G. M. DIMITROV

BUDAPEST EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
MARXIZMUS-LENINIZMUS TANSZÉK

A MUNKÁSOSZTÁLY A FASIZMUS ELLEN

MARXISTA ISMERETEK KIS KÖNYVTÁRA

65.

ARCHAEOLOGIAI INTÉZET
KLASSZIKA
21 II/21

SZIKRA

438/1957

GEORGI DIMITROV

A MUNKÁSOSZTÁLY A FASIZMUS ELLEN

Beszéd a Kommunista Internacionále VII. világkongresszusán

BUDAPESTI EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
MARXIZMUS LENINIZMUS TANSZÉK
Budapest, V. Szerb-utca 10.

A TUDOMÁNYEGYETEM
KLASSZIKA-ARCHEOLÓGIAI
KÖNYVTÁRA
2117/21

Leltári szám: _____

Szak.: _____

SZIKRA KIADÁS BUDAPEST 1949

A FASIZMUS OFFENZIVÁJA ÉS A KOMMUNISTA INTERNACIONÁLE FELADATAI A MUNKÁSOSZTÁLY EGYSÉGÉÉRT, A FASIZMUS ELLEN FOLYTATOTT HARCBAN

BESZÁMOLÓ A NAPIREND 2. PONTJÁHOZ
A KOMMUNISTA INTERNACIONÁLE
VII. VILÁGKONGRESSZUSÁNAK
1935 AUGUSZTUS 2-I ÜLÉSÉN

TIZENÖTÖDIK ÜLÉS

9. nap 1935 augusztus 2.

Elnök Kuusinen O. V. elvtárs.

Kuusinen: Az ülést megnyitom. Következik a napirend 2. pontja: «A fasizmus offenzívája és a Kommunista Internacionálé feladatai a munkásosztály egységéért, a fasizmus elleni folytatott harcban». Dimitrov elvtárs a szó. (Dimitrov elvtársat megjelenésekor a kongresszusi küldöttek forró tapssal üdvözlik. Mindnyájan felállnak és lelkesen ünneplik a szónokot. - «Rot Front!», «Hurrá!» «Banzáj!» kiállások. Majd: «Éljen Dimitrov elvtárs!», «Éljen Dimitrov, a forradalom bátor harcosa!». Újabb éljenzés és szűnni nem akaró lelkes ünneplés. A küldöttek az «Internacionálét» éneklik.)

I.

A FASIZMUS ÉS A MUNKÁSOSZTÁLY

Elvtársak! Már a Kommunista Internacionále VI. kongresszusa figyelmeztette a nemzetközi proletariátust az új fasiszta támadás érlelödésére és harcra hívta ellene. A kongresszus rámutatott arra, hogy „fasiszta törekvések és a fasiszta mozgalom csírái többé-kevésbbé kifejlett formában csaknem mindenütt megvannak".

A rendkivül mély gazdasági válság, a kapitalizmus válságának rendkívüli kiélesedése, a dolgozó tömegek forradalmasodása közepette a fasizmus széles támadásba ment át. Az uralmon levő burzsoázia egyre inkább a fasizmusban keres menekülést, abból a célból, hogy megvalósíthassa a dolgozók határtalan kifosztására irányuló intézkedéseit, hogy előkészítse az imperialista rablóháborút, a Szovjetunió megtámadását, hogy megvalósíthassa Kína leigázását és felosztását, s hogy mindezeknek az alapján megakadályozza a forradalmat.

Az imperialista körök a válság egész terhét a dolgozók vállaira igyekeznek rakni. *Erre kell nekik a fasizmus.*

A piacok problémáját a gyenge népek leigázásával,

a gyarmati járom súlyosbításával és a világnak háború útján való új felosztásával igyekeznek megoldani. *Erre kell nekik a fasizmus.*

Igyekeznek *megelőzni* a forradalmi erők növekedését, mégpedig a munkások és parasztok forradalmi mozgalmának szétverése és a Szovjetunió — a világ proletariátusának védőbástyája — háborús megtámadása útján. *Erre kell nekik a fasizmus.*

Több országban, így például Németországban, sikerült ezeknek az imperialista köröknek — még *mielőtt* a tömegek döntő fordulatot tettek volna a forradalom felé — vereséget mérni a proletariátusra és megteremteni a fasiszta diktatúrát.

Azonban a fasizmus győzelmét éppen az a körülmény jellemzi, hogy ez a győzelem egyrészről a proletariátus gyengeségéről tanuskodik, amelyet dezorganizált és megbénított a burzsoáziával való osztályegyüttműködés szociáldemokrata egységbontó politikája, másrészről magának a burzsoáziának a gyengeségét fejezi ki, amely retteg a munkásosztály harci egységének megvalósításától és már nem képes a tömegek feletti diktatúráját a burzsoá demokrácia és a parlamentarizmus régi módszereivel fenntartani.

„A fasizmus győzelmét Németországban — mondotta Sztálin elvtárs a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja XVII. kongresszusán — nemcsak úgy kell tekinteni, mint a munkásosztály gyöngeségének jelét s mint annak következményeit, hogy a szociáldemokrácia a munkásosztályt elárulta és a fasizmus számára az utat megtisztította. A fasizmus győzelmét Németországban úgy is kell tekinteni, mint a burzsoázia gyöngeségének jelét, mint annak jelét, hogy

a burzsoázia már nem képes tovább a parlamentarizmus és a polgári demokrácia régi módszereivel uralkodni, minek folytán kénytelen a belpolitikában a kormányzás terrorisztikus módszereihez folyamodni — mint annak jelét, hogy a békés külpolitika útján már nem képes többé megtalálni a jelen helyzetből a kivezető utat, minek következtében kénytelen a háború politikájához folyamodni."*

A FASIZMUS OSZTÁLYJELLEGE

A hatalmon lévő fasizmus, elvtársak, mint ahogy a Kommunista Internacionále Végrehajtó Bizottságának XIII. plenáris ülése helyesen jellemezte, a *finánctőke legreakciósabb, legsovinisztább, legimperialistább elemeinek nyilt terrorista diktatúrája.*

A fasizmus legreakciósabb válfaja a *német-típusú* fasizmus. A német fasizmus arcátlanul nemzeti szocializmusnak nevezi magát, holott semmi köze sincs a szocializmushoz. A hitleri fasizmus nemcsak burzsoá nacionalizmus. Ez vadállati sovinizmus. Ez a politikai banditizmus kormányrendszere, a munkásosztállyal és a parasztság, a kispolgárság és az intelligencia forradalmi elemeivel szemben alkalmazott provokációk és kínzások rendszere. Ez középkori barbárság és vadállatiasság. Ez féktelen agresszió más népekkel és országokkal szemben.

A német fasizmus úgy lép fel, mint a *nemzetközi ellenforradalom rohamcsapata,* mint *az imperialista*

* *Sztálin:* A leninizmus kérdései. Szikra kiadás, 1949. 512. old.

háború fő bujtogatója, mint a *Szovjetunió, az egész világ dolgozói nagy hazája elleni kereszteshadjárat kezdeményezője.*

A fasizmus nem olyan államforma, amely „mindkét osztály: a proletariátus és a burzsóázia felett áll", mint ezt például Bauer Ottó állította. A fasizmus nem „a fellázadt kispolgárság, amely birtokába kerítette az államgépezetet", mint Brailsford angol szocialista mondja. Nem. A fasizmus nem osztályok felett álló hatalom és nem a kispolgárság, vagy a lumpenproletariátus hatalma a finánctőke felett. A fasizmus magának a finánctőkének a hatalma. A fasizmus a munkásosztállyal, s a parasztság és az intelligencia forradalmi részével való terrorista leszámolás szervezete. A fasizmus a külpolitikában a legdurvább formájú sovinizmus, amely vadállati gyűlöletet szít más népek ellen.

Különösen erősen kell hangsúlyozni a fasizmusnak ezt az igazi jellegét, mert a fasizmusnak, szociális demagógiába burkolózva, sikerült néhány országban a válság által rendes kerékvágásukból kivetett kispolgári tömegeket, sőt a proletariátus legelmaradottabb rétegeinek egyes részeit is maga mellé állítania, amelyek sohasem követték volna a fasizmust, ha megértették volna a fasizmus igazi osztályjellegét, igazi természetét.

A fasizmus fejlődése és maga a fasiszta diktatúra a különböző országokban *különböző alakot* ölt, a szerint, hogy milyenek az illető ország történelmi, társadalmi és gazdasági viszonyai, nemzeti sajátosságai és nemzetközi helyzete. Egyes országokban, elsősorban ott, ahol a fasizmusnak nincsen széles tömegbázisa

és ahol magának a fasiszta burzsoáziának a táborában elég erős az egyes csoportok egymás elleni harca, a fasizmus nem rögtön szánja rá magát, hogy megszüntesse a parlamentet és a többi burzsoá pártoknak, valamint a szociáldemokrata pártnak bizonyos legalitást hagy meg. Más országokban, ahol az uralmon levő burzsoázia a forradalom *közeli* kirobbanásától fél, a fasizmus vagy azonnal megteremti a maga korlátlan politikai egyeduralmát, vagy egyre jobban fokozza a terrort és az összes, vele versengő pártokkal és csoportokkal való leszámolást. Ez nem zárja ki azt, hogy a fasizmus, helyzetének *különösen* erős kiélesedése pillanatában, megkísérli bázisát kiszélesíteni és a nélkül, hogy osztálylényegét megváltoztatná, *összeegyezteti* a nyilt terrorista diktatúrát a parlamentarizmus durva meghamisításával.

A fasizmus hatalomrajutása nem az egyik burzsoá kormánynak másikkal való *egyszerű felcserélése,* hanem a burzsoázia osztályuralma egyik államformájának, a burzsoá demokráciának *felváltása* a burzsoázia osztályuralmának másik formájával, a nyilt terrorista diktatúrával. Ez előtt a különbség előtt szemet hunyni súlyos hiba volna. Ez a hiba megakadályozná azt, hogy a forradalmi proletariátus, a város és a falu dolgozóinak legszélesebb rétegeit mozgósítsa a fasiszta hatalomrajutás veszélye ellen, valamint, hogy kihasználja magának a burzsoáziának a táborán belüli ellentéteket. Azonban nem kevésbbé komoly és veszélyes hiba az is, ha *nem értékeljük kellőképpen,* hogy mennyire elősegítik a fasiszta diktatúra létrejöttét azok *az egyre fokozódó reakciós intézkedések, amelyeket a burzsoázia jelenleg a burzsoá-demokra-*

tikus országokban meghonosít és amelyeknek segítségével elnyomja a dolgozók demokratikus szabadságjogait, meghamisítja és megnyirbálja a parlament jogait, fokozza a forradalmi mozgalom ellen irányuló megtorlást.

Nem szabad, elvtársak, a fasizmus hatalomra kerülését olyan leegyszerűsítve és olyan símán elképzelni, hogy a finánctőke valamilyen bizottsága elhatározza, hogy egy meghatározott napon bevezeti a fasiszta diktatúrát. A valóságban a fasizmus rendszerint a régi burzsoá pártokkal, vagy azoknak bizonyos részével folytatott kölcsönös, néha éles harcban, magában a fasiszta táborban folytatott harcban kerül hatalomra és ez a harc néha egyenesen fegyveres összeütközésekre vezet, mint ahogy ezt Németországban, Ausztriában és más országokban láttuk. Mindez azonban nem csökkenti annak a ténynek a jelentőségét, hogy a fasiszta diktatúra megteremtéséig a burzsoá kormányok rendszerint egész sor előkészítő szakaszon mennek keresztül és számos reakciós intézkedést valósítanak meg, amelyek közvetlenül elősegítik a fasizmus hatalomra kerülését. Aki nem harcol ezeknek az előkészítő szakaszoknak a során a burzsoázia reakciós intézkedései és a növekvő fasizmus ellen *az nem lesz képes megakadályozni, az — ellenkezőleg — megkönnyíti a fasizmus győzelmét.*

A szociáldemokrácia vezérei leplezgették és rejtegették a tömegek előtt a fasizmus igazi osztályjellegét és nem hívtak harcra a burzsoázia fokozódó reakciós intézkedései ellen. Ők viselik a nagy *történelmi felelősséget azért,* hogy a fasiszta offenzíva döntő pillanatában Németországban és egy sor más fasiszta ország-

ban a dolgozó tömegek jelentékeny része nem ismerte fel a fasizmusban a vérszomjas rabló finánckapitalistát, leggonoszabb ellenségüket és hogy ezek a tömegek nem voltak felkészülve arra, hogy a támadást visszaverjék.

Mi hát a fasizmus tömeghatásának a forrása? A fasizmus azért tudja megnyerni a tömegeket, mert demagóg módon azoknak *különösen égető szükségleteit és igényeit* hangsúlyozza. A fasizmus nemcsak a tömegekben mély gyökeret vert előítéleteket szítja fel, de a tömegek legjobb érzéseivel, igazságszeretetével, sőt néha még forradalmi hagyományaival is csalárd játékot űz. Miért igyekeznek a német fasiszták, a nagyburzsoáziának ezek a lakájai és a szocializmus halálos ellenségei, a tömegek szemében „szocialisták"-nak tűnni fel és miért tüntetik fel hatalomrajutásukat „forradalom"-ként? Azért, mert igyekeznek kiaknázni a forradalomba vetett hitet, a szocializmushoz való vonzódást, amely a németországi dolgozó tömegek szívében él.

A fasizmus a szélsőséges imperialisták érdekében cselekszik, de a tömegek előtt a megbántott nemzet védelmezője álarcában lép fel. Megsértett nemzeti érzésükhöz fordul, mint a német fasizmus, amely a „Versailles ellen" jelszóval nyerte meg a tömegeket.

A fasizmus a tömegek féktelen kizsákmányolására törekszik, azonban ezeket a tömegeket ügyes kapitalistaellenes demagógiával környékezi meg: kiaknázza a dolgozók mély gyűlöletét a rabló burzsoázia, a bankok, a trösztök és a finánctőkések ellen. Oly jelszavakat ad ki, amelyek az adott pillanatban a politikailag éretlen tömegek számára leginkább csábítóak.

Ilyen jelszavak például Németországban: „a közös érdek felette áll a magánérdeknek"; Olaszországban: „a mi államunk nem kapitalista, hanem korporatív állam"; Japánban: „a kizsákmányolás nélküli Japánért"; az Egyesült Államokban: „a gazdagság felosztásáért" és így tovább.

A fasizmus a legkorrumpáltabb, megvásárolható elemeknek dobja oda martalékul a népet, de ugyanakkor a tömegek előtt „a becsületes és meg nem vásárolható hatalom" követelésével lép fel. A fasizmus arra számít, hogy a tömegek mélyen kiábrándultak a burzsoá demokrácia kormányaiból és képmutatóan háborodik fel a korrupción (például a Barmat- és Sklarek-botrány Németországban, a Staviski-botrány Franciaországban és sok más ügy).

A fasizmus a burzsoázia legreakciósabb köreinek érdekében a régi burzsoá pártokat faképnél hagyó, belőlük kiábrándult tömegeket keríti hálójába. De ezeknek a tömegeknek azzal imponál, hogy *élesen támadja* a burzsoá kormányokat, hogy kérlelhetetlen a burzsoázia régi pártjaival szemben.

A fasizmus cinizmusával és hazug voltával felülmúlja a burzsoá reakció minden egyéb válfaját, s demagógiáját hozzáidomítja minden egyes ország nemzeti *sajátosságaihoz*, sőt egy és ugyanazon országon belül a különböző társadalmi rétegek sajátosságaihoz. A kispolgárság tömegei — sőt a munkások egy része is —, akiket a nélkülözés, a munkanélküliség és a megélhetés bizonytalansága a kétségbeesésbe kergetett, a fasizmus szociális és soviniszta demagógiájának áldozatává válnak.

A fasizmus úgy kerül hatalomra, mint a proletariá-

tus forradalmi mozgalma elfojtásának, a forrongásban lévő néptömegek *leverésének a pártja,* de hatalomrajutását úgy hajtja végre, mintha az „egész nemzet" nevében és a nemzet „megmentéséért", a burzsoázia ellen indított „forradalmi" mozgalom volna (emlékezzünk Mussolini Róma elleni „vonulására", Pilsudszki Varsó elleni „vonulására", Hitler nemzeti szocialista „forradalmára" Németországban stb.).

Bármilyen álarcot öltsön is azonban magára a fasizmus, bármilyen formában lépjen is fel, bármilyen utakon jusson is hatalomra:

a fasizmus nem egyéb, mint a kapitalizmus legdühösebb támadása a dolgozók ellen;

a fasizmus nem egyéb, mint fékevesztett sovinizmus és hódító háború;

a fasizmus nem egyéb, mint veszett reakció és ellenforradalom;

a fasizmus nem egyéb, mint a munkásosztály és az összes dolgozók leggonoszabb ellensége!

MIT HOZ A FASIZMUS A TÖMEGEKNEK, HA GYŐZ?

A fasizmus a munkásoknak „igazságos munkabért" ígért, a valóságban azonban még alacsonyabb, még nyomorúságosabb életszinvonalat hozott. A munkanélkülieknek munkát ígért, a valóságban azonban az éhség még nehezebb kínjait, a rabszolga- és a kényszermunkát hozta. A valóságban a munkásokat és munkanélkülieket a kapitalista társadalom legjogfosztottabb páriáivá változtatja, szétrombolja szakszerve-

zeteiket, megfosztja őket a sztrájk jogától és a munkássajtótól, erőszakkal a fasiszta szervezetekbe kergeti őket, elprédálja társadalmi biztosítási alapjaikat, a gyárakat és gyártelepeket pedig kaszárnyákká változtatja át, ahol a kapitalisták féktelen önkénye uralkodik.

A fasizmus azt ígérte a dolgozó *ifjúságnak*, hogy fényes jövőhöz vezető széles utat nyit neki. A valóságban az ifjúságnak az üzemekből való tömeges elbocsátását hozta, munkatáborokat és a hódító háború célját szolgáló szakadatlan katonai gyakorlatozást hozott.

A fasizmus az *alkalmazottaknak, kishivatalnokoknak és az intelligenciának* azt ígérte, hogy biztosítja megélhetésüket, hogy megsemmisíti a trösztök mindenhatóságát és a banktőke spekulációját. A valóságban még nagyobb reménytelenséget és még nagyobb bizonytalanságot hozott nekik, alárendeli őket a legengedelmesebb híveiből álló új bürokráciának, megteremti a trösztök tűrhetetlen diktatúráját, a korrupció és a züllés hihetetlen méreteit ülteti el.

A fasizmus azt ígérte az elszegényedett, koldusbotra jutott *parasztságnak*, hogy megszünteti az eladósodás jármát, hogy felmenti őket a bérletfizetéstől, sőt még azt is ígérte, hogy kártalanítás nélkül kisajátítja a földesúri földet a földnélküli és koldusbotra jutott parasztok számára. A valóságban, soha nem látott méretekben, a trösztök és a fasiszta államszervezet igája alá hajtotta a dolgozó parasztságot és a parasztság alapvető tömegeinek a nagybirtokosok, a bankok és az uzsorások által való kizsákmányolását a végső határig fokozta.

„Németország parasztország lesz, vagy egyáltalán nem lesz", jelentette ki ünnepélyesen Hitler. De mit kaptak a parasztok Németországban Hitler alatt? A moratóriumot, amelyet már megszüntettek? Vagy a paraszttelek öröklésérőt szóló törvényt, amely a parasztság fiainak és lányainak millióit szorítja ki a faluból és pauperekké (koldusokká) változtatja őket? A mezőgazdasági munkások féljobbágyokká váltak, akiket még a szabad költözködés elemi jogától is megfosztottak. A dolgozó parasztságot megfosztották annak a lehetőségétől, hogy gazdaságának terményeit a piacon eladhassa.

És Lengyelországban?

„A lengyel paraszt — írja a «Czas» című lengyel újság — olyan módszerekkel és olyan eszközökkel él, amilyeneket talán csak a középkorban használtak: megőrzi kemencéjében a tüzet és kölcsönadja szomszédjának, a gyufát néhány részre osztja el, piszkos szappanos vizet kölcsönöz a másiknak, kifőzi a heringes hordót, hogy sósvizet kapjon. Ez nem mese, hanem a tényleges helyzet a falun, amiről mindenki meggyőződhet."

És ezt, elvtársak, nem kommunisták írják, hanem egy lengyel reakciós újság!

De ez még korántsem minden.

A fasiszta Németország koncentrációs táboraiban, a Gestapo (a titkosrendőrség, ochrana) pincéiben, a lengyel tömlöcökben, a bolgár és finn titkosrendőrségen, a belgrádi „Glavnyacsá"-ban, a román „szigurancán", az olasz szigeteken a munkásosztály legjobb fiait, forradalmár parasztokat, az emberiség ragyogó jövőjének harcosait nap-nap után olyan undorító erőszaknak és

megcsúfolásnak vetik alá, amely mellett elhalványulnak a cári ochrana leggyalázatosabb cselekedetei is. Az aljas német fasizmus férjeket feleségeik szemelátára ver össze véres hústömeggé, anyáknak postacsomagokban küldik el meggyilkolt fiaik hamvait. A sterilizáció* politikai harci eszközzé vált. Az elfogott antifasisztáknak a kínzókamrákban erőszakkal mérgező anyagokat fecskendeznek be, kitörik a kezeit, kiverik a szemeit, kikötik őket, vizet szivattyúznak beléjük, az élő testbe fasiszta horogkeresztet vágnak.

Előttem vannak a NVS — a Nemzetközi Vörös Segély — statisztikai adatai a meggyilkoltakról, sebesültekről, letartóztatottakról, megnyomorítottakról Németországban, Lengyelországban, Olaszországban, Ausztriában, Bulgáriában, Jugoszláviában. Egyedül Németországban a nemzeti szocialisták hatalomrakerülése óta megöltek több, mint 4200, letartóztattak 317.800, megsebesítettek és rettenetes kínzásoknak vetettek alá 218.600 antifasiszta munkást, parasztot, alkalmazottat, értelmiségit: kommunistákat, szociáldemokratákat, ellenzéki keresztény szervezetek tagjait. Ausztriában a „keresztény" fasiszta kormány a mult évi februári harcok óta megölt 1900, megsebesített és nyomorékká tett 10.000, letartóztatott 40.000 forradalmár munkást. És ezek az adatok, elvtársak, korántsem teljesek.

Nehéz szavakat találnom, hogy kifejezhessem felháborodásunkat, ha azokra a kínzásokra gondolunk, amelyeket számos fasiszta országban most a dolgozók elszenvednek. A számok és a tények, amiket felsorolunk, *egy századrészét sem tükrözik vissza* igazá-

* Magtalanítás. — *A ford.*

ban annak a kizsákmányolásnak és a fehérgárdista terror okozta kínszenvedéseknek, amelyek a különböző kapitalista országok munkásosztályának mindennapi életét betöltik. Száz kötetben sem lehetne világos képet adni azokról a megszámlálhatatlan gazságokról, amelyeket a fasizmus a dolgozókkal elkövet.

Mély megilletődéssel és a fasiszta hóhérok iránti gyűlölettel eltelve hajtjuk meg a Kommunista Internacionále zászlaját John Scheer, Fiete Schulze, Lüttgens (Németország), Wallisch Kálmán és Münnichreiter (Ausztria), Sallai és Fürst (Magyarország), Kofardzsiev, Lutibrodszki és Vojkov (Bulgária) felejthetetlen emléke előtt, ezer és ezer kommunista, szociáldemokrata és pártonkívüli munkás, paraszt és a haladó értelmiség képviselői emléke előtt, akik életüket áldozták fel a fasizmus ellen folytatott harcban. Üdvözöljük erről a szószékről a németországi proletariátus vezérét és kongresszusunk díszelnökét, Thälmann elvtársat. *(Viharos taps, a teremben mindenki feláll.)* Üdvözöljük Rákosi, Gramsci elvtársakat *(viharos taps, a teremben mindenki feláll)*, Antikainen és Janko Panov elvtársakat. Üdvözöljük a spanyol szocialisták vezérét, Caballerot, akit az ellenforradalmárok börtönbe vetettek, Tom Mooneyt, aki már 18 éve sinylődik a börtönben. s a tőke és a fasizmus többi, sok ezer és ezer foglyát. *(Viharos taps.)* És azt mondjuk nekik: „Testvéreink a harcban, fegyvertársaink! Nem felejtünk el benneteket! Veletek vagyunk! Életünk minden óráját, minden csepp vérünket odaadjuk a ti kiszabadításotokért és az összes dolgozóknak a szégyenletes fasiszta uralom alól való felszabadításáért." *(Viharos taps, a teremben mindenki feláll.)*

Elvtársak! Már Lenin figyelmeztetett bennünket arra, hogy a burzsoáziának sikerülhet kegyetlen terrorral támadni a dolgozókra és rövid időközökre megakadályozni a forradalom növekvő erejének támadását, de a burzsoázia semmiképpen sem menekülhet meg a pusztulástól.

„Az élet eléri, amit akar. Hiába tobzódik a burzsoázia, hiába dühöng az eszeveszettségig, nem ismer határt, követ el ostobaságokat, áll előre bosszút a bolsevikokon és igyekszik (Indiában, Magyarországon, Németországban, stb.) holnapi, vagy tegnapi bolsevikok újabb százait, ezreit, százezreit agyonverni: amikor a burzsoázia így jár el, úgy cselekszik, mint ahogy a történelem által pusztulásra ítélt minden osztály cselekedett. A kommunistáknak tudniok kell, hogy a jövő mindenesetre az övék és ezért mi a nagy forradalmi harcban a legnagyobb szenvedélyességet a burzsoázia eszeveszett kapkodásainak leghidegvérűbb és legjózanabb figyelembevételével párosíthatjuk (és kell, hogy párosítsuk)."*

Igen, ha mi és az egész világ proletariátusa szilárd léptekkel haladunk a Lenin és Sztálin által mutatott úton, akkor a burzsoázia elpusztul, bármi történjék is. *(Taps.)*

ELKERÜLHETETLEN-E A FASIZMUS GYŐZELME?

Miért és hogyan tudott a fasizmus győzni?

A fasizmus a munkásosztály és a dolgozók leggonoszabb ellensége. A fasizmus a német nép kilenc-

* Lenin II. Válogatott művek. Szikra kiadás Budapest, 1949, 756. old.

tized részének, az osztrák nép kilenctized részének és a fasiszta országok többi népei kilenctized részének az ellensége.

Hogyan, milyen módon tudott ez a leggonoszabb ellenség győzni?

A fasizmus *mindenekelőtt* azért tudott hatalomra kerülni, mert a munkásosztály a szociáldemokrata vezéreknek a burzsoáziával való osztályegyüttműködési politikája következtében *szétszakadt, politikailag és szervezetileg fegyvertelenül állt* a támadó burzsoáziával szemben. A kommunista pártok viszont *nem voltak eléggé erősek ahhoz,* hogy a szociáldemokrácia nélkül, s annak ellenére, mozgósítsák és döntő harcra vigyék a tömegeket a fasizmus ellen.

És valóban! Gondolják csak meg a szociáldemokrata munkások milliói, akik most kommunista testvéreikkel együtt a fasiszta barbárság rémségeit szenvedik: ha az osztrák és német proletariátus 1918-ban, amikor Németországban és Ausztriában kitört a forradalom, nem lépett volna arra az útra, amelyen Ausztriában Bauer Ottó, Adler Frigyes és Renner, Németországban Ebert és Scheidemann vezette, hanem az orosz bolsevikok útjára, Lenin és Sztálin útjára lépett volna, akkor most nem volna fasizmus sem Ausztriában, sem Németországban, sem Olaszországban, sem Magyarországon, sem Lengyelországban, sem a Balkánon. Nem a burzsoázia, hanem a munkásosztály volna már régen a helyzet ura Európában. *(Taps.)*

Vegyük például az *osztrák* szociáldemokráciát. Az 1918-as forradalom hallatlan magasságra emelte fel. A hatalom a kezében volt, erős támaszai voltak a hadseregben, az államszervezetben. Ezek segítségével csi-

rájában megfojthatta volna a fasizmust. A szociáldemokrácia azonban a munkásosztály egyik hadállását a másik után adta fel, minden ellenállás nélkül. Lehetővé tette a burzsoáziának, hogy megerősítse a maga hatalmát, hogy eltörölje az alkotmányt, hogy megtisztítsa a szociáldemokrata funkcionáriusoktól az államszervezetet, a hadsereget és a rendőrséget, hogy elvegye a munkásoktól az Arsenalt. Lehetővé tette a fasiszta banditáknak, hogy büntetlenül gyilkolják le a szociáldemokrata munkásokat, elfogadta a hüttenbergi egyezmény feltételeit, amelyek megnyitották a fasiszta elemek előtt az üzemekhez vezető utat. Ugyanakkor a szociáldemokrata vezérek a linzi programmal bolondították a munkások fejét. Ez a programm egyik eshetőség gyanánt felvette pontjai közé a burzsoázia feletti fegyveres erőszak és a proletárdiktatúra megvalósításának lehetőségét. A szociáldemokrata vezérek azzal nyugtatták meg a munkásokat, hogy a párt általános sztrájkra és fegyveres harcra való felhívással fog felelni, ha az uralkodó osztályok a munkásosztállyal szemben erőszakot alkalmaznak. Mintha az az egész politika, amely a munkásosztály elleni fasiszta támadást előkészítette, egyéb lett volna, mint alkotmányos köntösbe bújtatott, munkásellenes erőszak hosszú sorozata? Még a februári harcok előestéjén, sőt a harcok alatt is, az osztrák szociáldemokrata vezetők elszigetelték a hősiesen harcoló Schutzbundot a széles tömegektől és az osztrák proletariátust vereségre kárhoztatták.

Elkerülhetetlen volt-e a fasizmus győzelme *Németországban*? Nem, a német munkásosztály ezt megakadályozhatta volna.

Ehhez azonban az kellett volna, hogy megteremtse az egységes antifasiszta proletárfrontot, hogy kényszerítse a szociáldemokrata vezéreket: szüntessék be a támadást a kommunisták ellen és fogadják el a kommunista párt által a fasizmus ellen jó néhányszor felajánlott akcióegységet.

Akkor, amikor a fasizmus támadásba ment át, amikor a burzsoázia fokról-fokra megszűntette a polgári demokratikus szabadságjogokat, a német munkásosztálynak nem lett volna szabad megelégednie a szociáldemokrácia semmitmondó határozataival, hanem igazi tömegharccal kellett volna felelnie, amely megnehezítette volna a német burzsoázia fasiszta terveinek megvalósítását.

Nem lett volna szabad megengednie, hogy a Braun-Severing-kormány betiltsa a Vörös Frontharcosok Szövetségét; a Szövetség és a csaknem egymilliós Reichsbanner* között harci kapcsolatot kellett volna létesítenie, s kényszerítenie kellett volna Braunt és Severinget, hogy a fasiszta bandák visszaverésére és összetörésére fegyverezze fel mind az egyiket, mind a másikat.

Kényszerítenie kellett volna a szociáldemokrata vezetőket, akik a porosz kormány élén állottak, hogy tegyenek intézkedéseket a fasizmus elleni védelemre, tartóztassák le a fasiszta vezéreket, tiltsák be a sajtójukat, kobozzák el vagyonukat és a kapitalistáknak azokat a pénzforrásait, amelyekből a fasiszta mozgalmat támogatják, oszlassák fel a fasiszta szervezeteket, vegyék el tőlük a fegyvereket, stb.

* *Reichsbanner* — «A Birodalmi Zászló Szövetsége», a szociáldemokrácia félig katonai tömegszervezete.

Továbbá el kellett volna érnie, hogy visszaállítsák és kiszélesítsék a társadalmi segély minden formáját, hogy a bankok és trösztök megadóztatása útján moratóriumokat és válságsegélyeket hozzanak be a parasztok részére, akik a válság hatása alatt tönkrementek, s ilymódon biztosítsák maguknak a dolgozó parasztság támogatását. A német szociáldemokrácia hibájából ez nem történt meg és *ezért* tudott győzni a fasizmus.

Elkerülhetetlenül diadalmaskodniok kellett-e a burzsoáziának és a nemeseknek *Spanyolországban*, egy olyan országban, ahol a proletárfelkelés és a paraszt háború erői oly előnyös összhangban állanak egymással?

A spanyol szocialisták a forradalom első napjaitól kezdve benne voltak a kormányban. Létesítettek-e harcos kapcsolatot az összes politikai irányzatú munkásszervezetekkel, beleértve a kommunistákat és az anarchistákat is? Egységes szakszervezetben tömörítették-e a munkásosztályt? Követelték-e az összes föl desúri, egyházi, kolostori földek elkobzását a parasztság részére, hogy az utóbbit megnyerjék a forradalom számára? Próbáltak-e harcolni a katalóniaiak, a baszkok nemzetiségi önrendelkezéséért, Marokkó felszabadításáért? Megtisztították-e a hadsereget a monarchista és fasiszta elemektől, hogy előkészítsék átmenetelét a munkások és parasztok oldalára? Feloszlatták-e a nép által gyűlölt polgári gárdát*, az összes népmozgalmak hóhérát? Rácsaptak-e Gil Robles fasiszta pártjára, a katolikus egyház hatalmára? Nem, mindezt nem csinálták meg. Visszautasították a kommu-

* Guardia civil = a spanyol csendőrség. — *A ford.*

nisták sokszoros akcióegység-javaslatait a burzsoá és földesuri reakció, s a fasizmus előretörése ellen. Választási törvényeket hoztak, amelyek lehetővé tették a reakciónak, hogy a cortesban (a parlamentben) megszerezze a többséget, olyan törvényeket hoztak, amelyek büntetik a népmozgalmakat, olyan törvényeket, amelyeknek alapján ítélkeznek most a hős aszturiai bányászok felett. A polgári gárdával lövették agyon azokat a parasztokat, akik a földért harcoltak, stb.

Így tisztította meg a szociáldemokrácia a fasizmus előtt a hatalomhoz vezető utat Németországban, Ausztriában, Spanyolországban, dezorganizálva és szétszakítva a munkásosztály sorait.

Elvtársak, a fasizmus azért *is* győzött, mert a proletariátus el volt szigetelve természetes szövetségeseitől. A fasizmus azért győzött, mert sikerült a maga oldalára hódítania a *parasztság nagy tömegeit*, annak következtében, hogy a szociáldemokrácia a munkásosztály nevében lényegében parasztellenes politikát hajtott végre. A paraszt egy csomó szociáldemokrata kormányt látott a hatalmon, amelyek az ő szemében a munkásosztály hatalmát személyesítették meg, azonban egyikük sem szüntette meg a parasztnyomort. egyikük sem adott földet a parasztságnak. A szociáldemokrácia Németországban nem bántotta a földesurakat; ellenállást tanusított a mezőgazdasági munkások sztrájkjaival szemben s ennek következtében a németországi mezőgazdasági munkások már jóval Hitler uralomrajutása előtt otthagyták a reformista szakszervezeteket s a legtöbb esetben átmentek az „Acélsisak"-szervezetbe és a nemzeti szocialistákhoz.

A fasizmus azért is győzött, mert sikerült behatolnia

az *ifjúság* soraiba, ugyanakkor, amikor a szociáldemokrácia a munkásifjúságot elvonta az osztályharctól, a forradalmi proletariátus pedig nem folytatott kellő nevelő munkát az ifjúság között s nem fordított kellő figyelmet az ifjúság külön érdekeiért és kívánságaiért folytatott harcra. A fasizmus kihasználta az ifjúság soraiban különösen erős harci tettrevágyást és az ifjúság jelentékeny részét bevonta harci osztagaiba. A férfi és női ifjúság új nemzedéke nem élte át a háború borzalmait. A maga vállán érzi a gazdasági válság, a munkanélküliség és a burzsoá demokrácia szétesésének egész terhét. Nem látva a jövő perspektíváját, az ifjúság jelentékeny rétegei különösen fogékonyak voltak a fasiszta demagógia iránt, amely csalogató jövőt festett nekik a fasiszták győzelmének esetére.

Ezzel kapcsolatban nem mehetünk el szó nélkül *a kommunista pártok néhány hibája* mellett, amelyek akadályozták a fasizmus ellen folytatott harcunkat. Sorainkban előfordult, hogy megengedhetetlenül lebecsülték a fasiszta veszélyt és ez még ma sem szűnt meg mindenütt. Például olyan álláspont, amilyen azelőtt előfordult pártjainkban, hogy „Németország nem Olaszország", abban az értelemben, hogy a fasizmus győzhetett Olaszországban, de győzelme Németországban ki van zárva, mert Németország iparilag magasan fejlett, magas kulturájú ország, ahol a munkásmozgalom negyvenéves tapasztalatokra tekinthet vissza és ahol lehetetlen a fasizmus; vagy az a ma is elterjedt álláspont, hogy a „klasszikus" burzsoá demokrácia országaiban nincs talaja a fasizmusnak — ilyen álláspont is elősegítette és elő is segítheti az éber-

ség csökkenését a fasiszta veszéllyel szemben és megnehezítheti a proletariátus mozgósítását a fasizmus ellen folytatott harcban.

Nem kevés példát lehetne felhozni arra is, amikor a kommunistákat rajtaütésszerűen érte a fasiszta államcsíny. Emlékezzünk Bulgáriára, ahol pártunk vezetősége „semleges", a valóságban opportunista álláspontot foglalt el az 1923 június 9-i puccsal szemben; Lengyelországra, ahol 1926 májusában a kommunista párt vezetősége helytelenül ítélte meg a lengyel forradalom mozgató erőit, nem vette észre a Pilsudszki-puccs fasiszta jellegét és az események uszályában kullogott; Finnországra, ahol pártunk a lassú, fokozatos fasizálást helytelenül értékelte és nem vette észre, hogy a burzsoázia vezető csoportja fasiszta puccsot készít elő, amely rajtaütésszerűen érte a pártot és a munkásosztályt.

Amikor a nemzeti szocializmus Németországban már fenyegető tömegmozgalommá vált, egyes elvtársak, mint Heinz Neumann, akik számára már a Brüning-kormány is a fasiszta diktatúra kormánya volt, nagyhangúan kijelentették: „Ha a hitleri «harmadik birodalom» valamikor létrejön, akkor csak másfél méterre a föld alatt jöhet létre, a föld felett pedig ott lesz a győzelmes munkáshatalom."

Elvtársaink Németországban hosszú ideig nem értékelték kellőképpen a tömegek megbántott nemzeti érzését és felháborodását Versailles ellen, lebecsülték a parasztság és a kispolgárság ingadozásait, elkéstek a szociális és nemzeti felszabadítás programjával, amikor pedig felállították, akkor nem tudták a tömegek konkrét követeléseihez és színvonalához alkal-

mazni, sőt még széles körben népszerűsíteni sem tud ták a tömegek között.

Több országban a fasizmus elleni tömegharc szűk séges kifejlesztését felcserélték meddő bölcselkedéssel a fasizmus jellegéről „általában" és *szűk szektaszerűséggel* a párt aktuális politikai feladatainak kitű zése és megoldása tekintetében.

Elvtársak, mi nemcsak azért beszélünk a fasizmus győzelmének okairól, nemcsak azért mutatunk rá a szociáldemokrácia történelmi felelősségére a munkásosztály vereségéért, nemcsak azért említjük meg a saját hibáinkat is, amelyeket a fasizmus elleni harcban elkövettünk, mert a multat akarjuk felhánytor gatni. Mi nem vagyunk az élettől elszakadt történészek. Mi, a munkásosztály aktív harcosai, kötelesek vagyunk felelni a kérdésre, amely a munkások millióit gyötri: *lehetséges-e és milyen módon lehet megakadályozni a fasizmus győzelmét?* És mi ezt feleljük a munkások millóinak: igen. elvtársak, a fasizmus előtt el lehet zárni az utat. Ez, igenis, lehetséges. Ez tőlünk, munkásoktól, parasztoktól, az összes dolgozóktól függ!

A fasizmus győzelmének a megakadályozása *mindenekelőtt* magának a munkásosztálynak harcos aktivitásától, erejének a tőke és a fasizmus offenzívája ellen küzdő, egységes, harcos seregbe való egyesítésétől függ. Ha a proletariátus megteremti harcos egységét, akkor megbéníthatja a fasizmus hatását a parasztságra, a városi kispolgárságra és az értelmiségre, ezeknek egyik részét semlegesítheti, másik részét a saját táborába hozhatja át.

Ez, *másodszor,* attól függ, van-e erős forradalmi

párt, amely helyesen vezeti a dolgozók harcát a fasizmus ellen. Egy olyan párt, amely rendszeresen arra hívja fel a munkásokat, hogy vonuljanak vissza a fasizmus elől és megengedi a fasiszta burzsoáziának, hogy hadállásait megerősítse — egy ilyen párt elkerülhetetlenül vereségbe viszi a munkásokat.

Ez, *harmadszor,* a munkásosztálynak a parasztsággal és a városi kispolgári tömegekkel szemben folytatott helyes politikájától függ. Ezeket a tömegeket olyanoknak kell vennünk, mint amilyenek és nem olyanoknak, amilyeneknek szeretnők őket látni. Csak a harc folyamán fogják ezek a tömegek leküzdeni kétségeiket és ingadozásaikat, csak akkor, ha türelemmel viseltetünk elkerülhetetlen ingadozásaikkal szemben, csakis a proletariátus politikai segítségével fognak majd a forradalmi öntudat és aktivitás magasabb fokára emelkedni.

Ez, *negyedszer,* a forradalmi proletariátus éberségétől és helyes időben alkalmazott cselekedeteitől függ. Nem szabad megvárni, míg a fasizmus meglepetésszerűen ránktör; nem szabad átengedni neki a kezdeményezést, hanem döntő csapást kell mérni rá, amíg nem tudta még erejét összeszedni; nem szabad megengedni, hogy megerősödjék; minden lépésénél, bárhol mutatkozzék is, vissza kell verni; lehetetlenné kell tenni, hogy új hadállásokat foglaljon el, úgy, ahogy ezt a francia proletariátus sikeresen igyekszik megvalósítani. *(Taps.)*

Ezek a legfőbb feltételei annak, hogy elébe vágjunk a fasizmus növekedésének és hatalomrajutásának.

A FASIZMUS KEGYETLEN, DE NEM SZILÁRD HATALOM

A burzsoázia fasiszta diktatúrája kegyetlen, de nem szilárd hatalom.

Melyek azok a főokok, amelyek a fasiszta diktatúra nem szilárd voltát okozzák?

A fasizmus, amely a burzsoázia táborán belüli nézeteltéréseket és ellentéteket le akarja küzdeni, még jobban kiélezte ezeket. A fasizmus iparkodott magának politikai monopóliumot (egyeduralmat) szerezni azáltal, hogy erőszak útján megsemmisíti a többi politikai pártokat. De magának a kapitalista rendszernek a fennállása, az a tény, hogy különböző osztályok vannak és az osztályellentétek kiélesednek, mindez elkerülhetetlenül a fasizmus politikai monopóliumának megingásához és megdőléséhez vezet. Nem szovjetállam ez, ahol a proletariátus diktatúráját szintén egy monopóliummal rendelkező párt hajtja végre, ahol azonban ez a politikai monopólium a dolgozók milliói érdekeinek felel meg és egyre inkább az osztálynélküli társadalom felépítésére támaszkodik. Fasiszta országban a fasiszták pártja nem tudja monopóliumát sokáig fenntartani, mert nem képes az osztályok és az osztályellentétek megszüntetését tűzni ki feladatául. A fasiszta párt megszünteti a burzsoá pártok legális fennállását, de ezek közül néhány fenn tud maradni illegálisan. A kommunista párt viszont az illegális viszonyok között is halad előre, edződik és vezeti a proletariátus harcát a fasiszta diktatúra ellen. Ilymódon a fasizmus politikai monopóliumának az osztályellentétek csapásai alatt fel kell robbannia.

A fasiszta diktatúra nem szilárd voltának másik oka abban rejlik, hogy az az ellentét, amely a fasizmus kapitalistaellenes demagógiája és a monopolista burzsoázia tisztán rablásszerű meggazdagodásának politikája között fennáll, megkönnyíti a fasizmus osztályjellegének leleplezését, s a fasizmus tömegbázisának megingásához és szűküléséhez vezet

A fasizmus győzelme továbbá a tömegek mély gyűlöletét és felháborodását váltja ki, elősegíti a tömegek forradalmasítását, s hatalmas lökést ad a proletariátusnak a fasizmus elleni egységfrontjához.

A fasizmus azáltal, hogy a gazdasági nacionalizmus (autarchia) politikáját folytatja és a háború előkészítése céljából a népjövedelem nagyrészét magához ragadja, aláássa az ország egész gazdaságát s kiélezi a gazdasági háborút a kapitalista országok között. A burzsoázián belül keletkező konfliktusoknak éles és nem ritkán véres összeütközések jellegét adja, s ez a nép szemében aláássa a fasiszta államhatalom szilárdságát. Az a hatalom, amely a saját híveit legyilkolja, mint ahogy ez a mult év június 30-án Németországban történt, a fasiszta hatalom, amely ellen fegyvert ragadva harcol a fasiszta burzsoázia másik része (nemzeti szocialista puccs Ausztriában, egyes fasiszta csoportok éles fellépése a fasiszta kormány ellen Lengyelországban, Bulgáriában, Finnországban és más országokban), — az ilyen hatalom nem tarthatja meg tekintélyét hosszú ideig a széles kispolgári tömegek szemében.

A munkásosztálynak ki kell tudni használnia a burzsoázia táborán belüli ellentéteket és konfliktusokat, azonban nem szabad olyan illúziókat táplálnia, hogy

a fasizmus felemészti önmagát. A fasizmus nem dől össze automatikusan. Csak forradalmi aktivitása segítheti a munkásosztályt abban, hogy kihasználja a burzsoázia táborán belül elkerülhetetlenül fellépő konfliktusokat a fasiszta diktatúra aláásására és megdöntésére.

Azáltal, hogy a fasizmus megszünteti a burzsoá demokrácia maradványait és a nyilt erőszakot a kormányzás rendszerévé emeli, aláássa a dolgozó tömegek szemében a demokratikus illúziókat és a törvényesség tekintélyét. Ez különösen azokban az országokban történik, ahol, mint például Ausztriában és Spanyolországban, a munkások fegyvert ragadtak a fasizmus ellen. Ausztriában a Schutzbund és a kommunisták hősies harca, vereségük ellenére, kezdettől fogva megingatta a fasiszta diktatúra szilárdságát. Spanyolországban a burzsoáziának nem sikerült a dolgozókra fasiszta szájkosarat kényszeríteni. A fegyveres harcok Ausztriában és Spanyolországban oda vezettek, hogy a munkásosztály egyre szélesebb tömegei ismerik fel a forradalmi osztályharc szükségességét.

Csakis olyan szörnyű filiszterek, a burzsoáziának olyan lakájai, mint Kautsky Károly, a II. Internacionále legöregebb teoretikusa, vethetik a munkások szemére, hogy Ausztriában és Spanyolországban — úgymond — nem kellett volna fegyverhez nyúlni. Hogyan festene most a munkásmozgalom Ausztriában és Spanyolországban, ha ezeknek az országoknak a munkásosztálya a Kautskyak áruló tanácsaitól vezettette volna magát? A munkásosztály soraiban mély demoralizáció verne gyökeret.

„A polgárháború iskolája — mondja Lenin — nem

múlik el hiába a népek számára. Nehéz iskola ez, amelynek teljes elvégzése *kikerülhetetlenül* magában foglalja az ellenforradalom győzelmeit, a dühös reakciósok tobzódását, a régi rend vad leszámolását a lázadókkal, stb. De csak javíthatatlan vaskalaposok és begyepesedett fejű múmiák síránkozhatnak azon, hogy a népek beléptek ebbe a kínokkal teljes iskolába; ez az iskola az elnyomott osztályokat polgárháború viselésére tanítja, győzelmes forradalomra tanítja, összpontosítja a jelenkor rabszolgatömegeiben azt a gyűlöletet, amelyet a megfélemlített, eltompult, tudatlan rabszolgák örökösen magukba fojtanak, amely azonban a legnagyszerűbb hőstetteket váltja ki a rabszolgákból, mihelyt tudatára ébrednek rabszolgaságuk szégyenének."*

A fasizmus győzelme Németországban, mint ismeretes, a fasiszta offenzíva új hullámát vonta maga után, amely Ausztriában Dollfuss provokációjához, Spanyolországban az ellenforradalomnak a tömegek forradalmi vívmányai ellen irányuló újabb támadásaihoz, Lengyelországban az alkotmány fasiszta reformjához vezetett, Franciaországban pedig a fasiszták fegyveres csapatait arra buzdította, hogy 1934 februárjában államcsínyt kíséreljenek meg. Azonban a fasiszta diktatúrának ez a győzelme és dühöngése válaszul a fasizmus elleni proletár-egységfront mozgalmát váltotta ki nemzetközi méretekben. A Reichstag felgyujtása, amely megadta a jelet a fasizmus általános támadására a munkásosztály ellen, a szakszer-

---

* *Lenin:* «Gyúanyag a világpolitikában». Lásd *Lenin* művei IV. kiad. 15. köt. 160. old. (oroszul).

vezetek és más munkásszervezetek elfoglalása és kirablása, a halálrakínzott antifasisztáknak a fasiszta kaszárnyák pincéiből és a koncentrációs táborokból kihallatszó hörgése, szemléltetően mutatja meg a tömegeknek, hová vezetett a német szociáldemokrácia vezéreinek reakciós, egységbontó politikája, hová vezetett az, hogy a német szociáldemokrácia vezérei elvetették a kommunisták indítványát a támadó fasizmus elleni közös harcra. Mindezek a tények meggyőzik a tömegeket arról, hogy feltétlenül egyesíteni kell a munkásosztály minden erejét a fasizmus megdöntésére.

Hitler győzelme ugyancsak döntő lökést adott a munkásosztály fasizmus elleni egységfrontjának a megteremtéséhez Franciaországban. Hitler győzelme nemcsak felébresztette a munkásokban az aggodalmat, hogy a német munkások sorsára juthatnak, nemcsak gyűlöletet szított bennük német osztálytestvéreik hóhérai ellen, de meg is erősítette bennük azt az elhatározást, hogy semmi körülmények között sem engedik meg országukban annak létrejöttét, ami Németországban történt a munkásosztállyal.

Az egységfronthoz való hatalmas vonzódás az összes kapitalista államokban azt mutatja, hogy a vereségek tanulságai nem vesznek kárba. A munkásosztály *új módon* kezd cselekedni. A kommunista párt kezdeményezése az egységfront megszervezése terén és a kommunisták, forradalmi munkások példátlan önfeláldozása a fasizmus elleni harcban, a Kommunista Internacionále tekintélyének hallatlan növekedését vonta maga után. Ezzel egyidejűleg fejlődik

tovább a II. Internacionále mély válsága, amely különös élességgel nyilvánult meg és fokozódott a német szociáldemokrácia csődje után. A szociáldemokrata munkások egyre szemléltetőbben győződhetnek meg arról, hogy a fasiszta Németország minden rémségével és barbárságával — végeredményben annak az *együttműködési politikának a következménye,* amelyet a szociáldemokrácia a burzsoáziával szemben folytatott. Ezek a tömegek egyre inkább belátják, hogy azt az utat, amelyen a proletariátust a német szociáldemokrata vezetők vezették, nem szabad megismételni. Sohasem volt még a II. Internacionále táborában olyan ideológiai zűrzavar, mint jelenleg. Az összes szociáldemokrata pártokban differenciálódás* megy végbe. Soraikban *két alaptábor* alakul ki: a reakciós elemek meglévő tábora mellett, amely elemek mindenképpen iparkodnak fenntartani a szociáldemokráciának a burzsoáziával való blokkját és dühösen utasítják el a kommunistákkal való egységfrontot, *kezd kialakulni a forradalmi elemek tábora, azoké az elemeké, amelyek kételkednek a burzsoáziával való osztályegyüttműködés politikájának helyességében, a kommunistákkal való egységfront mellett vannak és egyre nagyobb mértékben kezdenek átmenni a forradalmi osztályharc álláspontjára.*

A fasizmus tehát, amely a kapitalista rendszer hanyatlásának következtében jött létre, végeredményben e rendszer *további szétbomlasztásának* tényezőjeként működik. A fasizmus tehát, amely azt a köte-

---

* Elkülönülés — *A ford*

lezettséget vállalta magára, hogy ellemeti a marxizmust, a munkásosztály forradalmi mozgalmát, az élet és az osztályharc dialektikája következtében saját maga vezet a továbbiakban *azoknak az erőknek a fejlődéséhez*, amelyeknek a fasizmus sírásóivá, a kapitalizmus sírásóivá kell válniok. *(Taps.)*

II.

A MUNKÁSOSZTÁLY EGYSÉGFRONTJA A FASIZMUS ELLEN

Elvtársak! A kapitalista államok munkásainak és dolgozóinak milliói kérdezik: hogyan lehet megakadályozni a fasizmus hatalomrajutását és hogyan lehet megdönteni a győztes fasizmust? A Kommunista Internacionále azt feleli: *az első, amit tenni kell, amivel kezdeni kell, az egységfront megteremtése, a munkások akcióegységének megteremtése minden üzemben, minden kerületben, minden országrészben, minden országban, az egész világon. A proletariátus akcióegysége nemzeti és nemzetközi méretekben: ez az a hatalmas fegyver, amely a munkásosztályt képessé teszi nemcsak az eredményes védekezésre, hanem az eredményes ellentámadásra is a fasizmus ellen, az osztályellenség ellen.*

AZ EGYSÉGFRONT JELENTŐSÉGE

Vajjon nem világos-e, hogy a két Internacionále — a Kommunista és a II. Internacionále — pártjai és szervezetei híveinek közös akciói megkönnyítenék a tömegek ellenállását a fasiszta nyomás ellen és növelnék a munkásosztály politikai súlyát?

A két Internacionále pártjainak közös akciója a fasizmus ellen azonban nem korlátozná befolvásukat jelenlegi híveikre: a kommunistákra és a szociáldemokratákra; hatalmas befolyást gyakorolna a *katolikus, anarchista és szervezetlen munkások soraira is, még azokra is, akik ideiglenesen a fasiszta demagógia áldozatai lettek.*

Sőt, a proletariátus hatalmas egységfrontja óriási hatással volna *a dolgozó nép összes többi rétegeire:* a parasztságra, a városi kispolgárságra, az értelmiségre. Az egységfront az ingadozó rétegekben felkeltené a munkásosztály erejébe vetett hitet.

De még ez sem minden. Az imperialista államok proletariátusának nemcsak a saját országa dolgozói a lehetséges szövetségesei, hanem *a gyarmatok és félgyarmatok elnyomott nemzetei is.* Minthogy a proletariátus nemzeti és nemzetközi méretekben szét van szakítva és minthogy egyik része a burzsoáziával való osztályegyüttműködés politikáját támogatja, s különösen annak a gyarmatokon és félgyarmatokon bevezetett kizsákmányoló rendszerét, ez a körülmény eltaszítja a gyarmatok és félgyarmatok kizsákmányolt népeit a munkásosztálytól és gyengíti az imperialistaellenes világfrontot. Minden lépés az akcióegység útján, amely az imperialista anyaállamok proletariátusa részéről a gyarmati népek felszabadító harcának támogatására irányul, azt jelenti, hogy a gyarmatok és félgyarmatok a világproletariátus egyik legfontosabb tartalékává válnak.

Ha végül tekintetbe vesszük, hogy a proletariátus nemzetközi akcióegysége a Szovjetunióra, a szocializmus országára, az állandóan növekvő erejű proletár-

államra támaszkodik, akkor látjuk, hogy milyen széles perspektívát nyit meg a proletariátus akcióegységének megvalósítása nemzeti és nemzetközi méretekben.

A munkásosztály minden része akcióegységének a megteremtése, párt és szervezeti különbség nélkül, feltétlenül szükséges, *még mielőtt a munkásosztály többsége egyesül a kapitalizmus megdöntéséért és a proletárforradalom győzelméért folytatott harcra.*

Meg lehet-e teremteni a proletariátus akcióegységét az egyes országokban és az egész világon? Igen, meg lehet teremteni és pedig azonnal. A Kommunista Internacionále *semmiféle feltételhez nem köti az akcióegységet. Csupán egy feltétele van, amelyet bármely munkás elfogadhat.* És ez a feltétel az, *hogy az akcióegység a fasizmus ellen, a tőke offenzívája ellen, a háború veszélye ellen, az osztályellenség ellen irányuljon.* Íme, a mi feltételünk.

AZ EGYSÉGFRONT ELLENZŐINEK FŐ ÉRVEIRŐL

Mik az ellenvetései azoknak, akik az egységfront ellen vannak?

„A kommunisták számára az egységfront-jelszó csak manőver", — mondják egyesek. Azonban, ha ez manőver lenne — feleljük mi —, akkor miért nem leplezik le ezt a „kommunista manővert" az egységfrontban való becsületes részvételükkel? Mi nyiltan kijelentjük: azért akarjuk a munkásosztály akcióegységét, hogy a proletariátus a burzsoázia elleni harcában

megerősödjék, hogy míg ma mindennapos érdekeiért száll síkra a támadó tőke ellen, a fasizmus ellen, holnapra képes legyen megteremteni végleges felszabadításának előfeltételeit.

„A kommunisták támadnak bennünket", — mondják mások. De, hallják csak, mi már nem egyszer jelentettük ki: mi senkit sem fogunk támadni, sem egyeseket, sem szervezeteket, sem pártokat, amelyek a munkásosztálynak az osztályellenség elleni egységfrontja mellett vannak. Egyidejűleg azonban kötelesek vagyunk a proletariátus és a proletariátus ügyének érdekében bírálat tárgyává tenni azokat az egyéneket, azokat a szervezeteket és pártokat, amelyek zavarják a munkások akcióegységét.

„Mi nem köthetünk egységfrontot a kommunistákkal, mert nekik más programmjuk van" — mondják mások. De hiszen azt állítják, hogy programmjuk különbözik a burzsoá pártok programmjától, ez pedig nem zavarta őket abban, hogy koalicióra lépjenek ezekkel a pártokkal.

„A burzsoá-demokratikus pártok jobb szövetségesek a fasizmus ellen, mint a kommunisták", — mondják az egységfront ellenzői és a burzsoaziával való koalíció védelmezői. De miről tanúskodnak a németországi tapasztalatok? Hisz a szociáldemokraták blokkot alkottak ezekkel a „legjobb" szövetségesekkel. És milyenek az eredmények?

„Ha mi egységfrontra lépünk a kommunistákkal, akkor a kispolgárok megijednek «a vörös veszedelem»-től és átszaladnak a fasisztákhoz" — halljuk nem ritkán. De vajjon fenyegeti-e az egységfront a parasztokat, kiskereskedőket, kézműveseket, a dol-

gozó értelmiséget? Nem, az egységfront a nagyburzsoáziát, a finánemágnásokat, a junkereket* és egyéb kizsákmányolókat fenyegeti, akiknek az uralma az előbb említett rétegeknek teljes koldusbotrajutását hozza magával.

„A szociáldemokrácia a demokrácia, a kommunisták pedig a diktatúra mellett vannak, ezért nem tudunk egységfrontra lépni a kommunistákkal" — mondja a szociáldemokrácia némely vezére. De vajjon mi most a proletárdiktatúra kikiáltására ajánlunk-e egységfrontot? Hisz ezt egyelőre nem ajánljuk.

„Ismerjék el a kommunisták a demokráciát, lépjenek fel a demokrácia védelmére, — akkor készek vagyunk az egységfrontra." Erre mi ezt feleljük: mi a szovjetdemokrácia hívei vagyunk, a dolgozók demokráciájáé, a világ legkövetkezetesebb demokráciájáé. Azonban védelmezünk és védelmezni fogunk minden arasznyi burzsoá-demokrata szabadságjogot a kapitalista államokban, amelyre kezet emel a fasizmus és a burzsoá reakció, mert ezt követelik a proletariátus osztályharcának az érdekei.

„De a kicsiny kommunista pártok részvételükkel semmivel sem növelik azt az egységfrontot, amelyet a munkáspárt (Labour Party) valósít meg" — mondják például a munkáspárti vezérek Angliában. De emlékezzenek csak, hogy ugyanezt mondták az osztrák szociáldemokrata vezérek is a kicsiny osztrák kommunista pártot illetően. És mit mutattak az események? Nem az osztrák szociáldemokrata pártnak, élén Bauer Ottóval és Rennerrel, lett igaza, hanem a kicsiny osztrák kommunista pártnak, amely idejében

* Földbirtokosokat. — *A ford.*

jelezte a fasiszta veszélyt Ausztriában és harcba hívta ellene a munkásokat. Hisz a munkásmozgalom összes tapasztalatai azt mutatják, hogy a kommunisták, még ha viszonylag kevesen vannak is, a proletariátus harci aktivitásának a motorjai. Ezenkívül nem kell elfelejteni, hogy Ausztria vagy Anglia kommunista pártjai nemcsak az a néhány tízezer munkás, akik a párt hívei; ezek a pártok *részei* a kommunista világmozgalomnak, *szekciói a Kommunista Internacionálénak,* amelynek az a párt a vezető pártja, amely már győzött és amely a föld egyhatod részén uralkodó proletariátus pártja.

„Az egységfront azonban nem akadályozta meg a fasizmus győzelmét a Saar-vidéken", — hozzák fel, mint ellenérvet, az egységfront ellenzői. Különös logikájuk van ezeknek az uraknak! Először mindent elkövetnek, hogy biztosítsák a fasizmus győzelmét, azután pedig kárörvendeznek, hogy az egységfront, amelyhez az utolsó percben csatlakoztak, nem vezetett a munkások győzelméhez.

„Ha egységfrontra lépnénk a kommunistákkal, akkor ki kellene lépnünk a koalícióból, s akkor a kormányba a reakciós és fasiszta pártok kerülnének be", — mondják a szociáldemokrata vezetők, akik a különböző országok kormányaiban ülnek. Jó. Bent volt-e a német szociáldemokrácia a koalíciós kormányban? Bent volt. Bent volt-e a kormányban az osztrák szociáldemokrácia? Szintén bent volt. Egy kormányban voltak-e a spanyol szocialisták a burzsoáziával? Ők is ott voltak. Megzavarta-e a fasizmus támadását a proletariátus ellen ezekben az országokban az, hogy a szociáldemokrácia részt vett a burzsoá koalíciós kor-

mányokban? Nem, nem zavarta meg. Tehát világos, mint a nap, hogy a szociáldemokrata miniszteréknek a burzsoá kormányban való részvétele *nem* akadály a fasizmus ellen.

„A kommunisták diktatórikus módon cselekszenek, ők akarnak nekünk mindent előírni és diktálni." Nem, mi semmit sem írunk elő és semmit sem diktálunk. Mi csak megtesszük indítványainkat, mert meggyőződésünk, hogy megvalósításuk megfelel a dolgozó nép érdekeinek. Ez nemcsak joga, hanem kötelessége is mindazoknak, akik a munkások nevében fellépnek. Féltek a kommunisták „diktatúrájától"? Mutassuk be hát közösen a munkásoknak az összes indítványokat, mind a tieiteket, mind a mieinket, tárgyaljuk meg őket közösen, együtt az összes munkásokkal és válaszszuk ki azokat az indítványokat, amelyek a leghasznosabbak a munkásosztály ügyének érdekében!

Így tehát az egységfront elleni érvek közül *egyetlen egy sem állja ki a kritikát.* Ezek az érvek inkább a szociáldemokrácia reakciós vezéreinek kifogásai, akik a burzsoáziával való egységfrontot helyesebbnek tartják a proletariátus egységfrontjánál.

Nem, ezek a kifogások nem érnek semmit! A nemzetközi proletariátus megszenvedett a munkásmozgalom kettészakadásáért és egyre inkább meggyőződik arról, hogy *az egységfront, a proletariátus akcióegysége nemzeti és nemzetközi mértékben, feltétlenül szükséges is és teljesen lehetséges is. (Taps.)*

AZ EGYSÉGFRONT TARTALMA ÉS FORMÁI

Mi az egységfront alapvető tartalma és mi legyen az a jelen szakaszban?

A munkásosztály közvetlen gazdasági és politikai érdekeinek a védelme, a fasizmus ellen való védelme, kell, hogy kiinduló pontja legyen és *fő tartalmát* alkossa az egységfrontnak az összes kapitalista országokban.

Mi nem elégedhetünk meg csupán üres felhívásokkal a proletárdiktatúráért folytatandó harcra, hanem olyan jelszavakat és harci formákat kell találnunk és alkalmaznunk, amelyek a tömegek életszükségleteiből, jelenlegi harci képességük színvonalából fakadnak.

Meg kell mutatnunk a tömegeknek, mit kell *ma* csinálniok, hogy megvédjék magukat a kapitalista rabságtól és a fasiszta barbárságtól.

Iparkodnunk kell megteremteni a legszélesebb egységfrontot, a különböző irányú munkásszervezetek közös akciója segítségével, a dolgozó tömegek életérdekeinek a védelmére.

Ez, *először*, közös harcot jelent abból a célból, hogy a válság következményeit ténylegesen az uralkodó osztályok vállaira, a kapitalisták, a földesurak, egyszóval a gazdagok vállaira helyezzük át.

Másodszor: közös harcot a fasiszta offenziva minden formája ellen, a dolgozók vívmányainak és jogainak a védelmére, a burzsoá-demokratikus szabadságjogok megszüntetése ellen.

Harmadszor: közös harcot az imperialista háború közeledő veszélye ellen, olyan harcot, amely megnehezíti ennek a háborúnak az előkészítését.

Fáradhatatlanul elő kell készítenünk a munkásosztályt *a harci formák és módszerek gyors megváltoztatására,* ha a helyzet változik. A munkásosztály egysége növekedésének és megerősödésének irányában tovább kell mennünk, — elő kell készítenünk az átmenetet a *védelemből a tőke elleni támadásra, politikai tömegsztrájk szervezésére* véve az irányt. Az ilyen sztrájk okvetlenül kötelező előfeltétele az, hogy abba az illető ország legfontosabb szakszervezetei bevonassanak

A kommunisták természetesen nem mondhatnak le és nem is kell, hogy lemondjanak egy percre sem *önálló munkájukról* a tömegek kommunista nevelése, szervezése és mozgósítása terén. Azonban abból a célból, hogy biztosítsuk a munkásoknak az utat az akcióegységhez, egyidejűleg rövidebb vagy hosszabb tartamú megegyezéseket kell kötni a *szociáldemokrata pártokkal, a reformista szakszervezetekkel és a dolgozók egyéb szervezeteivel* a proletariátus osztályellenségei elleni *közös akciókra.* A fő figyelmet ennek során az olyan helyi *tömegakciók* kifejlesztésére kell fordítani, amelyeket *az alsó szervezetek hajtanak végre,* helyi megegyezések útján. Mi lojálisan teljesíteni fogjuk az összes velünk kötött egyezségek feltételeit, de kérlelhetetlenül le fogunk leplezni minden, a közös akció szabotálására irányuló kísérletet az egységfrontban résztvevő bármilyen személy és szervezet részéről. Az egyezségek felrobbantásának minden kísérletére — ilyen kísérletek valószínűleg lesznek majd — azzal fogunk felelni, hogy a tömegekhez fordulunk és folytatjuk a fáradhatatlan harcot a megbontott akcióegység helvreállítására.

Magától értetődik, hogy az egységfront konkrét meg-

valósítása a különböző országokban *különböző* lesz, különböző formákat ölt majd, a szerint, hogy milyen a munkásszervezetek helyzete és jellege, milyen a politikai színvonaluk, milyen az illető ország konkrét helyzete, milyen változások mennek végbe a nemzetközi munkásmozgalomban, stb.

Ilyen formák lehetnek például: a munkások *esetről-esetre,* konkrét alkalomból, egyes követelésekért, vagy általános plattform alapján végrehajtott, egymással összeegyeztetett közös akciói; összeegyeztetett akciók *egyes üzemekben* vagy *termelési ágakban;* összeegyeztetett akciók *helyi, területi, országos,* vagy *nemzetközi* méretekben; összeegyeztetett akciók a munkások *gazdasági harcának* megszervezése ügyében, *politikai* tömegakciók végrehajtására, fasiszta támadások elleni közös *önvédelem* szervezésére; összeegyeztetett akciók a *bebörtönzöttek és családjaik segélyezése* ügyében, *a szociális téren mutatkozó reakció* elleni harcban; közös akciók *az ifjúság és a nők érdekei* védelme dolgában, a *szövetkezetek, kultúra, a sport,* stb. stb. terén.

Nem elégedhetünk meg azonban azzal, hogy egyezséget kötöttünk közös akciókra, bizottságokat szerveztünk az egységfrontban résztvevő pártokkal és szervezetekkel való kapcsolatokra, hasonlóképpen ahhoz, ahogy az most Franciaországban történik. Ez csak az első lépés. A megegyezés — segédeszköz közös akciók megvalósítására, azonban a megegyezés magában véve még nem egységfront. A kommunista és a szocialista párt vezetőségei közötti kapcsolatot tartó bizottság a végett szükséges, hogy megkönnyítse a közös akciók végrehajtását. De magában véve még korántsem elegendő az egységfront valódi kifejlesztésére,

a legszélesebb tömegeknek a fasizmus elleni harcba való bevonására.

A kommunistáknak és az összes forradalmi munkásoknak arra kell törekedniök, hogy választott (a fasiszta diktatúra országaiban pedig az egységfrontmozgalom legtekintélyesebb részvevőiből kiválogatott) *pártokon kivüli egységfront-osztályszervezeteket* teremtsenek *az üzemekben, a munkanélküliek* között, *a munkáskerületekben, a városi kisemberek között* és a *falvakban.* Csak ilyen szervek lesznek képesek egységfrontmozgalommal átfogni a dolgozók hatalmas szervezetlen tömegeit is, csak ilyen szervek lesznek képesek a tömegkezdeményezés fejlesztésével közreműködni a tőke offenzivája, a fasizmus és a reakció elleni harcban, s ennek alapján megteremteni az *egységfront szükséges széles munkásaktiváját,* megteremteni a kapitalista országokban a pártonkívüli bolsevikok százait és ezreit.

A *szervezett* munkások közös akciója: ez a kezdet, ez az alap. Azonban nem szabad szem elől tévesztenünk, hogy a szervezetlen tömegek alkotják a munkások túlnyomó többségét. Így *Franciaországban* a szervezett munkások — kommunisták, szocialisták, a különféle irányú szakszervezetek tagjai — száma összesen körülbelül *egymillió,* az összes munkások száma pedig *11 millióra* rúg. *Angliában* a szakszervezetekben és a különböző irányú pártokban körülbelül *5 millió* munkás van. Az összes munkások száma ezzel szemben *14 millió.* Az *Amerikai Egyesült Államokban* körülbelül *5 millió* munkás van szervezve, az összes munkások száma pedig *38 millió.* Körülbelül hasonló az arány sok más országban is. *„Normális"* időben ez

a tömeg alapjában véve a politikai életen kívül áll. Most azonban ez a hatalmas tömeg egyre inkább mozgásba jön, bevonódik a politikai életbe és a politikai szintérre lép.

A pártokon kívüli osztályszervek megteremtése a *legjobb formája* az egységfront végrehajtásának, kiszélesítésének és megerősítésének, maguknak a legszélesebb tömegeknek a mélyében. Ezek a szervek lesznek egyúttal az egységfront legjobb bástyái az egységfront ellenségeinek minden kísérlete ellen, amely a munkásosztály létrejött akcióegységének megbontására irányul.

AZ ANTIFASISZTA NÉPFRONTRÓL

A dolgozó tömegeknek a fasizmus elleni harcra való mozgósítása terén különösen fontos feladat a *széles fasisztaellenes népfront* megteremtése *a proletáregységfront alapján.* A proletariátus egész harcának sikere szoros kapcsolatban van azzal, hogy mennyiben sikerül a proletariátusnak harci szövetségre lépni a dolgozó parasztsággal és a városi kispolgárság alaptömegeivel, amelyek még az iparilag fejlett országokban is a lakosság többségét alkotják.

A fasizmus ezeket a tömegeket meg akarja hódítani és ezért agitációja során megkísérli szembeállítani a város és a falu dolgozó tömegeit a forradalmi proletariátussal; a „vörös veszély" rémével akarja elrettenteni a kispolgárt. Nekünk vissza kell *fordítanunk a fegyvert* és megmutatnunk a dolgozó parasztoknak, a kézműveseknek és a dolgozó intellektueleknek, hogy

honnan fenyegeti őket a tényleges veszély: *konkrétan meg kell mutatni,* ki rakja a parasztra az adók és a kényszer-szolgáltatások terhét, ki sajtolja ki belőle az uzsorakamatokat; ki a birtokosa a legjobb földnek és minden gazdagságnak, s ki kergeti el a parasztot meg a családját a telkéről, ki kárhoztatja munkanélküliségre és koldulásra. Konkrétan meg kell magyarázni, türelmesen és kitartóan kell megmagyarázni, hogy ki juttatja koldusbotra a kézműveseket, a kisiparosokat az adókkal, kényszerszolgáltatásokkal, magas bérletösszegekkel és a számukra elviselhetetlen konkurrenciával; ki dobja ki az utcára és fosztja meg a munkától a dolgozó értelmiség széles tömegeit.

De ez *nem elegendő.*

A fasisztaellenes népfront megteremtésének az alapja, legdöntőbb eszköze a *forradalmi proletariátus elszánt fellépése* e rétegek és különösen a dolgozó parasztság követeléseiért, oly követelésekért, amelyek a proletariátus legközvetlenebb érdekeivel egyirányúak; e követelések összeegyeztetése a harc során a munkásosztály követeléseivel.

Az antifasiszta népfront megteremtésénél nagy jelentősége van a helyes viszonynak azokhoz a szervezetekhez és pártokhoz, amelyekbe a dolgozó parasztságnak és a városi kispolgárság alaptömegeinek jelentékeny része tartozik.

A kapitalista országokban ezeknek a pártoknak és szervezeteknek — mind a politikai, mind a gazdasági szervezeteknek — a többsége még a burzsoázia hatása alatt áll és a burzsoáziát követi. Ezeknek a pártoknak és szervezeteknek a szociális összetétele nem egynemű. A gazdag zsírosparasztok mellett vannak ben-

nük földnélküli parasztok, a nagy üzletemberek mellett kis boltosok, azonban a vezetés az előbbiek — a nagytőke ügynökei — kezében van. Ez arra kötelez bennünket, hogy *megkülönböztetett módon* viseltessünk ezekkel a szervezetekkel szemben, számbavéve azt, hogy tagjaik tömege gyakran nem ismeri vezetőségének igazi politikai arculatát. Bizonyos körülmények között erőnket arra fordíthatjuk és arra is kell fordítanunk, hogy burzsoá vezetőségük ellenére, igyekezzünk ezeket a pártokat és szervezeteket, vagy egyes részeiket az antifasiszta népfront számára megnyerni. Ilyen például jelenleg a helyzet Franciaországban a radikális pártot illetően, az Egyesült Államokban a különböző farmerszervezeteket, Lengyelországban a „Stronnictwo Ludowe"-t, Jugoszláviában a horvát parasztpártot, Bulgáriában a Földmívelő Szövetséget, Görögországban az agráriusokat, stb. illetően. Azonban függetlenül attól, hogy van-e esély arra, hogy az ilyen pártokat és szervezeteket megnyerjük a népfront számára, taktikánknak *minden körülmények között* arra kell irányulnia, hogy az ezekben a szervezetekben lévő kisparasztokat, kézműveseket, kisiparosokat, stb. bevonjuk az antifasiszta népfrontba.

Látjuk tehát, hogy itt az egész vonalon véget kell vetni annak a munkánkban nem ritkán előforduló jelenségnek, hogy a parasztok, a kisiparosok és a városi kispolgári tömegek különböző szervezeteit és pártjait lenézzük, semmibe se vesszük.

AZ EGYSÉGFRONT ALAPVETŐ KÉRDÉSEI AZ EGYES ORSZÁGOKBAN

Minden országban vannak olyan *alapvető kérdések,* amelyek a jelen szakaszban a legszélesebb tömegeket foglalkoztatják. E kérdések körül kell az egységfront megteremtéséért folytatott harcot kifejleszteni. Ezeknek az alapvető pontoknak, ezeknek az alapvető kérdéseknek a helyes kitapogatása az egységfront megteremtésének biztosítását és siettetését jelenti.

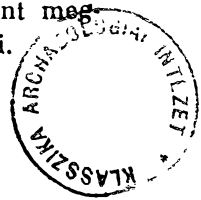

a) *Amerikai Egyesült Államok*

Vegyük például a kapitalista világ olyan fontos országát, mint az *Amerikai Egyesült Államok.* A válság itt a tömegek millióit hozta mozgásba. Összedőlt a kapitalizmus meggyógyításának programja. Óriási tömegek kezdenek hátat fordítani a burzsoá pártoknak és vannak most választúton.

A most születő amerikai fasizmus igyekszik ezeknek a tömegeknek a kiábrándulását és elégedetlenségét reakciós fasiszta mederbe terelni. E mellett az amerikai fasizmus sajátos fejlődése abban rejlik, hogy a jelen szakaszban elsősorban a fasizmus ellenzékeként, e „nem amerikai", külföldről betelepített irányzat ellenzéke köntösében lép fel. A német fasizmustól eltérően, amely alkotmányellenes jelszavakkal lépett fel, az amerikai fasizmus igyekszik az alkotmány és „az amerikai demokrácia" harcosaként feltünni. Még nem jelent közvetlenül fenyegető erőt. Azonban, ha sikerül behatolnia a széles tömegekbe, amelyek ki-

ábrándultak a régi burzsoá pártokból, akkor komoly veszéllyé válhat a legközelebbi jövőben.

Mit jelentene a fasizmus győzelme az Egyesült Államokban? A dolgozó tömegek számára, magától értetődően, a kizsákmányolás rendszerének féktelen fokozását és a munkásmozgalom összetörését jelentené. És mi lenne a fasizmus eme győzelmének a nemzetközi jelentősége? Az Egyesült Államok tudvalevőleg — nem Magyarország, nem is Finnország, se nem Bulgária vagy Lettország. — A fasizmus győzelme az Egyesült Államokban igen lényegesen megváltoztatná az egész nemzetközi helyzetet.

Megelégedhet-e ilyen viszonyok között az amerikai proletariátus csak a saját osztályöntudatos élcsapatának megszervezésével, amely kész a forradalmi úton haladni? Nem.

Tökéletesen világos, hogy az amerikai proletariátus érdekei azt követelik, hogy haladéktalanul minden erejét határolja el a kapitalista pártoktól. Feltétlenül meg kell találnia az utat és a megfelelő formákat arra, hogy idejében megakadályozza azt, hogy a fasizmus magához ragadja az elégedetlen dolgozók széles tömegeit. És itt azt kell mondani: a dolgozók tömegpártjának, a „Munkás és Farmer Párt"-nak a megalakítása ilyen megfelelő forma lehetne az amerikai feltételek között. *Ilyen párt sajátos formája lenne a tömegek népfrontjának Amerikában*, amelyet szembe kell állítani a trösztök és bankok pártjaival, valamint a növekvő fasizmussal. Egy ilyen párt természetesen nem lesz *sem* szocialista, *sem* kommunista párt. De antifasiszta párt *kell*, hogy legyen és *nem szabad*, hogy kommunistaellenes párt legyen. E párt program-

jának a bankok, trösztök, monopóliumok, a nép fő ellenségei ellen kell irányulnia, akik a nép nyomorúságára spekulálnak. Egy ilyen párt csak abban az esetben felelhet meg rendeltetésének, ha síkra száll a munkásosztály életbevágó követeléseiért, ha harcol a valódi szociális törvényhozásért, a munkanélküliség esetére való biztosításért; ha harcol a földért a fehér és fekete részesbérlők számára és az adóterhek alól való felszabadításukért; ha küzd a farmerek adósságának törléséért, ha harcol a négerek egyenjogúságáért, a háború veteránjainak követeléseiért, a szabadfoglalkozásúak, a kiskereskedők és a kisiparosok érdekelnek a védelméért, stb.

Magától értetődik, hogy egy ilyen párt harcolni fog azért, hogy saját képviselőit küldje be a helyi önkormányzatokba, az egyes államok képviseleti szerveibe, a kongresszusra és szenátusba.

Elvtársaink az Egyesült Államokban helyesen jártak el, amikor egy ilyen pártnak a megteremtését kezdeményezték. Azonban még hatékony intézkedéseket kell tenniök a végett, hogy egy ilyen pártnak a megteremtése maguknak a tömegeknek az ügye legyen. A „Munkás és Farmer Párt" szervezésének a kérdését és programját tömegesen látogatott népgyűléseken kell megtárgyalni. A legszélesebb mozgalmat kell kifejleszteni ennek a pártnak a megteremtésére és ezt a mozgalmat vezetni kell. Semmiképpen sem szabad megengedni, hogy a párt szervezése ügyének a kezdeményezése azoknak az elemeknek a kezébe menjen át, akik a mindkét burzsoá pártból, demokrata és köztársasági pártból egyaránt kiábrándult milliós tömegek elégedetlenségét arra akarják kihasználni,

hogy az Egyesült Államokban egy „harmadik" pártot teremtsenek meg, amely kommunistaellenes, vagyis olyan párt legyen, amely a forradalmi mozgalom ellen irányul.

b) *Anglia*

Angliában Mosley fasiszta szervezete az angol munkások tömegfellépése eredményeképpen ideiglenesen háttérbe szorult. Azonban nem szabad szemet hunynunk a felett a tény felett, hogy az úgynevezett „nemzeti kormány" egy csomó, a munkásosztály ellen irányuló reakciós intézkedést hajt végre. Ezeknek az intézkedéseknek a segítségével Angliában is olyan feltételek jönnek létre, amelyek megkönnyítik azt, hogy a burzsoázia szükség esetén a fasiszta rendszerre térhessen át. A fasiszta veszély elleni harc ma Angliában mindenekelőtt harcot jelent a „nemzeti kormány" ellen, annak reakciós intézkedései ellen, a tőke offenzívája ellen, harcot a munkanélküliek érdekében, a munkabér csökkentése ellen, minden olyan törvény megszüntetéséért, amelynek segítségével az angol burzsoázia a tömegek életszínvonalát leszállítja.

Azonban a munkásosztály növekvő gyűlölete a „nemzeti kormány" ellen egyre szélesebb tömegeket egyesít Angliában az *új munkáspárti kormány* létesítésének jelszava mellett. Szabad-e a kommunistáknak semmibe venniök ezt a hangulatát azoknak a széles tömegeknek, amelyek még bíznak a munkáskormányban? Nem, elvtársak. Meg kell találnunk az utat ezekhez a tömegekhez. Mi megmondjuk nekik nyiltan, amint ezt az angol kommunista párt XIII. kongresz-

szusa tette: mi, kommunisták, a szovjethatalom hívei vagyunk, az egyetlen hatalomé, amely a munkásokat a tőke igája alól felszabadítani képes. Ti munkáskormányt akartok? Jó. Mi harcolunk és vállvetve harcolunk veletek együtt a „nemzeti kormány" vereségéért. Mi vállvetve harcoltunk és harcolunk veletek egy új munkáspárti kormány megteremtéséért, jóllehet az előző két munkáspárti kormány egyike sem teljesítette azokat az ígéreteket, amelyeket a munkáspárt tett a munkásosztálynak. Mi nem várjuk ettől a kormánytól azt, hogy szocialista intézkedéseket valósítson meg. Azonban a munkások millióinak nevében *követeljük tőle,* hogy védje meg a munkásosztály és az összes dolgozók legéletbevágóbb gazdasági és politikai érdekeit. Tárgyaljuk meg együtt az ilyen követelések közös programját és valósítsuk meg azt az akcióegységet, amelyre szüksége van a proletariátusnak ahhoz, hogy visszaverje a „nemzeti kormány" reakciós offenzíváját, az új háború előkészítését. Az angol elvtársak ezen az alapon készek az angol munkáspárt szervezeteivel közösen fellépni a küszöbönálló parlamenti választásokon a „nemzeti kormány" ellen és ugyancsak Lloyd George ellen is, aki a maga módján igyekszik maga mögé állítani a tömegeket a munkásosztály ügye ellen, az angol burzsoázia érdekeiért.

Az angol kommunistáknak ez az álláspontja helyes. Megkönnyíti a harci egységfront megteremtését az angol szakszervezetek és a munkáspárt milliós tömegeivel. A kommunisták mindig a harcoló proletariátus első soraiban maradnak, megmutatják a tömegeknek az egyedül helyes utat: a burzsoázia uralma forradalmi megdöntésének és a szovjethatalom meg-

teremtésének harci útját, de ugyanakkor nem szabad arra törekedniök, hogy aktuális politikai feladataik meghatározásánál átugorják a tömegmozgalom ama szükséges szakaszait, amelyek során a munkástömegek a saját tapasztalataik alapján vetkőzik le illúzióikat és mennek át a kommunizmus oldalára.

c) *Franciaország*

Franciaország — az az ország, ahol mint ismeretes, a munkásosztály példát mutat a nemzetközi proletariátusnak arra, hogyan kell harcolni a fasizmus ellen. A Francia Kommunista Párt a Komintern összes szekcióinak példát mutat arra, hogyan kell megvalósítani az egységfront taktikáját. A szocialista munkások példát mutatnak arra, mit kell tenniök most a szociáldemokrata munkásoknak a többi kapitalista országokban a fasizmus elleni harcban. *(Taps.)*

Az ezévi július 14-i párizsi félmilliós antifasiszta tüntetésnek és a Franciaország egyéb városaiban lefolyt nagyszámú tüntetésnek óriási a jelentősége. Ez már nemcsak a munkásegységfront mozgalma, ez a fasizmus elleni széles, általános népfrontnak a kezdete Franciaországban. Ez az egységfrontmozgalom fokozza a munkásosztály hitét erejében, megerősíti benne a parasztsággal, a városi kispolgársággal, az értelmiséggel szemben való vezető szerepének a tudatát. Kiszélesíti a kommunista párt befolyását a munkástömegekre, vagyis a proletariátust még erősebbé teszi a fasizmus elleni harcban. Idejében mozgósítja a tömegek éberségét a fasiszta veszély ellen. És köve-

tendő például szolgál az antifasiszta harc kibontakoztatására más kapitalista országokban, bátorítóan hat a fasiszta diktatúra által elnyomott német proletárokra.

Mondhatjuk bátran, nagy győzelem ez, azonban még nem dönti el az antifasiszta harc sorsát. A francia nép túlnyomó többsége kétségkívül a fasizmus ellen van. De a burzsoázia fegyveres erejével erőszakot követhet el a nép akaratán. A fasiszta mozgalom teljesen szabadon fejlődik tovább a monopoltőke, a burzsoá államapparátus, a francia hadsereg vezérkara és minden reakció védoszlopa: a katolikus egyház reakciós vezetőinek aktív támogatása mellett. A legerősebb fasiszta szervezet — a „Tűzkereszt" — ma 300.000 felfegyverzett ember felett rendelkezik, akiknek magját 60.000 tartalékos tiszt alkotja. Erős támaszai vannak a rendőrségen, a csendőrségen, a hadseregben, a légiflottában, az egész államapparátusban. A legutóbbi községi választások mutatják, hogy Franciaországban nemcsak a forradalmi erők, de a fasizmus erői is nőnek. Ha a fasizmusnak sikerül szélesen behatolnia a parasztságba és biztosítania a hadsereg egyik részének a támogatását a másik rész semlegessége mellett, akkor a francia dolgozó tömegek nem akadályozhatják majd meg a fasizmus uralomrajutását. Ne felejtsük el, elvtársak, a francia munkásmozgalom szervezeti gyengeségét, amely megkönnyíti a fasiszta támadás sikerét. Semmi okuk sincs a munkásosztálynak és az összes antifasisztáknak Franciaországban arra, hogy az elért eredményekkel beérjék.

Milyen feladatok előtt áll a munkásosztály Franciaországban?

Először: ki kell küzdenie az egységfront megterem-

tését nemcsak politikai, hanem gazdasági téren is, a tőke offenzívája elleni harc érdekében; mozgalmának nagy lendületével meg kell törnie a reformista szakszervezeti szövetség (CGT) vezető rétegének ellenállását az egységfronttal szemben.

Másodszor: ki kell küzdenie a szakszervezeti egység megteremtését Franciaországban: egységes szakszervezeteket az osztályharc alapján.

Harmadszor: be kell vonnia az antifasiszta mozgalomba a széles paraszttömegeket, a kispolgárság tömegeit, különös figyelmet fordítva az antifasiszta népfront programjában ezeknek a tömegeknek a legégetőbb követeléseire.

Negyedszer: meg kell szervezetileg erősítenie és ki kell tovább szélesítenie a kibontakozó antifasiszta mozgalmat az antifasiszta népfront választott, pártonkívüli szerveinek tömeges létesítése útján. E szervek befolyásának jóval szélesebb tömegekre kell kiterjedniök, mint a dolgozóknak Franciaországban ma fennálló pártjai és szervezetei.

Ötödször: erejének súlyával ki kell vívnia a fasiszta szervezetek, mint a köztársaság elleni összeesküvők és Hitler franciaországi ügynökei szervezeteinek feloszlatását és lefegyverzését.

Hatodszor: ki kell vívnia az államapparátus, a hadsereg, a rendőrség megtisztítását az összeesküvőktől, akik fasiszta államcsinyt készítenek elő.

Hetedszer: széles mederben harcot kell folytatnia a katolikus egyház — a francia fasizmus egyik legfontosabb támasza — reakciós klikkjeinek vezetői ellen.

Nyolcadszor: bele kell kapcsolnia a hadsereget az antifasiszta mozgalomba. E célból köztársaság- és al-

kotmányvédő bizottságokat kell szerveznie a hadseregben azok ellen, akik a hadsereget alkotmányellenes államcsínyre akarják kihasználni. *(Taps.)* Meg kell akadályoznia, hogy a franciaországi reakciós erők megbuktassák a francia-szovjet egyezményt, amely a béke ügyét védi a német fasizmus agressziójával szemben. *(Taps.)*

És ha Franciaországban az antifasiszta mozgalom olyan kormány megalakulásához vezet, amely valóban nem szavakkal, hanem tettekkel fog harcolni a francia fasizmus ellen, ha ez a kormány az antifasiszta népfront követeléseinek programját végre fogja hajtani, akkor a kommunisták — noha továbbra is engesztelhetetlen ellenségei maradnak minden polgári kormánynak és továbbra is hívei maradnak a szovjethatalomnak — a fasizmus növekvő veszélyére való tekintettel, *készséggel fognak egy ilyen kormányt támogatni. (Taps.)*

AZ EGYSÉGFRONT ÉS A FASISZTA TÖMEGSZERVEZETEK

Elvtársak! Az egységfront megteremtéséért folytatott harc azokban az országokban, ahol a fasiszták hatalomra kerültek, talán a legfontosabb probléma, amely előttünk áll. Ott ez a harc, magától értetődően, sokkal súlyosabb feltételek között folyik, mint azokban az országokban, ahol a munkásmozgalom legális. Viszont a fasiszta országokban is megvan minden előfeltétele egy valódi antifasiszta népfront kifejlesztésének a fasiszta diktatúra elleni harcban, minthogy a

szociáldemokrata, katolikus és egyéb munkások, például Németországban, közvetlenebbül fel tudják ismerni a kommunistákkal együtt a fasiszta diktatúra ellen folytatott közös harc szükségességét. A kispolgárság és a parasztság széles rétegeit, amelyek már megkóstolták a fasiszta uralom keserű gyümölcsét, egyre nagyobb elégedetlenség és kiábrándulás fogja el; és ez megkönnyíti ezeknek a rétegeknek a bevonását az antifasiszta népfrontba.

Az alapfeladat a fasiszta országokban, különösen Németországban és Olaszországban, ahol a fasizmusnak sikerült tömegbázist szereznie, s ahol a fasizmus erőszakos úton a maga szervezeteibe kergette be a munkásokat és a többi dolgozókat, az, hogy össze tudjuk egyeztetni a fasiszta diktatúra elleni, kívülről folytatott harcot a fasiszta tömegszervezetek és területek belülről való aláaknázásával. Tanulmányozni, elsajátítani és alkalmazni kell, ezeknek az országoknak a konkrét viszonyaihoz képest, azokat a külön módszereket és módokat, amelyek elősegítik a fasizmus tömegbázisának a leggyorsabb szétrombolását és amelyek előkészítik a fasiszta diktatúra megdöntését. Ezt kell tanulmányozni, elsajátítani és alkalmazni, s nemcsak kiabálni: „Le Hitlerrel!" és „Le Mussolinival!" Igen, tanulmányozni, elsajátítani és alkalmazni!

Ez nehéz és bonyolult feladat. Annál nehezebb, mert a fasiszta diktatúra elleni eredményes harci tapasztalataink igen korlátozottak. Olasz elvtársaink például már tizenhárom éve harcolnak a fasiszta diktatúra feltételei között. Azonban még mindig nem sikerült igazi tömegharcot kifejleszteniök a fasizmus ellen és éppen ezért, sajnos, e téren keveset tudtak

segíteni pozitív tapasztalatokkal más fasiszta országok kommunista pártjainak.

A német és az olasz kommunisták, a többi fasiszta országok kommunistái, úgyszintén az ifjúmunkások is, a hősiesség csodáit művelték, óriási áldozatokat hoztak és hoznak nap-nap után. Ez előtt a hősiesség és ezek előtt az áldozatok előtt mindnyájan fejet hajtunk. De a hősiesség magában — kevés. *(Taps.)* Ezt a hősiességet egybe kell olvasztani a tömegek között folytatott mindennapos munkával, a fasizmus elleni olyan konkrét harccal, hogy itt a legérezhetőbb eredményeket érjük el. A fasiszta diktatúra ellen folytatott harcunkban különösen veszélyes, ha azt, amit kívánunk, már meglevőnek tekintjük. A tényekből kell kiindulni, a valóságos, konkrét helyzetből.

Milyen ma a valóság például Németországban?

A tömegekben nő az elégedetlenség; egyre jobban kiábrándulnak a fasiszta diktatúra politikájából. Ez már részleges sztrájkokban és egyéb akciókban is kifejezésre jut. A fasizmusnak minden igyekezete ellenére sem sikerült politikailag meghódítania a munkások alaptömegeit. Sőt régi hívei is elpártolnak és a jövőben egyre többen fognak elpártolni tőle. Azonban mégis számot kell vetnünk azzal, hogy azok a munkások, akik meggyőződtek a fasiszta diktatúra megdöntésének a *lehetőségéről* és készek is már ma aktívan harcolni ezért, egyelőre még kisebbségben vannak — ezek mi vagyunk, kommunisták és a szociáldemokrata munkások forradalmi része. A dolgozók többsége egyelőre még nem ismerte fel a fasiszta diktatúra megdöntésének ezeket a reális és konkrét lehetőségeit és útjait, s még várakozó álláspontot foglal el. Ezt

tekintetbe kell venni, amikor Németországban a fasizmus elleni harcban feladatainkat megjelöljük s amikor keresni, tanulmányozni és alkalmazni fogjuk azokat a különleges módszereket, amelyek Németországban a fasiszta diktatúra megingatására és megdöntésére alkalmasak.

Hogy érezhető csapást mérhessünk a fasiszta diktatúrára, ismernünk kell leginkább sebezhető pontját. Hol van a fasiszta diktatúra Achilles-sarka? Szociális bázisában! Ez utóbbi nem nagyon egységes. A társadalom különböző osztályait és különböző rétegeit öleli fel. A fasizmus a lakosság összes osztályai és rétegei egyetlen képviselőjének nyilvánította magát: a gyáros és a munkás, a milliomos és a munkanélküli, a junker és a kisparaszt, a nagykapitalista és a kisiparos képviselőjének. Azt a látszatot kelti, mintha ezeknek az *összes* rétegeknek érdekeit, a nemzet érdekeit védené. De minthogy a fasizmus a nagyburzsoázia diktatúrája, ezért elkerülhetetlenül összeütközésbe kell kerülnie szociális tömegbázisával, annyival is inkább, mert éppen a fasiszta diktatúra alatt domborodnak ki a legélesebben az osztályellentétek a finánccmágnások bandája és a nép túlnyomó többsége között.

A tömegeket döntő harcra vinni a fasiszta diktatúra megbuktatásáért csakis akkor lehet, ha azokat a munkásokat, akiket erőszakkal kergettek be a fasiszta szervezetekbe, vagy akik öntudatlanságuk folytán léptek oda be, bevonjuk az ő gazdasági, politikai és kulturális érdekeik védelmére indított *legelemibb mozgalmakba*. Éppen ezért a kommunistáknak a tagok mindennapi érdekei legjobb védelmezőiként kell dolgozniok ezekben a szervezetekben. Szem előtt kell

tartaniok, hogy minél gyakrabban kezdik a munkások, akik ezeknek a szervezeteknek a tagjai, jogaikat követelni és érdekeiket védeni, annál elkerülhetetlenebbül összeütközésbe kerülnek a fasiszta diktatúrával.

A városi és falusi dolgozó tömegek mindennapi, eleinte egészen elemi éredekei védelmének talaján aránylag könnyebb közös nyelvet találni nemcsak az öntudatos antifasisztákkal, hanem azokkal a dolgozókkal is, akik még a fasizmus hívei, de kiábrándultak belőle és elégedetlenek politikájával, elégedetlenkednek és alkalmat keresnek elégedetlenségük kifejezésére. Általában számolnunk kell azzal, hogy a fasiszta diktatúra országaiban egész taktikánknak olyan jellegűnek kell lennie, hogy ne taszítsa el a fasizmus közkatonáit, ne dobja őket újra a fasizmus karjaiba, hanem elmélyítse a szakadékot a fasiszta vezetők és a dolgozó rétegek fasizmusból kiábrándult közkatonái között.

Ne hozzon ki bennünket a sodrunkból, elvtársak, ha azok az emberek, akiket a mindennapos érdekek alapján mozgósítottunk, azt hiszik magukról, hogy közömbösek a politikai kérdésekben, vagy akár a fasizmus híveinek tekintik magukat. Fontos, hogy bevonjuk őket a mozgalomba, amely kezdetben ugyan még nem folyik nyiltan a fasizmus elleni harc jelszavaival, azonban objektíve már antifasiszta mozgalom, amely szembeállítja ezeket a tömegeket a fasiszta diktatúrával.

A tapasztalatok tanítása szerint káros és helytelen az a nézet, hogy a fasiszta diktatúra országaiban *egyáltalában lehetetlen* legálisan, vagy féllegálisan fellépni. Ha az ilyen nézethez ragaszkodnánk, ez azt

jelentené, hogy passzivitásba esünk, hogy egyáltalában lemondunk a valódi tömegmunkáról. Igaz, hogy a fasiszta diktatúra körülményei között a legális és féllegális akció formáit és módszereit megtalálni nehéz, bonyolult feladat. Azonban úgy, mint sok más kérdésben is, maga az élet és a tömegeknek a kezdeményezése mutatja meg az utat. A tömegek már mutattak is több példát, amelyeket általánosítanunk, szervezetten és célszerűen alkalmaznunk kell.

Teljes határozottsággal véget kell vetni a fasiszta tömegszervezetekben folytatott munka lebecsülésének. Mind Olaszországban, mind Németországban, valamint más fasiszta államokban is, elvtársaink passzivitásukat és gyakran a fasiszta tömegszervezetekben való munka egyenes megtagadását olymódon iparkodtak leplezni, hogy szembeállították az üzemekben folytatott munkát a fasiszta tömegszervezetekben folytatandó munkával. A valóságban éppen ez a sematikus szembeállítás vezetett oda, hogy a munka igen gyengén folyt és néha egyáltalában nem is folyt, sem a fasiszta tömegszervezetekben, sem az üzemekben.

Pedig a fasiszta országokban különösen fontos, hogy a kommunisták mindenütt ott legyenek, ahol tömegek vannak. A fasizmus elvette a munkásoktól saját legális szervezeteiket. Rájuk kényszerítette a fasiszta szervezeteket és *ott vannak* a tömegek: kényszerből vagy részben önkéntesen. A fasizmusnak ezek a tömegszervezetei munkánk legális és féllegális területei lehetnek és azzá kell lenniök; itt fogunk érintkezésbe jutni a tömegekkel. Ezek lehetnek és ezeknek kell lenniök legális vagy illegális kiindulópontjainknak a tömegek mindennapi érdekei védelmére. Hogy

a kommunisták kihasználhassák ezeket a lehetőségeket, iparkodniok kell arra, hogy a fasiszta tömegszervezetekben a tömegekkel való kapcsolat céljából választott tisztségeket nyerjenek el. Egyszer és mindenkorra le kell tenni arról az előítéletről, hogy az ilyenfajta tényked és nem való és méltatlan forradalmi munkáshoz.

Németországban például fennáll az úgynevezett „gyári bizalmiak" rendszere. Ki mondta azt, hogy ezekben a szervezetekben a monopóliumokat a fasisztáknak kell átengednünk? Vajjon nem kísérelhetjük-e meg, hogy az üzemben egyesítsük a kommunista, szociáldemokrata, katolikus és egyéb antifasiszta munkásokat, abból a célból, hogy a szavazásnál a „gyári bizalmiak" listájából kitöröljék a munkaadó nyilt ügynökeit és hogy más jelölteket írjanak be a listába, akik a munkások bizalmát élvezik? A gyakorlat már megmutatta, hogy ez lehetséges.

Vajjon a gyakorlat nem mutatja-e, hogy lehet a szociáldemokrata és egyéb elégedetlen munkásokkal közösen követelni a „gyári bizalmiaktól" a munkások érdekeinek igazi védelmét?

Vegyük a „munkásfrontot" Németországban, vagy a fasiszta szakszervezeteket Olaszországban. Vajjon nem lehet-e követelni, hogy válasszák és ne kinevezzék a „munkásfront" funkcionáriusait, vajjon nem lehet-e ragaszkodni ahhoz, hogy a helyi csoportok vezetőszervei beszámoljanak a szervezetek tagjainak gyűlésein, vajjon nem lehet-e a csoport határozatából ezekkel a követelésekkel fordulni a munkaadókhoz, a „munkafelügyelőkhöz" („Treuhänder der Arbeit"), a „munkafront" legfelsőbb szerveihez? Ez csak akkor

lehetséges, ha a forradalmi munkások valóban dolgoznak a „munkafrontban" és ott tisztségekre törekednek.

Hasonló munkamódszerek lehetségesek és szükségesek a többi fasiszta tömegszervezetben is: a Hitlerifjak szövetségében, a sportegyesületekben, a „Kraft durch Freude" szervezetben, a „Dopo Lavoro"-ban Olaszországban, a szövetkezetekben stb.

Elvtársak, gondoljunk Trója bevételének őskori regéjére.

Trója a támadó hadsereg ellen bevehetetlen falakkal vette magát körül. És a támadó hadsereg, amely nem kevés áldozatot hozott, mindaddig nem tudott győzelmet aratni, amíg a híres trójai ló segítségével nem hatolt be az ellenség kellős közepébe.

Nekünk, forradalmi munkásoknak, azt hiszem, nem kell restelnünk ugyanezt a taktikát alkalmazni fasiszta ellenségünkkel szemben, amely a hóhérok eleven falával védekezik a nép ellen. *(Taps.)*

Az. aki nem érti meg ilyen taktika alkalmazásának a szükségességét a fasizmussal szemben, aki az ilyen módszert „lealacsonyítónak" tartja, az lehet a legnagyszerűbb elvtárs, de bocsánat a szóért, az szószátyár és nem forradalmár, az nem képes a tömegeket a fasiszta diktatúra megdöntésére vezetni. *(Taps.)*

Az egységfront tömegmozgalma, amely Németországban, Olaszországban és a többi országokban, ahol a fasizmusnak tömegbázisa van, a fasiszta szervezeteken és azokon belül veszi kezdetét, a legelemibb igények védelméből indul ki, harci formáit és jelszavait a harc kiszélesedésének és erősödésének meg-

felelően változtatja, — ez a mozgalom lesz az a faltörő kos, amely szétrombolja a fasiszta diktatúra ma még sokak előtt bevehetetlennek látszó erődjét.

AZ EGYSÉGFRONT AZOKBAN AZ ORSZÁGOKBAN, AHOL SZOCIÁLDEMOKRATÁK VANNAK A KORMÁNYBAN

Az egységfront megteremtéséért folyó harc egy másik, igen fontos problémát is felvet: az egységfront problémáját azokban az országokban, ahol szociáldemokrata kormányok vannak hatalmon, vagy koalíciós kormányok a szocialisták részvételével, mint például Dániában, Norvégiában, Svédországban, Csehszlovákiában és Belgiumban.

Ismeretes a mi abszolut elutasító álláspontunk azokkal a szociáldemokrata kormányokkal szemben, amelyek a burzsoáziával való megalkuvás kormányai. De, ennek ellenére, a *szociáldemokrata kormányban*, vagy a szociáldemokrata pártnak polgári pártokkal alkotott kormánykoalíciójában nem látjuk *áthidalhatatlan* akadályát annak, hogy a szociáldemokratákkal bizonyos kérdésekben megteremtsük az egységfrontot. Mi úgy tartjuk, hogy ebben az esetben is teljesen *lehetséges és szükséges* az egységfront, a dolgozó nép mindennapos érdekeinek védelmére és a fasizmus elleni harcra. Magától értetődik, hogy azokban az országokban, ahol a szociáldemokrata pártok képviselői részt vesznek a kormányban, a szociáldemokrata pártvezetőség a legerősebb *ellenállást* tanusítja a proletáregységfronttal szemben. Ez teljesen érthető:

hiszen meg akarják mutatni a burzsoáziának, hogy éppen ők azok, akik mindenkinél jobban és ügyesebben tudják kordában tartani az elégedetlen munkástömegeket és megóvni őket a kommunizmus befolyásától. Azonban az a tény, hogy a szociáldemokrata miniszterek elutasítóan viseltetnek a proletáregységfronttal szemben, egyáltalában nem szolgálhat egy olyan állapot igazolásául, ahol a *kommunisták semmit sem tesznek a proletariátus egységfrontjának megteremtése érdekében.*

Elvtársaink a skandináv államokban gyakran a leggyengébb ellenállás útját követik, *amennyiben a szociáldemokrata kormány propaganda útján való leleplezésére szorítkoznak.* Ez hiba. Például *Dániában* a szociáldemokrata vezérek már tíz éve ülnek a kormányban és a kommunisták tíz éve nap-nap után megismétlik, hogy ez burzsoá-kapitalista kormány. Fel kell tételeznünk, hogy a dán munkások már ismerik ezt a propagandát. Az a tény, hogy a jelentős többség mégis a szociáldemokrata kormánypártra adja le szavazatát, mégis csak azt mutatja, hogy a kormány propaganda útján való leleplezése a kommunisták részéről *nem elegendő,* de *nem* mutatja azt, hogy a munkásoknak ezek a százezrei megelégedettek a szociáldemokrata miniszterek minden kormányintézkedésével. Nem bizony! *Elégedetlenek* ők azzal, hogy a szociáldemokrata kormány a maga úgynevezett „válságpaktumával" a *nagykapitalistáknak és a földesuraknak,* nem pedig a mukásoknak és a szegényparasztságnak nyujt segítséget; elégedetlenek azzal, hogy a szociáldemokrata kormány 1933 januárjában kibocsátott rendeletével elvette a munkásoktól a

sztrájkjogot; elégedetlenek azzal, hogy a szociáldemokrata vezetőség egy veszélyes *antidemokratikus választási reformot* (a képviselők számának jelentős csökkentésével) tervez. Aligha tévedek, elvtársak, ha azt állítom, hogy Dánia munkásainak 99%-a *nem helyesli* a szociáldemokrata vezérek és miniszterek ilyen politikai lépéseit.

Vajjon a kommunisták nem hívhatják-e fel Dániában a szakszervezeteket és a szociáldemokrata szervezeteket arra, hogy tárgyaljanak meg egy vagy más ilyen aktuális kérdést, hogy mondják meg a véleményüket és közösen lépjenek fel a proletáregységfrontért a munkáskövetelések végrehajtása érdekében? Tavaly októberben, amikor dán elvtársaink azzal a felhívással fordultak a szakszervezetekhez, hogy lépjenek fel a munkanélküli segély leszállítása ellen és a szakszervezetek demokratikus jogaiért, körülbelül száz helyi szakszervezet csatlakozott az egységfronthoz.

Svédországban harmadszor van szociáldemokrata kormány uralmon, azonban a svéd kommunisták a gyakorlatban hosszú időn keresztül lemondtak az egységfronttaktika alkalmazásáról. Miért? Vajjon az egységfront ellen voltak? Nem, magától értetődik, elvben az egységfront mellett voltak, az egységfront mellett *általában,* azonban nem értették meg, hogy milyen alkalomból, milyen kérdésekben, milyen követelések érdekében lehetett volna eredményesen kiépíteni a proletáregységfrontot, hol kell megfogni a dolgot és hogyan kell megfogni. Néhány hónappal a szociáldemokrata kormány megalakítása előtt, a választási harc alatt, a szociáldemokrata párt egy plattformot dolgozott ki, amely számos olyan követelést tartal

mazott, amelyet fel lehetett volna venni a proletáregységfront plattformjába. Ez a plattform többek között a következő jelszavakat tartalmazta: *„A vámok ellen"*, *„A militarizálás ellen"*, „Végetvetni a huzavonának a *munkanélküliség elleni biztosítás* kérdésében", *„Megélhetésre elegendő nyugdíjat* biztosítani aggság esetére", *„Megtiltani az olyan szervezetek fennállását, mint a Munch-Corps"* (fasiszta szervezet), „Le a burzsoá pártok által követelt, *szakszervezetek-elleni osztálytörvényhozással"*.

Svédországban több, mint egymillió dolgozó szavazott 1932-ben ezekre a szociáldemokraták által felállított követelésekre és üdvözölte 1933-ban a megalakult szociáldemokrata kormányt, abban a reményben, hogy most ezeknek a követeléseknek a megvalósítása következik. Mi sem lett volna természetesebb ebben a helyzetben és mi sem felelt volna meg nagyobb mértékben a munkásosztály kívánságának, mint az, ha a kommunista párt felhívással fordult volna az összes szociáldemokrata és szakszervezeti szervezetekhez, amelyben azt javasolja, hogy lépjenek közös akcióba ezeknek — a szociáldemokrata párt által felállított — követeléseknek a végrehajtása érdekében.

Ha sikerült volna valóban mozgósítani a széles tömegeket ilyen — a szociáldemokraták által felállított — követelések megvalósítására, ha sikerült volna egységfrontba tömöríteni a szociáldemokrata és a kommunista munkásszervezeteket, akkor kétségtelen, hogy *Svédország munkásosztálya* ebből csak nyerhetett volna. A szociáldemokrata miniszterek Svédországban természetesen nem nagyon örültek volna ennek. Mert ebben az esetben a kormány kénytelen lett volna

valamilyen követeléseket mégis csak teljesíteni. Mindenesetre nem történt volna meg az, ami most történt, amikor a kormány a vámok eltörlése helyett egyes vámokat *felemelt,* a militarizmus korlátozása helyett emelte a hadügyi költségvetést és a szakszervezetek ellen irányuló minden törvény elvetése helyett *maga* nyujtott be a parlamentnek ilyen törvényjavaslatot. Igaz, hogy az utóbbi kérdéssel kapcsolatban a svéd kommunista párt jó tömegkampányt folytatott a proletáregységfront szellemében és elérte azt, hogy végeredményben még a szociáldemokrata parlamenti frakció is kénytelen volt a kormány törvényjavaslata ellen szavazni és a törvényjavaslat egyelőre megbukott.

A *norvég* kommunisták helyesen jártak el, amikor május 1-én a Munkáspárt szervezeteit közös tüntetésekre hívták fel és számos követelést állítottak fel, amelyek alapjában véve egybeestek a norvég Munkáspárt választási plattformjának követeléseivel. Habár ez az egységfront érdekében tett lépés gyengén volt előkészítve és a norvég Munkáspárt vezetősége ellene volt, *harminc helységben voltak egységfront-tüntetések.*

Azelőtt sok kommunista attól félt, hogy opportunista hibát követ el, ha a szociáldemokraták *bármilyen* részletkövetelésével nem állít szembe külön, kétszer olyan radikális követelést. Ez naiv tévedés volt. Ha a szociáldemokraták például a fasiszta szervezetek feloszlatásának követelését állították fel, akkor nincs értelme, hogy mi hozzáfűzzük: „és az államrendőrség feloszlatása" (mert ezt a követelést más helyzetben célszerű felállítani), hanem azt kell mondanunk a szociáldemokrata munkásoknak: mi készek vagyunk

elfogadni pártotoknak ezt a követelését, mint a proletáregységfront követelését és készek vagyunk harcolni mindvégig a megvalósításáért. Menjünk együtt a harcba.

Csehszlovákiában is fel lehet és fel kell használni a munkásosztály egységfrontjának megteremtésére bizonyos, a cseh és a német szociáldemokrácia és a reformista szakszervezetek által felállított követeléseket. Amikor a szociáldemokrácia például munkát követel a munkanélküliek számára, vagy pedig, amint 1927 óta, követeli a községi önkormányzatokat korlátozó törvények megszüntetését, akkor az a feladat, hogy az egyes helyeken és minden kerületben konkretizáljuk ezeket a követeléseket és a szociáldemokrata szervezetekkel vállvetve harcoljunk ezeknek a tényleges megvalósításáért. Vagy, amikor a szociáldemokrata pártok „általában" ócsárolják a fasizmus képviselőit az államapparátusban, akkor az a feladat, hogy minden egyes kerületben rántsuk le a leplet a fasizmus *tényleges* szóvivőiről és a szociáldemokrata munkásokkal együtt szálljunk síkra az állami intézményekből való eltávolításukért.

Belgiumban a szocialista párt vezérei, Vandervelde Emillel az élükön, beléptek a koalíciós kormányba. Ezt a „sikert" két főkövetelésért hosszú, széles mederben folytatott kampányuk alapján érték el: 1. *a kivételes rendeletek megszüntetése és* 2. *de Man tervének megvalósítása.* Az első kérdés igen fontos. Az előző kormány együttvéve 150 reakciós kivételes rendeletet bocsátott ki, amelyek rendkívül nehéz teherként nyomják a dolgozó nép vállát. Ezeknek az azonnali megszüntetését tervezték. Ezt követelte a szocialista

párt. De vajjon sokat szüntetett-e meg ezekből a kivételes rendeletekből az új kormány? Egyetlen egyet sem szüntetett meg, csupán néhány kivételes törvényt enyhített egy kicsit, azért, hogy valamiféle „szimbólikus" megváltást rójon le a belga szocialista vezérek fűt-fát igérgetése fejében (hasonlóan ahhoz a „szimbólikus dollárhoz", amelyet egyes európai hatalmak ajánlottak fel Amerikának, milliós hadikölcsöneik kifizetése fejében).

Ami de Man sokat ígérő tervének megvalósítását illeti, úgy ez a szociáldemokrata tömegek részére teljesen váratlan fordulatot vett: a szocialista miniszterek kijelentették, hogy *előbb le kell győrni a gazdasági válságot* és de Man tervének csak azokat a részeit kell megvalósítani, amelyek az ipari tőkések és a bankok helyzetét javítják meg, s csak azután lehet majd megvalósítani azokat a rendszabályokat, amelyek a munkások helyzetének megkönnyítésére irányulnak. Azonban *milyen sokáig* kell a munkásoknak várniok a de Man terve által beígért „jólét" *rájuk* eső részére? A belga *bankárokat* már valóságos *aranyeső* öntötte el. Keresztülvitték a belga frank 28%-os értékcsökkenését és ennek a manipulációnak a révén a bankárok diadaluk jeléül a munkabérből élők rovására és a kisemberek megtakarított pénze terhére négy és félmilliárd frankot zsebeltek be. De hogyan egyeztethető ez össze de Man tervének tartalmával? Hiszen, ha hinni lehet annak, ami a tervben írva van, akkor ez a terv a „monopolista visszaéléseknek és a spekulánsok manővereinek *üldözését*" igéri be.

A kormány de Man terve alapján egy bank-ellenőrző bizottságot nevezett ki, amely azonban *bankárok-*

ból áll, akik most vígan és gondtalanul ellenőrzik saját magukat!

De Man terve egy csomó más jó dolgot is beígér: *„a munkaidő csökkentését", „a munkabér normalizálását", „minimális munkabért", „a társadalmi biztosítás* mindenkit átfogó rendszerének megszervezését", „az életfeltételek megjavítását új *lakásépítés* útján", stb. Mindezek olyan követelések, amelyeket mi, kommunisták, támogathatunk. A belga munkásszervezetekhez kell fordulnunk és azt kell mondanunk: a kapitalisták már eleget, sőt túl sokat kaptak. Követeljük a szociáldemokrata miniszterektől, hogy teljesítsék azokat az ígéreteket, amelyeket a munkásoknak tettek. Tömörüljünk *egységfrontba* érdekeink *eredményes védelmére.* Vandervelde miniszter, mi támogatjuk az ön plattformjában foglalt munkásköveteléseket, de nyiltan kijelentjük: ezeket a követeléseket mi *komolyan* vesszük, mi tetteket akarunk, nem pedig üres szavakat és ezért a munkások százezreit egyesítjük *harcra* ezekért a követelésekért!

Ha ilymódon a kommunisták azokban az országokban, ahol szociáldemokrata kormány van, a szociáldemokrata pártokkal és szervezetekkel való közös akciók létrehozásának kiindulópontjaként használják fel magának a szociáldemokrata plattformnak egyes megfelelő követeléseit és a szociáldemokrata miniszteretnek a választásokon tett ígéreteit, akkor könnyebben tudják majd kibontakoztatni a kampányt az egységfront megteremtéséért, a tömegeknek már egy sereg új követelése alapján, a tőke offenzívája, a fasizmus és a háború veszélye elleni harcban.

Továbbá tekintetbe kell venni, hogyha a szociál-

demokrata pártokkal és szervezetekkel való együttes akciók általában azt követelik a kommunistáktól, hogy komolyan és megindokoltan kritizálják a szociáldemokratizmust, mint a burzsoáziával való osztályegyüttműködés ideológiáját és gyakorlatát, s fáradhatatlanul, elvtársiasan megmagyarázzák a szociáldemokrata munkásoknak a kommunizmus programmját és jelszavait, akkor annál fontosabb ez az egységfrontért folytatott harcban, éppen azokban az országokban, ahol szociáldemokrata kormányok vannak.

HARC A SZAKSZERVEZETI EGYSÉGÉRT

Elvtársak! Az egységfront kiépítésének fontos szakasza kell, hogy legyen a szakszervezetek egységének nemzeti és nemzetközi méretekben való megvalósítása.

Mint ismeretes, a reformista vezérek egységbontó taktikája a legélesebben a szakszervezetekben nyilvánult meg. És ez érthető: itt a burzsoáziával való osztályegyüttműködési politikájuk gyakorlati betetőzését közvetlenül az üzemben érte el, a munkástömegek életérdekeinek a rovására. Az ilyen eljárás természetesen a kommunista párt által vezetett forradalmi munkások éles kritikáját és ellenállását váltotta ki. Ezért játszódott le éppen szakszervezeti téren a legélesebb harc a kommunizmus és a reformizmus között.

Minél nehezebb és bonyolultabb lett a kapitalizmus helyzete, annál reakciósabb lett az amszterdami szakszervezetek vezetőinek politikája és annál agresszívabb rendszabályokat léptettek életbe a szakszervezeteken belül az összes ellenzéki elemekkel szemben. Még a

fasiszta diktatúra megteremtése Németországban és a tőke fokozottabb támadása az összes kapitalista országokban sem csökkentette ezt az agresszivitást. Vajjon nem jellemző-e, hogy 1933-ban egymagában Angliában, Hollandiában, Belgiumban és Svédországban a legszégyenletesebb körleveleket adják ki, amelyek a kommunistáknak és a forradalmi munkásoknak a szakszervezetekből való kizárását célozzák? Angliában 1933-ban egy körlevél jelent meg, amely megtiltotta a helyi szakszervezeti csoportoknak, hogy háborúellenes és egyéb forradalmi szervezetekbe belépjenek. Ez előjátéka volt a szakszervezeti tanács híres „fekete körlevelének", amely kiközösítéssel fenyegetett minden szakszervezeti tanácsot, amely küldöttei sorában megtűr olyan tagokat, akik „bármilyen módon kommunista szervezetekkel vannak kapcsolatban". Mit mondjunk ezekután a német szakszervezetek vezetőségéről, amely példátlan megtorló intézkedéseket alkalmazott a szakszervezetek forradalmi elemeivel szemben!

De taktikánknak nem az amszterdami szakszervezetek egyes vezérei magatartásából kell kiindulnia, bármilyen nehézséget is okoz az osztályharc számára ez a magatartás, hanem mindenekelőtt abból a tényből, *hogy hol vannak a munkástömegek.* És itt nyiltan ki kell jelentenünk: a szakszervezetekben való munka a legfájdalmasabb kérdése az összes kommunista pártoknak. A szakszervezeti munkában igazi fordulathoz kell jutnunk és a szakszervezeti egységért való harc kérdését kell munkánk középpontjába állítanunk.

Sztálin elvtárs még tíz évvel ezelőtt a következőket mondotta nekünk:

„Miben rejlik a nyugati szociáldemokrácia ereje?

Abban, hogy a szakszervezetekre támaszkodik.

Miben rejlik nyugati kommunista pártjaink gyengesége?

Abban, hogy még nincsenek szoros kapcsolatban a szakszervezetekkel és ezeknek a kommunista pártoknak egyes elemei nem is akarnak szoros kapcsolatba kerülni a szakszervezetekkel. Ezért a kommunista pártoknak a Nyugaton a jelen pillanatban az az alapfeladatuk, hogy kifejlesszék és végig vigyék a szakszervezeti mozgalom egységéért folytatott kampányt, hogy minden kommunista kivétel nélkül bemenjen a szakszervezetekbe, ott rendszeres, türelmes munkát folytasson a munkásosztálynak a tőke ellen való tömörítése terén és hogy ilyenmódon elérjük azt, hogy a kommunista pártok a szakszervezetekre támaszkodhassanak."*

Teljesült-e Sztálin elvtársnak ez az útmutatása? Nem, elvtársak, nem teljesült.

Sok elvtársunk semmibe se vette a munkásoknak a szakszervezetekbe való törekvését és látva az amszterdami szakszervezeteken belül folytatott munka nehézségeit, elhatározta, hogy mellőzi ennek a bonyolult feladatnak a megvalósítását. Állandóan arról beszéltek ezek az elvtársak, hogy az amszterdami szakszervezetek szervezeti válságban vannak, hogy a munkások menekülnek a szakszervezetekből és nem vették

* *Sztálin:* „A Kommunisták (bolsevikok) Oroszországi Pártja XIV. konferenciájának eredményei", II. fejezet. „A leninizmus kérdései", 1931. évi orosz kiadás, 150. old.

észre, hogy a szakszervezetek a világgazdasági válság elején bekövetkezett bizonyos hanyatlásuk után újra növekedni kezdtek. A szakszervezeti mozgalomnak éppen az volt a sajátossága, hogy a burzsoáziának a szakszervezeti jogok ellen intézett támadása, az a kísérlet, hogy több országban fasizálják* a szakszervezeteket (Lengyelország, Magyarország, stb.), a társadalmi biztosítás szűkítése, a munkabér-rablás — annak ellenére, hogy a reformista szakszervezeti vezetők a legkisebb ellenállást sem kísérelték meg, — arra késztették a munkásokat, hogy még szorosabban tömörüljenek a szakszervezetek körül. Ez azért történt, mert a munkások a szakszervezetekben legfontosabb osztályérdekeik harcos védelmezőjét akarták és akarják látni. Ezzel magyarázható meg az a tény, hogy az amszterdami szakszervezetek többségének taglétszáma — Franciaországban, Csehszlovákiában, Belgiumban, Svédországban, Hollandiában, Svájcban, stb. — az utóbbi években megnőtt. Az amerikai szakszervezeti szövetség (AFL) az utolsó két év alatt szintén jelentősen növelte tagjai számát.

Ha a német elvtársak jobban megértették volna a szakszervezeti munka feladatát, amelyről nem egyszer beszélt nekik *Thälmann* elvtárs, akkor a szakszervezetekben bizonyára jobb helyzetünk lett volna, mint amilyen volt a valóságban a fasiszta diktatúra kitörése pillanatában. 1932 végén a párttagoknak csak 10%-a volt tagja a szabad szakszervezeteknek. Holott a kommunisták a Komintern VI. kongresszusa után

---

* Németországban a szakszervezetek fasizálását „*Gleichschaltung*"-nak nevezték el a „nemzeti szocialisták". — *A ford.*

egy egész sereg sztrájknak állottak az élén. A sajtóban elvtársaink arról írtak, hogy erőnk 90%-át a szakszervezeti munkára kell fordítani, ténylegesen azonban valamennyien a forradalmi szakszervezeti ellenzék köré csoportosultak, amely a valóságban arra törekedett, hogy a szakszervezeteket helyettesítse. Nos és miután Hitler elfoglalta a hatalmat? Az utolsó két év alatt sok elvtársunk makacsul és rendszeresen ellene volt a szabad szakszervezetek helyreállításáért folytatott harc helyes jelszavának.

Hasonló példákat sorolhatnék fel úgyszólván az összes többi kapitalista államokból.

De már megvan az első komoly aktívánk is a szakszervezeti mozgalom egységéért folyó harcban az európai államokban. A kis Ausztriára gondolok, ahol a kommunista párt kezdeményezésére megteremtették az illegális szakszervezeti mozgalom bázisát. A februári harcok után a szociáldemokraták, Bauer Ottóval az élükön, a következő jelszót adták ki: „A szabad szakszervezeteket csakis a fasizmus bukása után lehet helyreállítani." A kommunisták hozzáfogtak *a szakszervezetek helyreállításának a munkájához.* Ennek a munkának minden szakasza az osztrák proletariátus eleven egységfrontjának egy darabja volt. A szabad szakszervezeteknek a föld alatt való sikeres helyreállítása komoly veresége volt a fasizmusnak. A szociáldemokraták válaszúton álltak. Egy részük megkísérelte, hogy tárgyalásokat folytasson a kormánnyal. A másik részük, látva sikereinket, párhuzamosan megteremtette a saját illegális szakszervezeteit. Azonban az út csak egy lehetett: *vagy kapitulálni a fasizmus előtt, vagy közös harc a fasizmus ellen, a*

szakszervezetek egységéért. A tömegek nyomása alatt a volt szakszervezeti vezetők által alakított párhuzamos szakszervezetek ingadozó vezetősége elhatározta az egyesülést. Ennek az egyesülésnek az alapja az engesztelhetetlen harc a tőke offenzívája és a fasizmus ellen, s a demokrácia biztosítása a szakszervezeteken belül. Mi üdvözöljük a szakszervezetek egyesülésének ezt a tényét. Első ilyen tény ez, amióta a háború után a szakszervezeti mozgalom formálisan kettészakadt és ezért *nemzetközi jelentősége* van.

Franciaországban az egységfront kétségkívül óriási lökést adott a szakszervezeti egység megteremtésének. A reformista szakszervezeti szövetség (CGT) vezetői mindenképpen gátoltak és gátolják az egység megvalósítását, s a szakszervezetek osztálypolitikája alapkérdésével alárendelt és másodrendű, vagy formális jelentőségű kérdéseket helyeznek szembe. A szakszervezetek egységéért folytatott harcban kétségtelen sikert jelentettek a helyi méretekben megteremtett *egységes szövetségek*, amelyek például a vasutasoknál csaknem háromnegyed részét fogják át mindkét szakszervezet taglétszámának.

Mi kifejezetten *a szakszervezetek egységének* helyreállítását akarjuk *minden országban és nemzetközi méretekben is.*

Mi egységes szakszervezeteket akarunk minden termelési ágban.

Mi a szakszervezetek egységes szövetségét akarjuk minden országban.

Mi a szakszervezetek egységes nemzetközi szövetségét akarjuk.

Mi osztályharc alapján álló, egységes szakszervezeti internacionálét akarunk.

Mi egységes osztályszakszervezeteket akarunk és azt akarjuk, hogy ezek a szakszervezetek a tőke offenzívája és a fasizmus ellen a munkásosztály egyik legfontosabb támaszai legyenek. A szakszervezetek egyesülése kérdésében mi csak a következő feltételt állítjuk fel: *harc a tőke ellen, harc a fasizmus ellen és szakszervezeten belüli demokrácia.*

Az idő nem vár. Számunkra az egységes szakszervezeti mozgalom kérdése hatalmas ügy: osztályunkat mind nemzeti, mind nemzetközi méretekben az osztályellenség ellen nagy, egységes szakszervezetekbe akarjuk egyesíteni. Üdvözöljük a Vörös Szakszervezeti Internacionálénak ez év május elseje előtt az Amszterdami Internacionáléhoz intézett felhívását, amelyben azt javasolta, hogy tárgyalják meg közösen a szakszervezeti világmozgalom egyesítésének feltételeit, módszereit és formáit. Az Amszterdami Internacionále vezérei elvetették ezt az ajánlatot, annak a régen elcsépelt érvnek az ürügye alatt, hogy a szakszervezeti mozgalom egysége csakis az Amszterdami Internacionálé soraiu belül lehetséges, amely — mellesleg szólva — majdnem kizárólag csak az európai országok egy részének szakszervezeteit egyesíti.

A kommunistáknak azonban dolgozniok kell a szakszervezetekben és fáradhatatlanul folytatniok kell a harcot a szakszervezeti mozgalom egységéért. A vörös szakszervezeteknek és a Vörös Szakszervezeti Internacionálénak minden tőlük telhetőt el kell követniök, hogy minél előbb üssön az az óra, amelyben valósággá válik az összes szakszervezeteknek a tőke offenzívája

és a fasizmus elleni közös harca. Minden tőlük telhetőt el kell követniök, hogy megteremtsék a szakszervezeti mozgalom egységét, tekintet nélkül az Amszterdami Internacionale reakciós vezéreinek makacs ellenakciójára. A vörös szakszervezeteket és a Vörös Szakszervezeti Internacionálét nekünk a legteljesebb mértékben támogatnunk kell ebben az irányban.

Mi azt ajánljuk, hogy azokban az országokban, ahol nem nagy vörös szakszervezetek állanak fenn, arra törekedjenek, hogy belépjenek a nagy reformista szakszervezetekbe, követeljék a nézeteik mellett való síkraszállás szabadságát és a kizártak visszavételét. Azokban az országokban pedig, ahol párhuzamosan nagy vörös és reformista szakszervezetek állanak fenn, *egyesítő kongresszus* összehívását ajánljuk a tőke offenzívája elleni harc és a *szakszervezeti demokrácia* biztosításának plattformja alapján.

A leghatározottabban hangsúlyozni kell, hogy az a kommunista munkás, az a forradalmi munkás, aki nem tagja szakmája tömegszakszervezetének, aki nem harcol azért, hogy a reformista szakszervezetet tényleges osztályszakszervezetté változtassák át, aki nem harcol az osztályharc alapján álló egységes szakszervezeti mozgalomért, — az a kommunista munkás, az a forradalmi munkás nem teljesíti legelső proletárkötelességét. *(Taps.)*

AZ EGYSÉGFRONT ÉS AZ IFJÚSÁG

Már rámutattam arra, elvtársak, hogy milyen szerepet játszott a fasizmus győzelmében az ifjúságnak a fasiszta szervezetekbe való bevonása. Ha az ifjúság-

ról beszélünk, nyiltan ki kell jelentenünk: mi elhanyagoltuk azt a feladatunkat, hogy a dolgozó ifjúság tömegeit bevonjuk a tőke offenzivája elleni, a fasizmus elleni és a háború veszélye elleni harcba. Számos országban elhanyagoltuk ezt a feladatot. Alábecsültük az ifjúság óriási jelentőségét a fasizmus elleni harcban. Nem mindig vettük tekintetbe az ifjúság külön gazdasági, politikai és kulturális érdekeit. Nem fordítottunk kellő figyelmet az ifjúság forradalmi nevelésére sem.

Mindezt igen ügyesen kihasználta a fasizmus, amikor néhány országban, például Németországban, az ifjúság jelentékeny részeit a proletariátus elleni útra térítette.

Tekintetbe kell venni, hogy a fasizmus az ifjúságot nemcsak militarista romantikával nyeri meg. Egy részüknek enni ad, felruházza őket a különítményekben, más részüknek munkát ad, továbbá úgynevezett kulturális intézményeket létesít az ifjúság számára és ilyen módon igyekszik elhitetni az ifjúsággal, hogy tényleg élelmezni, ruházni, tanítani és munkával ellátni akarja a dolgozó ifjúság tömegeit és hogy erre képes is.

Kommunista ifjúmunkás szövetségeink sok kapitalista országban még mindig túlnyomóan szektaszerű, a tömegektől elszakadt szervezetek. Legfőbb gyengeségük abban rejlik, hogy még mindig a kommunista pártokat, azok munkaformáit és munkamódszereit igyekeznek lemásolni, elfelejtve azt, hogy a Kommunista Ifjúmunkás Szövetség *nem kommunista pártja az ifjúságnak*. Nem eléggé veszik tekintetbe, hogy ennek a szervezetnek megvannak a maga különleges fel-

adatai. A munka módszereit és formáit az ifjúmunkás-szervezetekben az ifjúság tényleges színvonalának és szükségleteinek megfelelően kell megválasztani.

Kommunista ifjúmunkásaink a hősiesség felejthetetlen példáit mutatták a fasiszta erőszak és a burzsoá reakció elleni harcban. Azonban még nem tudják eléggé konkrétan és kitartóan kivonni az ifjúság tömegeit az ellenség befolyása alól. Ezt mutatja a még ma is tapasztalható vonakodás a fasiszta tömegszervezetekben folytatandó munkától, a nem mindig helyes magatartás a szocialista és egyéb, nem kommunista ifjúsággal szemben.

Mindezért természetesen nagy felelősséggel tartoznak a kommunista pártok is, amelyeknek vezetniök és támogatniok kell a Kommunista Ifjúmunkás Szövetség munkáját. Hiszen az ifjúság problémája nemcsak ifjúmunkás-probléma. *Ez az egész kommunista mozgalom problémája.* Az ifjúságért folyó harc terén a kommunista pártoknak és a kommunista ifjúmunkás-szervezeteknek határozott fordulatot kell végrehajtaniok. Az ifjúság kommunista mozgalmának főfeladata a kapitalista országokban az, hogy bátran menjenek előre az *egységfront* megvalósításának az útján, a fiatal dolgozó nemzedék szervezésének és egyesítésének az útján. Hogy milyen nagy befolyása van az ifjúság forradalmi mozgalmára még az első lépéseknek is ezen a téren, azt *Franciaország* és az *Egyesült Államok* példája mutatja az utóbbi időben. Csak hozzá kellett fogni ezekben az országokban az egységfront megvalósításához és máris jelentékeny sikerek mutatkoztak. Ezzel kapcsolatban figyelemre-

méltó a nemzetközi egységfront terén a párizsi antifasiszta és háborúellenes bizottság sikeres kezdeményezése abból a célból, hogy megteremtsék az ifjúság összes, *nem fasiszta* szervezeteinek nemzetközi együttműködését.

Az ifjúság egységfrontmozgalmának ezek az utóbbi időben elért sikerei azt is mutatják, hogy az ifjúság egységfrontjának formáit nem lehet sablónszerűen alkalmazni, hogy azok nem okvetlenül ugyanolyanok, mint a kommunista pártok gyakorlati munkájában. A kommunista ifjúmunkás szövetségeknek minden erővel arra kell törekedniök, hogy egyesítsék az ifjúság összes, nem fasiszta tömegszervezeteinek erejét. Arra kell törekedniök, hogy különböző jellegű általános antifasiszta szervezeteket alakítsanak, amelyeknek a célja: harc a fiatalság hallatlan jogfosztottsága és militarizálása ellen, harc a fiatal nemzedék gazdasági és kulturális jogaiért, harc ennek az ifjúságnak — bárhol legyen is: az üzemekben, a kényszermunkatelepeken, a munkaközvetítőkben, a kaszárnyákban és a flottában, az iskolákban, vagy a különböző sport-, kultúr- és egyéb szervezetekben — az antifasiszta front számára való megnyeréséért.

Kifejlesztve és erősítve a kommunista ifjúmunkás szövetségeket, a mi kommunista ifjúmunkásainknak arra kell törekedniök, hogy megteremtsék az osztályharc alapján álló kommunista és szocialista ifjúmunkás szövetségek antifasiszta *egyesüléseit.*

AZ EGYSÉGFRONT ÉS A NŐK

A dolgozó nők — a munkásnők, a munkanélküli nők, parasztasszonyok és háziasszonyok — közötti folytatandó munka terén, elvtársak, szintén tapasztalható volt — és nem kisebb mértékben — a munkának az a lebecsülése, amit az ifjúság közti munkára vonatkozólag láttunk. Pedig, ha az ifjúságot fosztja meg a fasizmus a legtöbbtől, úgy a nőt különösen és cinikusan igázza le. És ugyanakkor a bizonytalanságtól sujtott anya, háziasszony, egyedülálló munkásnő legfájóbb érzéseivel spekulál. A fasizmus a jótevő szerepében lép fel és nyomorúságos alamizsnát vet oda az éhező családnak, ezzel akarván elfojtani azt a keserűséget, amelyet különösen a dolgozó nőknél vált ki az a hallatlan rabság, amelyet számukra a fasizmus hoz. A fasizmus kikergeti a munkásnőket a termelésből. Erőszakkal a falura küldi a szűkölködő leányokat és arra kárhoztatja őket, hogy a zsírosparaszt és a földesúr ingyencselédjei legyenek. Boldog családi tűzhelyet ígér a nőnek és ugyanakkor, minden más kapitalista rendszernél inkább, a prostitúció útjára kergeti a nőt.

A kommunistáknak, s mindenekelőtt kommunista elvtársnőinknek, meg kell érteniök, hogy a fasizmus és a háború elleni sikeres harc lehetetlen a nélkül, hogy ebbe a harcba ne vonjuk bele a nők széles tömegeit. Ezt azonban egyedül agitációval nem lehet elérni. Meg kell találnunk a lehetőségét annak, hogy bármilyen konkrét helyzetben mozgósítani tudjuk a dolgozó nők tömegeit mindennapos érdekeikért és követeléseikért. Hogy harcba vigyük őket a drágaság ellen, a

munkabér emeléséért az „egyenlő munkáért egyenlő bér" elve alapján, a tömeges elbocsátások ellen, a nők egyenlőtlen helyzete és a nőkre súlyosodó fasiszta járom bármilyen formája ellen.

Amikor arra törekszünk, hogy a dolgozó nőket bevonjuk a forradalmi mozgalomba, nem kell félnünk attól, hogy ebből a célból ott, ahol erre szükség van, külön női szervezeteket is alakítsunk. Az az előítélet, hogy a kapitalista országokban a kommunista pártok vezetése alatt működő nőszervezeteket meg kell szüntetni, mégpedig a munkásmozgalomban megnyilvánuló „női szeparatizmus nevében" — ez az előítélet gyakran nagy károkat okozott.

Meg kell találnunk a forradalmi, a szociáldemokrata és a progresszív háborúellenes és antifasiszta nőszervezetekkel való kapcsolat felvételére és a velük folytatandó közös harc céljából a legegyszerűbb, a leghajlékonyabb harci formákat. Minden áron el kell érnünk azt, hogy a munkásnők és a dolgozó asszonyok osztálytestvéreikkel vállvetve harcoljanak a munkásosztály egységfrontjának és az antifasiszta népfrontnak a soraiban.

ANTIIMPERIALISTA EGYSÉGFRONT

A megváltozott nemzetközi és belső helyzettel kapcsolatban kivételes fontossága van az összes gyarmati és félgyarmati országokban az *antiimperialista egységfront kérdésének.*

A gyarmatokon és a félgyarmatokon folyó harc széles antiimperialista egységfrontjának megteremtése-

kor elsősorban tekintetbe kell venni azokat a különböző feltételeket, amelyek mellett a tömegek antiimperialista harca folyik, a nemzeti felszabadító mozgalom különböző éretlségi fokát, s benne a proletariátus szerepét, továbbá a kommunista párt befolyását a széles tömegekre.

Máskép áll a kérdés Braziliában, mint Indiában, Kínában vagy más országokban.

Braziliában a kommunista párt helyesen vetette meg az antiimperialista egységfront fejlődésének alapját, amikor megteremtette a nemzeti felszabadító alliance-ot.* Most pedig minden erejét meg kell feszítenie ennek a frontnak a további kiszélesítése érdekében, elsősorban a sokmilliós paraszttömegek bevonása útján, abból a célból, hogy megalakítsa a forradalomhoz mindvégig hű néphadsereg csapatait és megvalósítsa a nemzeti felszabadító alliance hatalmát.

Indiában a kommunistáknak támogatniok kell, ki kell szélesíteniök és részt kell venniök minden antiimperialista tömegakcióban, azokat sem véve ki, amelyeket a nacionálreformisták vezetnek. Meg kell őrizniök politikai s szervezeti önállóságukat, de ugyanakkor aktív munkát kell kifejteniök azokon a szervezeteken belül, amelyek India nemzeti kongresszusán résztvesznek, hogy ezáltal elősegítsék soraikban a nemzeti forradalmi szárny kikristályosodását, abból a célból, hogy India népeinek az angol imperializmus elleni nemzeti felszabadító mozgalma tovább fejlődhessék.

---

* gyesülést. — *A ford.*

Kínában, ahol a népmozgalom az ország jelentékeny területén már szovjetkerületek létesítéséhez és hatalmas vörös hadsereg szervezéséhez vezetett, a japán imperializmus rablótámadása és a nankingi kormány árulása veszélyezteti a nagy kínai nép nemzeti létét. Csakis a kínai szovjetek léphetnek fel egyesítő központként abban a harcban, amely Kínának az imperialisták általi leigázása és felosztása ellen folyik, s amely az összes antiimperialista erőket összegyűjti majd a kínai nép nemzeti harcára.

Ezért helyeseljük bátor kínai testvérpártunk kezdeményezését, amikor a legszélesebb antiimperialista egységfrontot igyekszik megteremteni a japán imperializmus és kínai ügynökei ellen, felhasználva mindazokat a szervezett erőket, amelyek Kína területén megvannak és amelyek készek tényleges harcot folytatni országuk és népük megmentése érdekében.

Meggyőződésem, hogy kongresszusunk érzéseit és gondolatait fejezem ki, ha kijelentem: az egész világ forradalmi proletariátusa nevében lángoló testvéri üdvözletünket küldjük Kína összes szovjetjeinek, az egész kinai forradalmi népnek. *(Viharos taps, a teremben mindenki feláll.)* Lángoló testvéri üdvözletünket küldjük a harcok ezreiben kipróbált hős kínai vörös hadseregnek. *(Viharos taps.)* És biztosítjuk a kínai népet arról a szilárd elhatározásunkról, hogy támogatjuk harcát, amelyet az összes imperialista rablóktól és kínai ügynökeiktől való teljes felszabadulásáért folytat. *(Viharos taps, a teremben mindenki feláll. Hosszú ideig tartó zajos ünneplés. Üdvözlő kiáltások az összes delegátusok részéről.)*

AZ EGYSÉGFRONT KORMÁNYÁRÓL

Elvtársak! Mi határozottan és bátran arra törekszünk, hogy létrehozzuk a munkásosztály egységfrontját és ezt a vonalat készek vagyunk teljes következetességgel keresztülvinni.

Ha azt kérdezik tőlünk, hogy mi, kommunisták, *csakis* a részletkövetelésekért folytatott harcban állunk-e az egységfront alapján, vagy pedig készek vagyunk a felelősséget még akkor is megosztani, ha majd egy egységfront alapján álló *kormány* megalakításáról lesz szó. felelősségünk teljes tudatában kijelentjük: igen, számolunk azzal, hogy beállhat olyan helyzet, amelyben a *proletáregységfront, vagy az antifasiszta népfront kormányának* megteremtése nemcsak lehetséges, de a proletariátus érdekében szükséges is lesz. *(Taps.)* És mi ebben az esetben minden ingadozás nélkül síkraszállunk egy ilyen kormány mellett.

Most nem olyan kormányról beszélek, amelyet a proletárforradalom győzelme *után* lehet majd megalakítani. Természetesen nincs kizárva, hogy valamelyik országban a burzsoázia forradalmi megdöntése után azonnal szovjetkormányt lehet alakítani, a kommunista pártnak a forradalomban résztvevő valamelyik párttal (vagy annak balszárnyával) kötött kormányblokkja alapján. Az orosz bolsevikok győztes pártja, mint ismeretes, az Októberi Forradalom után bevette a szovjetkormányba a baloldali szociálforradalmárok képviselőit is. Ez az Októberi Forradalom győzelme után megalakult első szovjetkormány sajátossága volt.

Nem ilyen esetről van itt szó, hanem az egységfront

kormányának esetleges megalakításáról a szovjetforradalom győzelme előestéjén és annak győzelméig.

Milyen kormány ez? És milyen helyzetben lehet róla szó?

Ez elsősorban a *fasizmus és a reakció elleni harc kormánya.* Ennek olyan kormánynak kell lennie, amely az egységfront-mozgalom eredményeként jött létre és semmiképpen sem korlátozza a kommunista párt és a munkásosztály tömegszervezeteinek a tevékenységét, hanem ellenkezőleg, határozott rendszabályokat foganatosít az ellenforradalmi finánctőkések és fasiszta ügynökeik ellen.

Az illető ország kommunista pártja, a megfelelő pillanatban, a növekedő egységfrontmozgalomra támaszkodva, egy ilyen, határozott antifasiszta platform alapján létesítendő kormány alakítása mellett foglal állást.

Milyen objektív feltételek mellett lesz lehetséges egy ilyen kormány megalakítása? Erre a kérdésre a legáltalánosabb formában a következőképpen lehet felelni: *politikai válság* esetén, amikor az uralkodó osztályok már nem képesek megbirkózni az antifasiszta tömegmozgalom hatalmas fellendülésével. Azonban ez csak általános perspektíva, amely nélkül aligha lesz lehetséges a gyakorlatban az egységfront kormányának a megalakítása. Csakis bizonyos *különleges előfeltételek* mellett lehet napirendre tűzni egy ilyen kormánynak a megalakítását, mint politikailag *szükséges* feladatot. Azt hiszem, hogy ezzel kapcsolatban a következő előfeltételekre kell különös figyelmet fordítani:

először, ha a burzsoázia államapparátusa már eléggé

dezorganizálva van és *meg van bénulva,* úgyhogy a burzsoázia nem képes megakadályozni a reakció és a fasizmus elleni harc kormányának a megalakítását;

másodszor, ha a dolgozók legszélesebb tömegei, de különösen a tömegszakszervezetek viharosan lázonganak *a fasizmus és a reakció ellen, de még nem hajlandók* felkelésbe menni, hogy a *kommunista párt vezetése alatt* a szovjethatalom kivívásáért harcoljanak;

harmadszor, amikor az egységfrontban részvevő szociáldemokrata és más pártok soraiban a rétegező dés és a balratolódás már odavezetett, hogy jelentékeny részük *könyörtelen intézkedéseket* követel a *fasisztak és egyéb reakciósok ellen,* együtt harcol a kommunistákkal a fasizmus ellen és nyiltan fellép a saját pártjuk reakciós, kommunistaellenes része ellen.

Hogy mikor és milyen országokban következik be ténylegesen egy ilyen helyzet, amelyben ezek az előfeltételek elegendő mértékben meglesznek, ezt előre nem lehet megmondani, de minthogy ilyen lehetőség *egyetlenegy kapitalista országban sincs kizárva,* számolnunk kell vele és nemcsak magunknak kell erre igazodnunk és előkészülnünk, hanem megfelelő módon erre kell irányítanunk a munkásosztályt is.

Az a tény, hogy mi ma egyáltalában megvitatásra ajánljuk ezt a kérdést, magától értetődően összefügg azzal a véleményünkkel, amelyet a helyzetről és a fejlődés legközelebbi kilátásairól alkottunk, valamint az egységfrontmozgalom tényleges növekedésével, amelyet az utóbbi időben igen sok országban tapasztalhatunk. Több mint tíz éven át a kapitalista országokban olyan volt a helyzet, hogy a Kommunista Internacio-

nálának nem kellett hasonló kérdéseket megtárgyalnia.

Emlékezzünk, elvtársak, hogy IV. kongresszusunkon, 1922-ben, s még az V. kongresszuson, 1924-ben is, a *munkás,* vagy *munkás- és parasztkormány* jelszavának kérdését tárgyaltuk. Itt kezdetben lényegében véve majdnem hasonló kérdésről volt szó, mint amelyet ma teszünk fel. Azoknak a vitáknak, amelyek akkor folytak e körül a kérdés körül a Kommunista Internacionáléban, s különösen azoknak a politikai *hibáknak,* amelyeket e viták közben elkövettek, még most is jelentőségük van abból a szempontból, hogy fokozzuk éberségünket *a bolsevik vonaltól ebben a kérdésben való jobboldali és „baloldali" elhajlások veszélyével szemben.* Ezért röviden rámutatok néhányra e hibák közül, azért, hogy levonjuk belőlük a pártunk jelenlegi politikája szempontjából szükséges tanulságokat.

A hibák *első* sorozatát az okozta, hogy a munkáskormány kérdését nem kapcsolták világosan és határozottan egybe a politikai válság fennállásával. Ennek következtében *a jobboldali opportunisták* úgy magyarázhatták a dolgot, hogy a kommunista párt által támogatott munkáskormány megalakítására bármilyen, hogy úgy mondjuk, „normális" helyzetben is törekedni kell. A *tulzó baloldaliak* ezzel ellentétben csak olyan munkáskormányt ismertek el, amely fegyveres felkelés útján, a burzsoázia megdöntése *után* alakítható meg. Mind az egyik, mind a másik álláspont helytelen volt és ezért, hasonló hibák megismétlésének elkerülése végett, *hangsúlyozzuk most annyira, hogy pontosan számolni kell* a politikai vál-

ságnak és a tömegmozgalom fellendülésének konkrét feltételeivel, amely feltételek mellett az egységfront kormányának a megalakítása lehetséges és politikailag szükséges lehet.

A hibák *második* sorozatát az okozta, hogy a munkáskormány kérdését nem kapcsolták össze a *proletariátus egységfrontja harcos tömegmozgalmának* a fejlődésével. Ezért a *jobboldali opportunistáknak* lehetőségük volt arra, hogy elferdítsék ezt a kérdést és a szociáldemokrata pártokkal tisztán parlamenti kombinációk alapján való elvtelen blokkalkotás taktikájára süllyesztették azt le. *A túlzó baloldaliak,* ezzel ellentétben, ezt kiabálták: „Semmiféle koalíciót az ellenforradalmi szociáldemokráciával!", minthogy lényegében véve az összes szociáldemokratákat ellenforradalmároknak tekintették.

Mind az egyik, mind a másik álláspont helytelen volt és mi most hangsúlyozzuk, hogy egyáltalában nem akarunk olyan „munkáskormányt", amely csak úgy egyszerűen egy kibővített szociáldemokrata kormány lenne. Sőt, szívesebben lemondunk a „munkáskormány" elnevezésről és *az egységfront kormányáról beszélünk,* amely politikai jellegénél fogva teljesen más, *elvileg más,* mint az összes szociáldemokrata kormányok, amelyek magukat rendszerint „munkáskormányoknak" nevezik. Míg a szociáldemokrata kormány a burzsoáziával való osztályegyüttműködés eszköze a kapitalista rend fenntartása érdekében, addig *az egységfront kormánya* a proletariátus forradalmi élcsapatának egyéb antifasiszta pártokkal való együttműködési szerve az egész dolgozó nép érdekében; a fasizmus és a reakció elleni harc kormánya.

Világos, hogy ez két egymástól *gyökerében különböző* dolog.

Másrészről mi hangsúlyozzuk, hogy látni kell a *különbséget a szociáldemokrácia két különböző tábora között.* Mint már rámutattam, van a szociáldemokráciának egy reakciós tábora, de van és egyszersmind növekszik a baloldali szociáldemokraták *(idézőjel nélkül),* a forradalmasodó munkások tábora. A döntő gyakorlati különbség közöttük a munkásosztály egységfrontjához való viszonyukban rejlik. A reakciós szociáldemokraták az egységfront *ellen* vannak; rágalmazzák, szabotálják és bomlasztják az egységfrontmozgalmat, mert az egységfront a burzsoáziával való megalkuvás politikáját lehetetlenné teszi számukra. A baloldali szociáldemokraták az *egységfront* oldalán állnak; védelmezik, fejlesztik, erősítik az egységfront-mozgalmat. Minthogy ez az egységfront-mozgalom a fasizmus és a reakció elleni harcos mozgalom, ennélfogva oly állandó mozgatóerő lesz, amely az egységfront kormányát a reakciós burzsoázia elleni harcra hajtja. Minél erősebben bontakozik ki ez a tömegmozgalom, annál nagyobb erőt tud majd nyujtani a kormánynak is a reakciósok elleni harcban. És minél jobban lesz megszervezve ez a tömegmozgalom *alulról,* minél szélesebb lesz *az üzemekben, a munkanélküliek* között, a munkásnegyedekben, a *város és a falu kisemberei* között *az egységfront pártokon kívüli osztályszerveinek a hálózata,* annál több lesz a biztosíték az egységfront-kormány politikájának esetleges elfajulása ellen.

A korábbi vitákban megnyilvánult hibás nézeteknek *harmadik* sorozata éppen a „munkáskormány" gya-

VÉGKÖVETKEZTETÉSEK

Elvtársak!

Befejezem beszámolómat. Mint látjátok, tekintetbe vesszük a VI. kongresszus ideje óta megváltozott helyzetet, harcunk tanulságait, s pártjaink már elért konszolidációjára támaszkodva, számos kérdést most *új módon* vetünk fel: elsősorban az egységfront kérdését s a szociáldemokráciával, a reformista szakszervezetekkel és egyéb tömegszervezetekkel szembeni magatartásunk kérdését.

Akadnak bölcsek, akiknek úgy rémlik, mintha mindez elvi álláspontunktól való eltérés volna, valami jobbrafordulás a bolsevizmus vonalától. Annyi baj legyen! Az éhes tyúk — mondják nálunk Bulgáriában — mindig köleskásával álmodik. *(Derültség, viharos taps.)* Hát csak gondolkodjanak így ezek a politikai tyúkok. *(Nevetés, viharos taps.)*

Bennünket ez kevéssé érdekel. Nekünk az a fontos, hogy a saját pártjaink és az egész világ széles tömegei jól megértsék, hogy mi mire törekszünk.

Nem lennénk forradalmi marxisták, leninisták, nem lennénk Marx, Engels, Lenin, Sztálin méltó tanítványai, ha a megváltozott helyzethez és a világ munkás-

mozgalmában végbemenő eltolódásokhoz képest nem *építenők át* megfelelő módon politikánkat és taktikánkat. Nem lennénk igazi forradalmárok, ha nem tanulnánk a saját tapasztalatainkon és a tömegek tapasztalatain.

Mi azt akarjuk, hogy kapitalista országokbeli pártjaink úgy lépjenek fel és úgy cselekedjenek, mint a *munkásosztály igazi politikai pártjai,* hogy valóban *politikai tényezők* legyenek országuk életében, hogy mindig *aktív bolsevik tömegpolitikát* folytassanak és ne szorítkozzanak csupán *propagandára, kritikára, s ne szorítkozzanak üres harcbahívásra a proletariátus diktatúrájáért.*

Mi ellenségei vagyunk minden sémaszerűségnek. Bármely pillanatban és bármilyen adott helyen számolni akarunk a konkrét helyzettel s nem akarunk mindenütt *egy meghatározott sablón szerint* cselekedni, nem akarjuk elfelejteni, hogy *különböző* feltételek között a kommunisták álláspontja nem lehet *egyforma.*

Józanul akarjuk számbavenni az osztályharc fejlődésének és a tömegek osztályöntudata növekedésének *minden szakaszát,* s minden egyes szakaszon meg akarjuk találni és oldani tudni a forradalmi mozgalom e szakasznak *megfelelő konkrét* feladatait.

Az osztályellenség elleni harc érdekében meg akarjuk találni a *közös nyelvet* a legszélesebb tömegekkel; meg akarjuk találni az utakat ahhoz, hogy véglegesen leküzdjük a *forradalmi élcsapatnak* a proletariátustól és az összes dolgozók tömegeitől való *elszigeteltségét,* úgyszintén megtalálni az útat, amelyen megszüntethetjük *magának a munkásosztálynak az*

elszigeteltségét a burzsoázia és a fasizmus elleni harc természetes szövetségeseitől.

Egyre szélesebb tömegeket akarunk bevonni a forradalmi osztályharcba és az *ő égető érdekeikből és szükségleteikből indulva ki, az ő saját tapasztalataik alapján* akarjuk elvezetni őket a proletárforradalomhoz.

Dicső orosz bolsevikjaink példája alapján, a Kommunista Internacionále vezető pártjának — a Szovjetunió Kommunista Pártjának — példája alapján össze akarjuk egyeztetni a német, spanyol, osztrák és más kommunisták *forradalmi hősiességét az igazi forradalmi realizmussal*, s véget akarunk vetni a komoly politikai kérdések feletti nagyképű bölcselkedés utolsó maradványainak.

Mi minden oldalról fel akarjuk vértezni pártjainkat, hogy képesek legyenek megoldani az előttük álló igen bonyolult politikai feladatokat. E célból egyre magasabbra akarjuk emelni *elméleti színvonalunkat*, az eleven marxizmus-leninizmus, nem pedig a holt doktrinerség (iskolás bölcselkedés) szellemében akarjuk őket nevelni.

Ki akarjuk gyomlálni sorainkból az *öntelt szektáriusságot*, amely elsősorban torlaszolja el előttünk az utat a tömegekhez és zavarja az igazi bolsevik tömegpolitika keresztülvitelét. Minden erővel fokozni akarjuk a harcot a *jobboldali opportunizmus* minden konkrét megnyilvánulása ellen, tekintetbe véve azt, hogy a veszély erről az oldalról fog növekedni, éppen tömegpolitikánk és harcunk gyakorlati keresztülvitele következtében.

Mi azt akarjuk, hogy a kommunisták minden or-

ságban idejében vonják le és használják fel saját tapasztalataiknak — a proletariátus forradalmi élcsapata tapasztalatainak — *minden tanulságát.* Mi azt akarjuk, *hogy a kommunisták a lehető leggyorsabban tanuljanak meg az osztályharc viharos vizein úszni* és ne maradjanak a parton, mint az emelkedő hullámok megfigyelői és feljegyzői, várva a jó időt. *(Taps.)*

Ez az, amit mi akarunk!

És mindezt azért akarjuk, mert csakis ezen az úton lesz képes a munkásosztály, az összes dolgozók élén milliós forradalmi hadseregbe tömörülve, a Kommunista Internacionále vezetése alatt, olyan nagy, bölcs kormányos, mint a mi vezérünk, Sztálin elvtárs vezetése alatt (viharos taps) minden bizonnyal teljesíteni történelmi hivatását: elseperni a föld színéről a fasizmust és vele együtt a kapitalizmust.

(Mindnyájan felállanak és viharosan ünneplik Dimitrov elvtársat.

Minden oldalról különböző nyelveken hallatszik a delegátusok kiáltása: „Hurrá! Éljen Dimitrov elvtárs!"

Az egész termet betöltik az „Internacionále" hangjai, amelyet a világ összes nyelvein énekelnek.

Újra viharos taps, amely egyre fokozódik. A delegátusok felemelt ökéllel háromszoros „Rot Front"-ot kiáltanak.

Felkiáltások: „Éljen Sztálin elvtárs, éljen Dimitrov elvtárs!"

„Bolsevik hurrá Dimitrov elvtársnak, a Komintern zászlóvivőjének!"

Bolgár nyelven: „Hurrá Dimitrov elvtárs, a Kommu-

nista Internacionále hős harcosa a fasizmus elleni harcban!“

Az egyes delegációk egymás után forradalmi dalaikat éneklik: az olasz: a „Bandiera rossa“-t, a lengyel: „Fel a barrikádra“, a francia: a „Carmagnole“-t, a német: a „Vörös Wedding“-et, a kínai: „A kínai vörös hadsereg indulóját“.)

A MUNKÁSOSZTÁLY EGYSÉGÉÉRT — A FASIZMUS ELLEN

DIMITROV ELVTÁRS ZÁRÓSZAVA A NAPIREND 2. PONTJÁHOZ A KOMMUNISTA INTERNACIONÁLE VII. VILÁGKONGRESSZUSÁN, 1935 AUGUSZTUS 13-ÁN

HARMINCHARMADIK ÜLÉS

18. nap *1935 augusztus 13.*

Elnök: Pieck Wilhelm elvtárs.

Pieck: Elvtársak, az ülést megnyitom. A napirend 2. pontjához Dimitrov elvtárs megtartja zárószavát. (Dimitrov elvtársat a delegátusok viharos tapssal fogadják. Mindnyájan felállanak. Üdvözlő felkiáltások: «Él'en Dmitrov elvtárs!», «Hurrá!», háromszoros «Rot Front», szünni nem akaró taps.)

Elvtársak! A beszámolóm körül megindult kimerítő vita arról tanuskodik, hogy a kongresszus igen nagy érdeklődést mutatott az alapvető taktikai problémák és a munkásosztály feladatai iránt a tőke offenzivája, a fasizmus és az imperialista háború veszélye elleni harcban.

Összegezve most a nyolcnapos vita eredményeit, megállapíthatjuk, hogy a beszámoló minden lényeges megállapítása a kongresszus egyhangú helyeslésével találkozott. A felszólalók közül senki sem ellenezte taktikai álláspontunkat és a beterjesztett határozati javaslatot.

Bátran mondhatjuk, hogy a Kommunista Internacionále egyetlen megelőző kongresszusán sem nyilatkozott meg ilyen ideológiai és politikai egybeforrás, mint most. *(Taps.)* A kongresszuson megnyilvánult vélemények teljes egyöntetüsége arról tanuskodik, hogy sorainkban teljesen megérlelődött annak a tudata, hogy politikánkat és taktikánkat át kell alakítanunk a megváltozott helyzetnek megfelelően, az utóbbi esztendők rendkívül gazdag és tanulságos tapasztalatai alapján.

Ezt az egyöntetüséget kétségtelenül úgy tekinthetjük, mint egyik legfontosabb előfeltételét annak, hogy sikeresen meg lehessen oldani a nemzetközi munkásmozgalom legközelebbi fő feladatát: a munkásosztály minden részét átfogó akcióegység megteremtését a fasizmus elleni harcban.

Hogy ezt a feladatot sikeresen megoldhassuk, először is arra van szükség, hogy a kommunisták megtanuljanak a *marxista-leninista elemzés fegyverével* bánni, gondosan kitanulmányozva a konkrét helyzetet és az osztályerőviszonyok fejlődését, s ennek megfelelően állítsák fel működési és harci terveiket. A legkönyörtelenebb módon ki kell irtanunk a kigondolt sémákhoz, élettelen formulákhoz, kész sablónokhoz való ragaszkodást, amely elvtársainkat gyakran hatalmába keríti. Véget kell vetnünk az olyan állapotnak, hogy egyes kommunisták, amikor nincs elegendő tudásuk és képességük a helyzet marxista-leninista elemzésére, ezt az elemzést általános frázisokkal és általános jelszavakkal cserélik fel — aminő például „a forradalmi kivezető út a válságból!", — a nélkül, hogy bármilyen komoly kísérletet tennének annak a megmagyarázására, hogy milyen körülmények között, milyen osztályerőviszonyok mellett, a proletariátus és a dolgozó tömegek forradalmi érettségének milyen fokán, a kommunista párt befolyásának milyen színvonalán lehetséges ez a válságból kivezető forradalmi út. Pedig ilyen elemzés nélkül az effajta jelszavak semmitmondó, tartalmatlan frázisokká válnak, amelyek csak elhomályosítják a mai nap feladatait. Konkrét marxista-leninista elemzés nélkül sohasem leszünk képesek helyesen felvetni és megoldani

sem a fasizmus kérdését, sem a proletár- és általános népfront kérdését, sem a polgári demokráciához való viszonyunk, sem az egységfront kormányának kérdését, sem azoknak a folyamatoknak a kérdését, amelyek a munkásosztályon belül és nevezetesen a szociáldemokrata munkások között végbemennek, sem egy sereg más új és bonyolult kérdést, amelyeket maga az élet, az osztályharc fejlődése vet fel és fog előttünk felvetni.

Másodszor: eleven *emberekre* van szükségünk, akik a munkástömegekből, azok mindennapos harcából nőttek ki, a harcos cselekvés embereire, akik önfeláldozó hűséggel viseltetnek a proletariátus ügye iránt, akik erélyükkel és a saját kezükkel fogják végrehajtani kongresszusunk határozatait. Bolsevik, leninisztálini káderek nélkül nem oldjuk meg azokat az óriási feladatokat, amelyek a dolgozók előtt a fasizmus elleni harcban állanak.

Harmadszor: olyan emberekre van szükségünk, akik fel vannak fegyverezve a *marxista-leninista elmélet iránytűjével,* amelynek hozzáértő alkalmazása nélkül az emberek a szükkeblű gyakorlatiasság vágányára siklanak le, nem képesek előre tekinteni, csak esetről-esetre találnak megoldást, szem elől tévesztik a széles harci perspektivát, amely megmutatja a tömegeknek, hogy hová és miért megyünk, s hová vezetjük a dolgozókat.

Negyedszer: a *tömegek szervezésére* van szükségünk, hogy határozatainkat végrehajtsuk. Ideológiai és politikai befolyásunk egymagában nem elegendő. Véget kell vetnünk annak, hogy a *mozgalom ösztönösségére* vegyük az irányt, ami az egyik legfontosabb

gyengeségünk. Emlékeznünk kell arra, hogy szervezeti munka nélkül, szívós, huzamos, türelmes, gyakran hálátlannak tetsző szervezeti munka nélkül, a tömegek nem eveznek a kommunista partokra. Hogy meg tudjuk szervezni a tömegeket, meg kell tanulnunk a lenini-sztálini művészetet, hogy határozataink ne csak a kommunisták, hanem a legszélesebb dolgozó tömegek tulajdonává váljanak. Meg kell tanulnunk a tömegekkel nem a könyvformulák nyelvén, hanem a tömegek ügyéért küzdő harcosok nyelvén beszélni, akiknek minden egyes szava, minden gondolata milliók gondolatát és hangulatát tükrözi vissza. Ezekre a kérdésekre szeretnék kitérni elsősorban zárószavamban.

Elvtársak! A kongresszus az új taktikai célkitűzést nagy és egyöntetű lelkesedéssel fogadta. A lelkesedés és az egyöntetűség természetesen gyönyörű dolog. De még jobb, ha ezek az előttünk álló feladatok mély, kritikus átgondolásával járnak együtt, azzal, hogy az elfogadott határozatokat helyesen sajátítjuk el s tényleg megértjük e határozatok alkalmazásának eszközeit és módszereit minden ország konkrét helyzetére vonatkozóan.

Hiszen elfogadtunk mi már azelőtt is teljesen egyhangúan nem rossz határozatokat. De az volt a baj, hogy gyakran formálisan fogadtuk el őket és e határozatokat a legjobb esetben csupán a munkásosztály nem nagy élcsapatának tettük sajátjává. Határozataink nem váltak a széles tömegek húsává és vérévé, nem váltak vezérfonallá milliók cselekvése számára.

Lehet-e azt állítani, hogy már végleg leküzdöttük ezt a formális magatartást az elfogadott határozatok-

kal szemben? Nem. Azt kell mondanunk, hogy egyes elvtársak beszédeiben ezen a kongresszuson is megnyilvánultak a formalizmus maradványai; időnkint itt is érezhető volt az a törekvés, hogy a valóság és az eleven tapasztalatok konkrét elemzését valamilyen új sémával, valamilyen új, leegyszerüsített, élettelen formulával cseréljék fel, hogy *valóságként, már meglevőként* tüntessék fel azt, ami számunkra *kívánatos,* de ami a valóságban még *nincs meg.*

A FASIZMUS ELLENI HARCNAK KONKRÉTNAK KELL LENNIE

A fasizmus semmiféle általános jellemzése — bármilyen helyes legyen is az önmagában véve — nem mentesít bennünket attól, hogy a fasizmus fejlődésének sajátosságait s a fasiszta diktatúra különböző formáit az egyes országokban és a különböző időszakokban konkrétan tanulmányozzuk és számontartsuk. Minden országban meg kell vizsgálni, ki kell tanulmányozni, meg kell találni a fasizmusban azt, ami benne nemzeti sajátosság, nemzeti különlegesség és ennek megfelelően kell a fasizmus elleni harc hathatós módszereit és formáit kijelölni.

Lenin állhatatosan intett bennünket „a taktikai szabályok, a harc szabályai sablónizálásától, mechanikus kiegyengetésétől, azonosításától". Ez az utasítás különösen helyes, amikor olyan ellenség elleni harcról van szó, amely annyira raffináltan, olyan jezsuita módon aknázza ki a tömegek nemzeti érzését, előítéleteit és antikapitalista hangulatát a nagytőke érdekében. *Az ilyen ellenséget pontosan és minden oldal-*

ról ismerni kell. Minden késedelem nélkül válaszolnunk kell különböző manővereire, le kell lepleznünk fogásait, résen kell lennünk, hogy bármely téren és bármely pillanatban vissza tudjuk verni támadását. Még azt sem kell restelnünk, hogy az ellenségtől *tanuljunk,* ha ez hozzásegít bennünket ahhoz, hogy gyorsabban és biztosabban *kitekerjük a nyakát. (Taps.)*

Durva hiba volna valamilyen általános sémát állítani fel a fasizmus fejlődésére, minden ország és minden nép számára. Egy ilyen séma nem segíti, hanem akadályozza az igazi harcot. Minden egyébtől eltekintve, ahhoz vezetne ez, hogy a lakosságnak azokat a rétegeit, amelyek a velük szembeni helyes magatartásunk esetén a fejlődés bizonyos szakaszán harcba vihetők a fasizmus ellen, vagy legalábbis semlegesíthetők, minden válogatás nélkül a fasizmus táborába taszítanók.

Vegyük például a fasizmus fejlődését Franciaországban és Németországban. Egyes elvtársaknak az a véleménye, hogy a fasizmus Franciaországban egyáltalában nem fejlődhetik olyan könnyen, mint Németországban. Mi ebben az igazság és mi nem igaz ebben? Igaz az, hogy Németországban nem voltak olyan mély demokratikus hagyományok, mint Franciaországban, amely a XVIII. és XIX. században néhány forradalmat élt át. Igaz az, hogy Franciaország olyan ország, amely megnyerte a háborút és ráerőszakolta a versaillesi rendszert más országokra, hogy Franciaország tömegeiben nem él a nemzeti sérelemnek az az érzése, amely oly nagy szerepet játszott Németországban. Igaz az, hogy Franciaországban a pa-

rasztság alaptömegei köztársasági, antifasiszta érzésüek, különösen a déli kerületekben, Németországtól eltérően, ahol a parasztság jelentékeny része még a fasizmus hatalomrajutása előtt a reakciós pártok befolyása alatt állott.

Azonban, elvtársak, annak ellenére, hogy Franciaországban és Németországban különbözik egymástól a fasiszta mozgalom fejlődése, azoknak a jelenségeknek az ellenére, amelyek Franciaországban megnehezítik a fasizmus offenzíváját, rövidlátók volnánk, ha nem látnók meg ebben az országban a fasiszta veszély szakadatlan növekedését és alábecsülnők a fasiszta puccs lehetőségét. Franciaországban számos oly jelenség észlelhető, amely viszont kedvez a fasizmus fejlődésének. Ne felejtsük el, hogy a gazdasági válság, amely Franciaországban később kezdődött, mint a többi kapitalista országban, tovább mélyül és élesedik, már pedig ez különösen megkönnyíti a fasiszta demagógia tobzódását. A francia fasizmusnak olyan erős támaszai vannak a hadseregben, tisztikarban, amilyennel a nemzeti szocialisták hatalomrajutásuk előtt a Reichswehrben nem rendelkeztek. Továbbá a parlamenti rendszer korrupciója talán egy országban sem ért el olyan szörnyűséges méreteket és nem váltotta ki a tömegek olyan felháborodását, mint Franciaországban. Erre spekulálnak demagóg módon a francia fasiszták a polgári demokrácia elleni harcukban. Azt se felejtsük el, hogy a fasizmus fejlődését elősegíti a francia burzsoáziának attól való erős félelme, hogy elveszíti politikai és katonai hegemóniáját Európában.

Ebből következik, hogy azok a sikerek, amelyeket

az antifasiszta mozgalom Franciaországban elért, amelyekről itt Thorez és Cachin elvtársak beszéltek és amelyeknek teljes lelkünkből örvendünk, még távolról sem tekinthetők bizonyítékául annak, hogy a dolgozó tömegeknek sikerült végképpen eltorlaszolniok a fasizmus útját. Mégegyszer teljes állhatatossággal kell hangsúlyoznunk azt, hogy mily fontosak azok a feladatok, amelyek a francia munkásosztály előtt a fasizmus elleni harcában állanak és amelyekre már beszámolómban rámutattam.

Veszélyes az is, ha illúziókba ringatjuk magunkat a fasizmus gyengeségét illetően más országokban, ahol még nincs széles tömegbázisa. Vannak olyan országok, mint például Bulgária, Jugoszlávia, Finnország, ahol a fasizmusnak nem volt széles bázisa, de mégis hatalomra jutott, mert az állam fegyveres erejére támaszkodott s azután az államapparátus felhasználásával igyekezett bázisát kiszélesíteni.

Igaza volt Dutt elvtársnak, amikor azt állította, hogy sorainkban megvolt az a törekvés, hogy a fasizmust általánosságban vizsgálják és ne vegyék figyelembe az egyes országok fasiszta mozgalmainak konkrét sajátosságait, a burzsoázia minden reakciós intézkedését helytelenül fasizmusnak, sőt az egész nem kommunista tábort fasiszta tábornak minősítsék. Ennek eredményeképpen nem erősödött, hanem ellenkezőleg, gyengült a harc a fasizmus ellen.

Azonban még most is megvannak a maradványai a fasizmus ilyen sémaszerű kezelésének. Vajjon nem ilyen sémaszerű álláspontnak mondható-e egyes elvtársaknak az az állítása, hogy Roosevelt „új érája" még világosabb, még élesebb fejlődési formája a bur-

zsoáziának a fasizmus felé, mint például a „nemzeti kormány" Angliában? Jelentős adag sematizmus kell ahhoz, hogy meg ne lássuk, hogy az amerikai finánctőkének Rooseveltet támadó legreakciósabb köreiből áll mindenekelőtt az az erő, amely a fasiszta mozgalmat az Egyesült Államokban ösztökéli és szervezi. Aki nem látja e köröknek az „amerikai polgárok demokratikus jogainak védelméről" szóló képmutató frázisai mögött az Egyesült Államokban születőben levő valóságos fasizmust, — az tévútra viszi a munkásosztályt leggonoszabb ellensége ellen folytatott harca során.

A gyarmati és félgyarmati országokban, mint a vita során megállapítást nyert, szintén kifejlődőben vannak bizonyos fasiszta csoportok, de magától értetődik, hogy itt nem lehet szó olyasféle fasizmusról, mint amilyet Németországban, Olaszországban és más kapitalista országokban látunk. Itt tanulmányozni kell és tekintetbe kell venni azokat az egészen különleges gazdasági, politikai és történelmi viszonyokat, amelyeknek megfelelően a fasizmus sajátságos formákat vesz fel és fog felvenni.

Egyes gondolatrenyheségben szenvedő elvtársak, nem tudván konkrétan állást foglalni az eleven valóság jelenségeihez, a tényleges helyzet s az osztályerőviszonyok részletes és gondos tanulmányozását általános, semmitmondó *formulákkal* helyettesítik. Nem azokra a céllövőkre emlékeztetnek, akik pontosan a célba találnak, hanem azokra a „gyakorlott" lövészekre, akik rendszeresen és hibátlanul a *cél mellé* lőnek, hol a cél fölé, hol alá, hol messzebbre, hol közelebbre találva. Mi pedig, elvtársak, mint a munkás-

mozgalom kommunista harcosai, mint a munkásosztály forradalmi élcsapata, olyan céllövők akarunk lenni, akik tényleg hibátlanul a célba találnak. *(Hosszantartó taps.)*

PROLETÁREGYSÉGFRONT — ANTIFASISZTA NÉPFRONT

Egyes elvtársak hiába törik a fejüket azon: *hol kezdjük a dolgot — a proletariátus egységfrontjánál-e, vagy pedig az antifasiszta népfrontnál?*

Egyesek azt mondják: az antifasiszta népfront megteremtéséhez addig nem lehet hozzáfogni, amig nincs megszervezve a proletariátus szilárd egységfrontja.

Minthogy azonban az egységes proletárfrontnak a megteremtése több országban a szociáldemokrácia ellenállásába ütközik, jobb azonnal a népfronttal kezdeni és csak ennek az alapján fejleszteni ki azután a munkásosztály egységfrontját — gondolják mások.

Nyilvánvaló, hogy sem ezek, sem amazok nem értik, hogy a proletariátus egységfrontját és az antifasiszta népfrontot *a harc eleven dialektikája* kapcsolja, fonja egybe. A fasizmus elleni gyakorlati harc folyamán egyik a másikba folyik; egyik a másiktól semmiképpen sincs kinai fallal elválasztva.

Hiszen senki sem gondolhatja komolyan, hogy az antifasiszta népfront valóban megteremthető a munkásosztály egységakciójának a megteremtése nélkül, hiszen a munkásosztály a *vezető ereje* ennek a népfrontnak. Ugyanakkor a proletáregységfront további fejlődése nagy mértékben függ attól, hogy mennyire alakul át fasizmus elleni népfronttá.

Képzeljünk el, elvtársak, egy olyan sematikus gondolkozású embert, aki határozati javaslatunkkal a kezében, egy igazi írástudóhoz méltó buzgalommal a következő sémát állítja össze magának:

először a proletariátus alulról való egységfrontja helyi méretekben;

azután alulról való egységfront országrész-méretekben;

majd felülről való egységfront, amely ugyanezeken a fokozatokon megy át;

továbbá — a szakszervezeti mozgalom egysége;

ezután — az összes antifasiszta pártok bevonása;

majd teljesen kibontakoztatott népfront felülről és alulról;

ezek után a mozgalmat magasabb fokra kell emelni, politizálni, forradalmasítani kell és így tovább és így tovább. *(Derültség.)*

Azt fogjátok mondani, elvtársak, hogy ez tiszta ostobaság. Ugyanez az én véleményem is. De sajnos az a baj, hogy effajta szektárius ostobaság egy vagy más formában, sajnos, még mindig igen gyakran előfordul sorainkban.

De hogy áll a dolog a valóságban? Nekünk természetesen mindenütt törekednünk kell a fasizmus elleni széles népfront megteremtésére. Azonban több országban nem jutunk túl a népfrontról való általános szóbeszédnél, ha nem tudjuk a munkástömegek mozgósítása útján megtörni a szociáldemokrácia ellenállását a proletariátus harci egységfrontjával szemben. Így áll a dolog elsősorban Angliában, ahol a munkásosztály a lakosság többségét alkotja, ahol az angol szakszervezetek és a Munkáspárt vezetik a munkás-

osztály zömét. Igy áll a dolog Belgiumban s a skandináv országokban, ahol a nem nagy taglétszámú kommunista pártokkal szemben erős tömegszervezetek és nagy taglétszámú szociáldemokrata pártok állanak.

A kommunisták ezekben az országokban a legnagyobb politikai hibát követnék el, ha lemondanának a proletáregységfront megteremtéséért folytatott harcról, a népfront általános emlegetésével leplezve ezt, noha a népfrontot lehetetlen megteremteni a munkásosztály tömegszervezeteinek részvétele nélkül. Hogy a kommunisták eljussanak ezekben az országokban az igazi népfronthoz, óriási politikai és szervezeti munkát kell végezniök a munkástömegek között. Le kell küzdeniök ezeknek a tömegeknek az előítéleteit, amelyek reformista tömegszervezeteiket úgy tekintik, mintha azok már a proletáregység megtestesítői volnának. Meg kell győzniök ezeket a tömegeket arról, hogy a kommunistákkal való egységfront megteremtése nem jelent mást, mint hogy ezek a tömegek az osztályharc álláspontjára térnek át és hogy csakis ez a körülmény biztosítja a tőke és a fasizmus offenzivája elleni harc sikerét. Ezeket a nehézségeket nem azzal hárítjuk el, hogy még szélesebb feladatokat tűzünk magunk elé. Ellenkezőleg, ezeknek a nehézségeknek a megszüntetéséért harcolva készítjük elő, nem szavakkal, hanem tettekkel, a fasizmus elleni, a tőke offenzivája elleni, az imperialista háború veszelye elleni igazi, de az egész népre kiterjedő harci frontnak a megteremtését.

Másképpen áll a kérdés olyan országokban, mint Lengyelország, ahol a munkásmozgalommal együtt erős parasztmozgalom van kifejlődőben, ahol a pa-

rasztlömegeknek saját szervezeteik vannak, amelyek az agrárválság hatása alatt radikalizálódnak, ahol a nemzeti elnyomás a nemzeti kisebbségek között felháborodást vált ki. Itt az egész népre kiterjedő harci front fejlődése párhuzamosan fog majd haladni a proletáregységfront fejlődésével, sőt az ilyen jellegű országokban az általános népfront-mozgalom még túl is szárnyalhatja a munkásfront mozgalmát.

Vegyünk egy olyan országot, mint Spanyolország, amely a demokratikus polgári forradalom folyamatát éli át. Lehet-e azt mondani, hogy itt, ahol a proletariátus szervezetileg több részre oszlik, előbb kell megteremteni a munkásosztály teljes harci egységét és csak azután fog megalakulni a munkás-paraszt front Leroux és Gil Robles ellen? A kérdés ilyen feltevésével elszigetelnők a proletariátust a parasztságtól, levennők a valóságban az agrárforradalom jelszavát a napirendről, megkönnyítenők a nép ellenségeinek azt, hogy elválaszthassák egymástól a proletariátust és a parasztságot, s szembeállíthassák a parasztságot a munkásosztállyal. Ez pedig, mint ismeretes, egyik alapoka volt a munkásosztály vereségének az 1934 októberi események idején.

Nem szabad azonban egyet elfelejtenünk: az összes országokban, ahol a proletariátus aránylag kevésszámú, ahol túlsúlyban vannak a parasztság és a városi kispolgári rétegek, ezekben az országokban annál inkább meg kell feszíteni minden erőnket arra, hogy megteremtsük magának a munkásosztálynak szilárd egységfrontját, mert csak így foglalhatja el vezető helyét az összes dolgozók között.

Igy tehát, elvtársak, a proletárfront és a népfront

kérdésének a megoldásánál nem lehet az élet minden eshetőségére, minden ország és minden nép számára teljesen kimerítő receptet adni. Az ilyen dologban az egyetemlegesítés, ugyanazoknak a recepteknek az alkalmazása az összes országokra, egyenértékű — engedjétek meg, hogy így mondjam — a tudatlansággal. A tudatlanságot pedig akkor is ostorozni kell, sőt akkor még jobban kell ostorozni, ha egyetemleges sémák leple alatt lép fel. *(Taps.)*

A SZOCIÁLDEMOKRÁCIA SZEREPÉRŐL ÉS A PROLETARIÁTUS EGYSÉGFRONTJÁHOZ VALÓ VISZONYÁRÓL

Elvtársak! Taktikai feladataink szempontjából fontos jelentősége van annak, hogy helyes feleletet tudunk-e adni a kérdésre, vajjon főtámasza-e még a burzsoáziának a szociáldemokrácia a jelen pillanatban és hol?

A vitában felszólaló elvtársak közül egyesek (Florin és Dutt elvtársak) érintették ezt a kérdést, de tekintettel a kérdés fontosságára, teljesebb választ kell rá adni. Ezt kérdezik — és lehetetlen, hogy ne kérdezzék — az összes irányzatokhoz tartozó munkások, de különösen a szociáldemokrata munkások.

Tekintetbe kell venni, hogy a szociáldemokrácia helyzete a polgári államon belül és viszonya a burzsoáziához, számos országban megváltozott, vagy megváltozóban van.

Először: a válság gyökerében megingatta még a munkásosztály legjobban fizetett rétegeinek, az úgy-

nevezett munkásarisztokráciának a helyzetét is, akikre, mint ismeretes, elsősorban támaszkodik a szociáldemokrácia. Még ezek a rétegek is egyre inkább kezdik megváltoztatni előbbi nézeteiket a burzsoáziával való osztályegyüttműködés politikájának célszerűségéről.

Másodszor: mint már beszámolómban rámutattam, több országban maga a burzsoázia kénytelen lemondani a burzsoá demokráciáról és diktatúrájának terrorista formájához folyamodni, amikor is megfosztja a szociáldemokráciát nemcsak a finánctőke államrendszerében elfoglalt előbbi helyzetétől, hanem bizonyos körülmények között a legalitástól is; üldözőbe veszi és gyakran szét is veri a szociáldemokráciát.

Harmadszor: a munkások veresége Németországban, Ausztriában és Spanyolországban főképpen az osztályegyüttműködés politikájának volt a következménye, amelyet a szociáldemokrácia a burzsoáziával folytatott. Ennek a vereségnek a tanulsága, másrészről a szocializmus győzelme a Szovjetunióban — amely a bolsevik politika és az eleven forradalmi marxizmus alkalmazásának az eredménye — forradalmasítóan hat a szociáldemokrata munkásokra, s fordulatot vált ki soraikban az osztályharc irányában, a burzsoázia ellen.

Ezeknek az okoknak az összessége igen megnehezíti, egyes országokban pedig egyenesen lehetetlenné teszi azt, hogy a szociáldemokrácia továbbra is megőrizze előbbi szerepét, amelyben a burzsoázia támasza volt.

Ennek a meg nem értése különösen káros azokban az országokban, ahol a fasiszta diktatúra megfosztotta

a szociáldemokráciát legalitásától. Ebből a szempontból helyes volt azoknak a német elvtársaknak az önkritikája, akik beszédeikben megállapították, hogy nem szabad továbbra is ragaszkodni azokhoz az elavult formulákhoz és határozatokhoz, amelyek a szociáldemokráciára vonatkoznak, s nem szabad továbbra is figyelmen kívül hagyni a szociáldemokrácia helyzetében beállott változásokat. Világos, hogy ezeknek a változásoknak ily semmibevevése a munkásosztály egységének megteremtésére irányuló vonalunk elferdítéséhez vezet és megkönnyíti a szociáldemokrácia reakciós elemeinek azt, hogy szabotálják az egységfrontot.

Azonban a szociáldemokrata pártokon belül végbemenő forradalmasodás folyamata, amely most az összes országokban halad előre, nem egyenletesen fejlődik. Nem szabad a dolgot olyan módon elképzelni, hogy a forradalmasodó szociáldemokrata munkások *egyszerre* és tömegesen fognak átlépni a következetes osztályharc álláspontjára és minden közbeeső szakasz nélkül, *közvetlenül* egyesülnek majd a kommunistákkal. Ez több országban többé vagy kevésbbé nehéz, többé vagy kevésbbé bonyolult és hosszadalmas folyamat lesz, amelynek eredménye mindenesetre lényegesen a mi helyes politikánktól és taktikánktól függ. Még azzal a lehetőséggel is számolnunk kell, hogy egyes szociáldemokrata pártok és szervezetek, a burzsoáziával való osztályegyüttműködés álláspontjáról a burzsoázia elleni osztályharc álláspontjára térve át, még bizonyos ideig mint önálló szervezetek és pártok fogják folytatni működésüket. És ebben az esetben természetesen szó sem lehet arról,

hogy az ilyen szociáldemokrata szervezeteket vagy pártokat a burzsoázia támaszainak tekintsük.

Nem számíthatunk arra, hogy azok a szociáldemokrata munkások, akik a burzsoáziával való osztályegyüttműködés évtizedek óta beléjük oltott ideológiájának hatása alatt vannak, tisztán objektív okok hatása következtében, maguktól vetik majd le ezt az ideológiát. Nekünk, kommunistáknak, kell segítségükre lennünk abban, hogy megszabaduljanak a reformista ideológia hatalmától. A kommunizmus elveit és programját bajtársias módon, türelmesen és az egyes szociáldemokrata munkások politikai színvonalának megfelelően kell megmagyaráznunk. A szociáldemokratizmus felett gyakorolt kritikánknak konkrétabbá és rendszeresebbé kell válnia. Ennek a kritikának a szociáldemokrata tömegek saját tapasztalatain kell alapulnia. Mindenekelőtt az osztályellenség elleni, a kommunistákkal vállvetve folytatott, közös harc tapasztalatainak az alapján lehet és kell megkönnyíteni, meggyorsítani a szociáldemokrata munkások forradalmi fejlődését. Nincsen hathatósabb eszköz a szociáldemokrata munkások ingadozásainak és kétségeinek a legyőzésére, mint ezeknek a munkásoknak a proletáregységfrontban való részvétele.

Mi minden tőlünk telhetőt elkövetünk, hogy ne csak a szociáldemokrata munkásoknak, hanem a szociáldemokrata pártok és szervezetek ama vezetőinek is, akik őszintén át akarnak térni a forradalmi osztályálláspontra, megkönnyítsük a velünk való közös munkát és az osztályellenség elleni harcot. Azonban ugyanakkor kijelentjük: azok a szocialista vezetők, alsó funkcionáriusok és munkások, akik továbbra is

támogatják a szociáldemokrácia reakciós vezéreinek egységbontó politikáját és az egységfront ellen lépnek fel, akik tehát ilyen módon közvetve vagy közvetlenül támogatják az osztályellenséget, — ezáltal nem kisebb felelősséget vesznek magukra a munkásosztály előtt, mint amilyen azoknak a történelmi felelőssége, akik az osztályegyüttműködés szociáldemokrata politikáját támogatták, azt a politikát, amely 1918-ban több európai országban megbuktatta a forradalmat és megtisztította az utat a fasizmus számára.

Az egységfronttal szembeni magatartás kérdése vízválasztóul szolgál a szociáldemokrácia reakciós része és forradalmasodó rétegei között. A forradalmasodó résznek nyujtott segítségünk annál hatásosabb lesz, mennél erősebb lesz harcunk a szociáldemokrácia reakciós tábora ellen, amely a burzsoáziával közös blokkban áll. És a baloldali tábor egyes elemei is annál előbb döntik majd el, hogy hova csatlakozzanak, mennél határozottabban harcolnak a kommunisták a szociáldemokrata pártokkal való egységfrontért. Az osztályharc gyakorlata és a szociáldemokratáknak az egységfront-mozgalomban való részvétele mutatják majd meg, hogy ki ebben a baloldali táborban csak szavakkal „baloldali" és ki valóban baloldali.

AZ EGYSÉGFRONT-KORMÁNYRÓL

Ha az a magatartás, amelyet a szociáldemokrácia a proletariátus egységfrontjának gyakorlati megvalósításával szemben tanusít, általában minden országban fő ismertetőjele annak, hogy megváltozott-e és milyen

mértékben, a szociáldemokrata párt, vagy egyes részeinek előbbi szerepe a burzsoá államon belül, akkor különösen éles ismertetőjele lesz ennek a *szociáldemokrácia magatartása az egységfront-kormány kérdésében.*

Olyan helyzetben, amikor az egységfront-kormány alakításának kérdése közvetlen gyakorlati feladatként kerül majd napirendre, döntő próbaköve lesz az illető országbeli szociáldemokrácia politikájának ez a kérdés: vagy együtt a fasizálódó burzsoáziával a munkásosztály ellen, vagy együtt a forradalmi proletariátussal a fasizmus és a reakció ellen, nem szavakkal, hanem tettekkel. Ez elől a kérdés elől nem lehet majd kitérni sem az egységfront-kormány megalakításának pillanatában, sem annak fennállása alatt.

Az egységfront-, vagy antifasiszta népfront-kormány megalakításának jellegéről és feltételeiről, azt hiszem, elvtársak, a beszámolómban megmondottam azt, ami az általános taktikai tájékozáshoz szükséges. Ha ezen túlmenően részletezni akarnók egy ilyen kormány megteremtésének összes lehetséges feltételeit és válfajait, akkor ez csupán tévelygés volna a meddő találgatások útvesztőjében.

Óvni akarom az elvtársakat minden leegyszerűsítéstől, vagy sematizmustól ebben a kérdésben. Az élet bonyolultabb minden sémánál. Helytelen például úgy képzelni a dolgot, hogy az egységfront-kormány kötelező *szakasz* a proletárdiktatúra megteremtésének az útján. Ez époly helytelen álláspont, mint ahogy helytelen volt, amikor azelőtt úgy képzelték el a dolgot, hogy a fasiszta országokban nem lesz *semmiféle köz-*

hecső szakasz, s a fasiszta diktatúrát *okvetlenül* és *közvetlenül* a proletárdiktatúra váltja majd fel.

Az a kérdés lényege, hogy maga a proletariátus készen áll-e majd a döntő pillanatban arra, hogy közvetlenül megdöntse a burzsoáziát és megteremtse a saját hatalmát, s képes lesz-e majd biztosítani ebben az esetben, hogy szövetségesei támogassák, vagy pedig csak a proletáregységfront- és az antifasiszta népfront-mozgalom lesz képes az adott szakaszban elnyomni, vagy megdönteni a fasizmust, a nélkül, hogy azonnal megszüntetné a burzsoázia diktatúráját. Az utóbbi esetben csak ebből az okból mondani le az egység- vagy népfront-kormány megalakításáról és támogatásáról, megengedhetetlen politikai rövidlátás lenne és nem komoly forradalmi politika.

Ugyancsak nem nehéz megérteni, hogy az egységfront-kormány megalakítása azokban az országokban, ahol a fasizmus még nincs hatalmon, *más* kérdés, mint a fasiszta diktatúra országaiban. Az utóbbi országokban ilyen kormány alakítása *csakis a fasiszta hatalom megdöntése folyamán lehetséges.* Azokban az országokban, ahol *demokratikus polgári forradalom* van kibontakozóban, a népfront kormánya a munkásosztály és a parasztság demokratikus diktatúrájának a kormányává válhatna.

Mint már a beszámolóban rámutattam, a kommunisták teljes mértékben támogatni fogják az egységfront kormányát, amennyiben az valóban harcolni fog a nép ellenségei ellen, akciószabadságot nyujt a kommunista pártnak és a munkásosztálynak. Viszont az a kérdés, hogy részt vegyenek-e a kommunisták a kormányban, kizárólag a konkrét helyzettől függ. Ilyen

jellegű kérdések minden egyes esetben külön döntendők el. Semmiféle kész receptet itt előre nem adhatunk.

A POLGÁRI DEMOKRÁCIÁHOZ VALÓ VISZONYRÓL

Lenszki elvtárs beszédében rámutatott arra, hogy a lengyel pártban, amely a tömegeket a fasizmusnak a dolgozók elleni jograbló támadása ellen mozgósítja, „mégis megvolt a félelem a demokratikus követelések pozitív megfogalmazásától, hogy demokratikus illúziókat ne keltsenek ezáltal a tömegek között". Ez a félelem a demokratikus követelések helyes megfogalmazásától, egy vagy más formában nem egyedül a lengyel pártban észlelhető.

Honnan származik ez a félelem, elvtársak? A polgári demokráciához való viszony kérdésének helytelen, nem dialektikus kezeléséből. Mi, kommunisták, megingathatatlan hívei vagyunk a szovjetdemokráciának, amelynek nagyszerű tapasztalatait mutatja a proletárdiktatúra a Szovjetunióban. Ugyanakkor, amikor a kapitalista országokban megszűnőben vannak a polgári demokrácia utolsó maradványai, a tanácsok VII. kongreszusa határozatában kinyilatkoztatta az egyenlő, közvetlen és titkos választás bevezetését. Ez a szovjetdemokrácia feltételezi a proletárforradalom győzelmét, a termelőeszközök magántulajdonának társadalmi tulajdonná való változtatását, a nép túlnyomó többségének a szocializmus útjára való áttérését. Ez a demokrácia nem jelent befejezett formát, ez a demokrácia fejlődik és tovább fog fejlődni, oly mér-

tékben, amily mértékben a szocializmus felépítése, az osztálymentes társadalom megteremtése, s a kapitalizmus maradványainak a gazdaságban és az emberek öntudatában való kiirtása további sikereket ér el.

De ma a dolgozók millióinak, akik a kapitalizmus uralma alatt élnek, *azokhoz a formákhoz* kell állást foglalniok, amely formák leple alatt a burzsoá uralom a különböző országokban megnyilvánul. Nem vagyunk anarchisták, s egyáltalában nem közömbös számunkra, hogy milyen politikai rendszer áll fenn az illető országban: burzsoá diktatúra-e polgári demokrácia formájában, akárcsak a legmegnyirbáltabb demokratikus jogokkal és szabadsággal is, vagy pedig burzsoá diktatúra a maga leplezetlen, fasiszta formájában. Noha mi a szovjetdemokrácia hívei vagyunk, *védelmezni fogunk minden arasznyi demokratikus vívmányt, amelyet a munkásosztály hosszú évekig tartó szívós harcban küzdött ki és elszántan harcolni fogunk ezeknek a vívmányoknak a kiszélesítéséért.*

Mennyi áldozatába került Anglia munkásosztályának, amíg kivívta a sztrájkjogot, szakszervezetei legális fennállásának jogát, a gyülekezési és sajtószabadságot, a választójog kiszélesítését, stb.! Hány tízezernyi munkás áldozta fel életét Franciaországban a XIX. század forradalmi harcaiban, amíg a munkásosztály kivívta elemi jogait és a legális lehetőséget arra, hogy megszervezhesse erőit a kizsákmányolók elleni harcra! Minden ország proletariátusa sok vért ontott a polgári demokratikus szabadságjogok kivívásáért és érthető, hogy minden erejével harcolni fog megtartásukért.

A polgári demokráciához való állásfoglalásunk nem minden helyzetben egyforma. Például az Októberi Forradalom idején az orosz bolsevikok élet-halálharcot vívtak mindazokkal a politikai pártokkal, amelyek a proletárdiktatúra kikiáltása ellen a polgári demokrácia védelmének zászlaja alatt léptek fel. A bolsevikok harcoltak ezek ellen a pártok ellen, mert a polgári demokrácia zászlaja akkor az összes ellenforradalmi erők mozgósításának zászlaja volt a proletariátus győzelme elleni harcban. Más a helyzet ma a kapitalista országokban. Ma a fasiszta ellenforradalom támadja a polgári demokráciát és arra törekszik, hogy a dolgozók legbarbárabb kizsákmányolásának és elnyomásának rendszerét valósítsa meg. Ma a dolgozó tömegeknek több kapitalista országban *konkrétan* nem a proletárdiktatúra és a polgári demokrácia, hanem a polgári demokrácia és a fasizmus között kell választaniok.

Azonkívül most más a helyzet, mint volt például a kapitalizmus stabilizációjának a korszakában. Akkor nem volt olyan aktuális a fasiszta veszély, mint jelenleg. Akkor a burzsoá diktatúra a forradalmi munkások előtt számos országban a polgári demokrácia formájában nyilvánult meg; ez ellen összpontosították a tüzet. Németországban a forradalmi munkások nem azért harcoltak a weimari köztársaság ellen, mert ez köztársaság volt, hanem azért, mert *burzsoá* köztársaság volt, amely elnyomta a proletariátus forradalmi mozgalmát, — különösen az 1918—1920. és az 1923-as években.

Megmaradhattak-e azonban a kommunisták ezen az álláspontón akkor is, amikor a fasiszta mozgalom

kezdte felütni a fejét, amikor például 1932-ben Németországban a fasiszták a rohamosztagok tagjainak százezreit szervezték meg és fegyverezték fel a munkásosztály ellen? Természetesen nem. A kommunisták hibája több országban és nevezetesen Németországban, abban állott, hogy nem számoltak a végbement változásokkal, hanem továbbra is ismételgették azokat a jelszavakat és megmaradtak azokban a taktikai hadállásokban, amelyek helyesek voltak néhány évvel ezelőtt, különösen abban a pillanatban, amikor a proletárdiktatúráért folytatott harcnak aktuális jellege volt, s amikor — mint az 1918—1920-as években — a weimari köztársaság zászlaja alatt csoportosult az egész németországi ellenforradalom.

És az a körülmény, hogy még ma is észlelhető sorainkban a félelem a pozitív demokratikus követelések felállításáról, csupán arról tanúskodik, hogy mennyire nem sajátították el elvtársaink a marxista-leninista módszert taktikánk ilyen fontos kérdéseinek az alkalmazásánál. Egyesek azt mondják, hogy a demokratikus jogokért folytatott harc elvonhatja a munkásokat a proletárdiktatúráért folytatott harctól. Nem lesz felesleges emlékeztetni arra, mit mondott Lenin elvtárs ezzel kapcsolatban:

„Alapvető hiba lenne azt gondolni, hogy a demokráciáért folytatott harc elvonhatja a proletariátust a szocialista forradalomtól, vagy elfedné, beárnyékolná, stb. azt.

Ellenkezőleg, mint ahogy lehetetlen győzelmes szocializmus, amely nem valósítja meg a teljes demokráciát, épúgy nem készülhet fel a burzsoázia feletti győzelemre az a proletariátus, amely nem foly-

tat sokoldalú, következetes és forradalmi harcot a demokráciáért."*

Ezeket a szavakat igen erősen vessék emlékezetükbe összes elvtársaink és vegyék tekintetbe, hogy a munkásosztály elemi jogainak védelméért folytatott kis mozgalmakból nőttek ki a történelemben a nagy forradalmak. Azonban ahhoz, hogy a demokratikus jogokért folytatott harcot össze tudjuk kapcsolni a munkásosztálynak a szocializmusért folytatott harcával, mindenekelőtt az kell, hogy felhagyjunk a polgári demokrácia védelme kérdésének sematikus kezelésével. *(Taps.)*

A HELYES IRÁNYVONAL MÉG NEM ELEGENDŐ

Elvtársak! A helyes irányvonal kidolgozása, magától értetődik, az alapvető kérdés a Kommunista Internacionále és minden egyes szekciója számára. Azonban a helyes irányvonal egyedül még nem elegendő az osztályharc konkrét vezetésére.

Ehhez számos feltételnek, mindenekelőtt a következőknek a végrehajtása szükséges:

Első feltétel: *szervezeti biztosítása* annak, hogy a hozott határozatokat egész gyakorlati munkánkban végre is hajtjuk és határozottan elhárítjuk az útban álló akadályokat. Az, amit Sztálin elvtárs a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja XVII. kongresszusán a pártvonal végrehajtásának feltételeiről mondott, teljes egészében alkalmazható és alkalmazandó azokra a határozatokra is, melyeket kongresszusunk elfogad:

---

* *Lenin*, orosznyelvű kiadás, XIX. kötet, 38. old.

„Egyesek azt gondolják, hogy elég kidolgozni a Párt helyes vonalát, kihirdetni mindenki hallatára, kifejteni általános tételek és határozatok formájában és egyhangúlag megszavazni s a győzelem jön majd magától, hogy úgy mondjam, a dolgok rendes folyása során. Ez, természetesen, nincs így. Ez nagy tévedés. Így csak javíthatatlan bürokraták és irodamolyok gondolkozhatnak ... Jó határozatok és nyilatkozatok a párt általános irányvonala mellett — ez csak kezdete a dolognak, mert ezek csak a győzelem óhaját jelentik, de nem magát a győzelmet. Ha meg van adva a helyes vonal, ha meg van adva a kérdés helyes eldöntése, a dolog sikere a szervezeti munkától függ, a pártvonal megvalósításáért folytatott szervezeti harctól, az emberek helyes megválasztásától, a vezetőszervek hozta határozatok végrehajtásának ellenőrzésétől. E nélkül azt kockáztatjuk, hogy a párt helyes vonala és a helyes határozatok komolyan csorbát szenvednek. Sőt tovább megyek: ha meg van adva a helyes politikai vonal, minden a szervezeti munkától függ, többek közt magának a politikai vonalnak a sorsa, annak végrehajtása vagy kudarca is."*

Aligha szükséges bármit is hozzáfűznünk Sztálin elvtársnak ezekhez a nagyszerű szavaihoz, amelyeknek vezérfonalul kell szolgálniok pártjaink egész munkájában.

A másik feltétel: el kell érnünk, hogy a Komintern és szekcióinak határozatait a széles tömegek határozataivá tegyük. Ez annál inkább szükséges most, amikor az a feladat áll előttünk, hogy megteremtsük a pro-

* *Sztálin:* A leninizmus kérdései. Szikra kiadás 1949. 566. old.

letariátus egységfrontját és hogy a legszélesebb néptömegeket bevonjuk az antifasiszta népfrontba. *Lenin és Sztálin* politikai és taktikai lángelméje a legszemléltetőbben és legélesebben mutatkozik meg abban, ahogy a tömegeket ezek saját tapasztalatai alapján mesteri módon vezetik rá a párt helyes vonalának és jelszavainak a megértésére. Ha figyelemmel kísérjük a bolsevizmus egész történetét, a forradalmi munkásmozgalom politikai sztratégiájának és taktikájának ezt a leggazdagabb kincsesházát, akkor meggyőződhetünk arról, hogy a bolsevikok sohasem helyettesítették a tömegek vezetésének módszereit a pártvezetés módszereivel.

Annak a taktikának, amelyet az orosz bolsevikok az Októberi Forradalom előkészítésének szakaszán alkalmaztak, egyik sajátosságaként emelte ki Sztálin elvtárs, hogy a bolsevikok helyesen tudták megállapítani azokat az utakat és fordulatokat, amelyek természetszerűen elvezetik a tömegeket a párt jelszavaihoz, közvetlenül „a forradalom küszöbén", hogy segítettek nekik kitapogatni, megvizsgálni és megérteni — a saját tapasztalataik alapján — ezeknek a jelszavaknak a helyességét; hogy nem keverték össze a pártvezetést a tömegek vezetésével és világosan látták a különbséget a kettő között és ilyen módon dolgozták ki a taktikát, nemcsak mint a párt vezetésének, hanem a dolgozók milliós tömegei vezetésének a tudományát is.

Számba kell továbbá venni, hogy a *széles tömegek képtelenek magukévá tenni határozatainkat, ha nem tanulunk meg a tömegek számára érthető nyelven beszélni.* Mi távolról sem tudunk mindig egyszerűen, konkrétan, a tömegekhez közelálló és számukra ért-

hető módon beszélni. Még mindig nem tudunk lemondani a betanult és elvont formulákról. És tényleg, nézzétek meg röpcéduláinkat, ujságjainkat, határozatainkat és irányelveinket, s akkor meglátjátok, hogy gyakran olyan nyelven vannak írva, olyan nehézkesen vannak kifejtve, hogy még pártjaink funkcionáriusainak is nehéz megérteni őket, nem is beszélve az egyszerű munkásról.

Ha meggondoljuk, elvtársak, hogy a munkások, különösen a fasiszta országokban, ezeknek a röpcéduláknak a terjesztésével és olvasásával életüket kockáztatják, akkor még világosabb lesz előttünk, hogy a tömegek számára nekik érthető nyelven kell írni, hogy így a hozott áldozatok ne vesszenek kárba.

Nem kisebb mértékben érinti ez szóbeli agitációnkat és propagandánkat. E tekintetben teljes őszinteséggel el kell ismerni, hogy a fasiszták gyakran ügyesebbek és hajlékonyabbak, mint sok elvtársunk.

Emlékszem például a munkanélküliek egy gyűlésére Berlinben, még Hitler hatalomrajutása előtt. A Sklarek testvérek, az ismert szélhámosok és spekulánsok hónapokig tartó pöre idején volt ez. A gyűlésen felszólaló nemzeti szocialista szónok kihasználta ezt a pört a maga demagóg céljaira. Rámutatott azokra a szélhámosságokra, veszteségekre és egyéb bűntettekre, amelyeket a Sklarek testvérek elkövettek, hangsúlyozta, hogy a pör már hónapok óta folyik ellenük, kiszámította, hogy hány százezer márkájába került az máris a német népnek és a jelenlevők hangos tapsa mellett jelentette ki, hogy az olyan banditákat, mint Sklarek, minden huzavona nélkül agyon kellene lőni,

a pénzt pedig, amit erre a pörre költöttek, a munkanélküliek javára kellene fordítani.

Feláll egy kommunista és szót kér. Az elnök először megtagadja, de a jelenlevők nyomása alatt, akik meg akarták hallgatni a kommunistát, kénytelen volt megadni neki a szót. Amikor a kommunista felment az emelvényre, az összes jelenlevők égtek a kíváncsiságtól, hogy mit is mond majd a kommunista szónok? Nos, mit mondott?

„Elvtársak! — jelentette ki erős és kemény hangon — épp most fejeződött be a Kommunista Internacionále plénuma. Ez a plénum megmutatta a munkásosztály megmentésének az útjait. A legfontosabb feladat, amelyet elétek állít, elvtársak, *„meghódítani a munkásosztály többségét"*. *(Derültség.)* A plénum rámutatott arra, hogy a munkanélküliek mozgalmát *„politizálni"* kell. *(Derültség.)* A plénum arra hív fel, hogy ezt a mozgalmat *magasabb színvonalra* emeljük fel..." *(Derültség.)*

És a szónok hasonló szellemben beszélt tovább, nyilván azt gondolva, hogy a plénum hamisítatlan határozatait „megmagyarázza".

Magával ragadhatta-e egy ilyen beszéd a munkanélkülieket? Kielégítheti-e őket az, hogy őket először politizálni akarják, azután forradalmasítani, majd pedig mozgósítani, hogy mozgalmukat egy magasabb fokra emeljék. *(Derültség, taps.)*

Az egyik sarokban ülve, szomorúan figyeltem: a jelenlevő munkanélküliek, akik annyira akarták hallani a kommunistát, hogy megtudják tőle, mit kell konkrétan tenniök, hogyan kezdtek ásítozni és hogyan

kezdték kifejezésre juttatni kiábrándulásukat. És egyáltalában nem lepett meg, amikor végül is az elnök gorombán megvonta szónokunktól a szót, a nélkül, hogy a gyűlés egyáltalán tiltakozott volna.

Ez, sajnos, nem egyedülálló eset agitációnkban. Ilyen esetek nemcsak Németországban voltak. Ilyen agitáció, elvtársak, azt jelenti, hogy magunk ellen agitálunk. Itt az ideje, hogy egyszer s mindenkorra véget vessünk az ilyen — engedelmet kérek — gyerekes agitációs módszernek, hogy ne használjak erősebb szavakat.

Beszámolóm alatt az elnöklő Kuusinen elvtárs a kongresszus gyűlésterméből egy hozzám címzett, jellemző tartalmú levelet kapott. Felolvasom:

„Kérem, hogy kongresszusi felszólalásában érintsen egy kérdést, még pedig: ezentúl a Komintern összes határozatai úgy legyenek megírva, hogy ne csak képzett kommunisták tudják megérteni, de bármely dolgozó, minden előzetes képzettség nélkül, olvasva a Komintern okmányait, azonnal megértse, hogy mit akarnak a kommunisták és hogy milyen hasznot hoz a kommunizmus az emberiségnek. Erről egyes vezető pártszervek elfelejtkeznek. Erre emlékeztetni kell őket és pedig igen erősen. És hogy a kommunizmusért folytatott agitációt érthető nyelven folytassák."

Nem tudom pontosan, hogy ki ennek a levélnek a szerzője. Azonban nem kételkedem abban, hogy ez az elvtárs levelével a munkások millióinak véleményét és kívánságát fejezte ki. Sok elvtársunk azt gondolja, hogy annál jobban agitálnak és vezetik a propagandát, minél több magasröptű szót, a tömegek számára ért-

hetetlen formulát és tézist használnak, megfeledkezve arról, hogy éppen korunk munkásosztályának vezérei és teoretikusai, *Lenin* és *Sztálin*, mindig a széles tömegek számára legérthetőbb nyelven beszéltek és írtak.

Valamennyiünknek, mint törvényt, mint bolsevik törvényt, szilárdan el kell sajátítanunk az elemi szabályt:

Amikor írsz, vagy beszélsz, mindig arra az egyszerű munkásra gondolj, akinek téged meg kell értenie, felhívásodnak hitelt kell adnia és téged készséggel követnie kell! Gondolnod kell arra, hogy kinek a számára írsz és kihez beszélsz. (Taps.)

A KÁDEREKRŐL

Elvtársak, legjobb határozataink is csak papíroson maradnak, ha nincsenek meg azok az emberek, akik végre tudják őket hajtani. És bizony sajnálattal kell megállapítanom, hogy az egyik legfontosabb kérdés, a *káderek* kérdése, kongresszusunkon úgyszólván minden figyelmen kívül maradt.

A Komintern Végrehajtó Bizottságának beszámolóját hét napon keresztül tárgyalták, egy sereg szónok beszélt a különböző országokból, de csak egyesek, azok is felületesen, szóltak hozzá a kommunista pártoknak és a munkásmozgalomnak ehhez a rendkívül fontos kérdéséhez. Pártjaink gyakorlati munkájukban még távolról sem értették meg, hogy *az emberek, a káderek döntik el az ügyet.* Nem tudják úgy nevelni a kádereket, ahogy minket erre *Sztálin* elvtárs tanít: „mint a kertész neveli fel kedvenc gyümölcsfáját",

„értékelni az embereket, értékelni a káderekét, értékelni minden munkaerőt, aki hasznot tud hozni közös ügyünknek".

A káderkérdés elhanyagolása annál inkább megengedhetetlen, mert mi a harcban állandóan elveszítjük legértékesebb kádereink egy részét. Hiszen mi nem tudományos társulat, hanem harcos mozgalom vagyunk, amely állandóan tűzvonalban van. Nálunk a legerélyesebb, a legbátrabb és legöntudatosabb elemek vannak az első sorokban. Az ellenség éppen rájuk vadászik, az élenjárókra, megöli őket, börtönökbe, koncentrációs táborokba hurcolja, rettentően megkínozza őket, különösen a fasiszta országokban. Ez a körülmény különös élességgel emeli ki annak a szükségességét, hogy az új kádereket állandóan kiegészítsük, neveljük és képezzük, valamint a meglévő kádereket gondosan óvjuk.

A káderek kérdése különösen nagyjelentőségű azért is, mert a mi befolyásunk alatt bontakozik ki az egységfront tömegmozgalma, amely a proletár aktivisták újabb ezreit és ezreit emelik ki. Ezzel kapcsolatban pártjaink soraiba nemcsak fiatal forradalmi elemek, forradalmasodó munkások özönlenek be, akik azelőtt nem vettek részt politikai mozgalomban. Gyakran jönnek sorainkba a szociáldemokrata pártok volt tagjai és funkcionárusai is. Ezek az új káderek különös figyelmet kívánnak, különösen az illegális pártokban, annyival is inkább, mert ezek előtt az elméletileg gyengén képzett káderek előtt gyakorlati munkájuk során nem ritkán a legkomolyabb politikai problémák merülnek fel, amelyeket maguknak kell megoldaniok.

A helyes káderpolitika kérdése pártjaink, valamint

az ifjúmunkás szövetség és az összes tömegszervezetek, az egész forradalmi munkásmozgalom számára a legaktuálisabb probléma.

Mi a lényege a helyes káderpolitikának?

Először: *ismerni kell az embereket.* Pártjainkban általában nem tanulmányozzák rendszeresen a káderekét. Csak az utóbbi időben ért el bizonyos sikereket ebben az irányban a francia és a lengyel kommunista párt, Keleten pedig a kínai kommunista párt. A német kommunista párt annak idején — még az illegalitás előtt — szintén hozzáfogott káderei tanulmányozásához. Ezeknek a pártoknak a tapasztalatai megmutatták, hogy mihelyt elkezdték tanulmányozni az embereket, azonnal felfedeztek olyan pártmunkásokat, akiket azelőtt nem vettek észre, másrészről pedig a pártok kezdtek megtisztulni az idegen, politikailag és ideológiailag káros elemektől. Elegendő Célor és Barbé példájára hivatkozni Franciaországban, akikről, amikor bolsevik mikroszkóp alá vették őket, kiderült, hogy az osztályellenség ügynökei, mire kirepültek a pártból. Lengyelországban és Magyarországon a káderek felülvizsgálása megkönnyítette a provokátorfészkek leleplezését, amelyek gondosan rejtegették az ellenség ügynökeit.

Másodszor: *helyesen kell előléptetni a káderekét.* Ennek nem szabad találomra történnie, hanem a párt egyik normális funkciójaként. Rossz dolog az, ha az előléptetést kizárólag szűk pártszempontokból hajtják végre, nem számolva azzal, hogy van-e az illető kommunistának kapcsolata a tömegekkel. A felelősebb munkával való megbízás annak a számbavételével történjék, hogy alkalmas-e az illető ilyen vagy olyan párt-

tisztség betöltésére és mennyire népszerű a tömegek előtt. Pártjainkban vannak olyan tapasztalataink, amelyek kitűnő eredményeket szolgáltattak. Kongresszusunk elnökségében ül például egy spanyol kommunista elvtársnő: Dolores. Két évvel ezelőtt még a legegyszerűbb pártmunkát végezte. Az osztályellenséggel való első összeütközésekben kitűnő agitátornak és harcosnak bizonyult. A továbbiak során a párt vezetésébe került és a pártvezetőség egyik legméltóbb tagjának bizonyult. *(Taps.)*

Számos hasonló esetre mutathatnék rá más országokból is.

Azonban a legtöbb esetben a felelősebb munkával való megbízás nem szervezetten, hanem találomra történik és ezért nem mindig mondható sikerültnek. Néha okoskodókat, szószátyárokat, fecsegőket tesznek meg vezetőknek, akik egyenesen ártanak az ügynek.

Harmadszor: *hozzáértően kell felhasználni a kádereket.* Meg kell találni és fel kell használni minden egyes aktivistában az értékes tulajdonságokat. Nincsenek ideális emberek; olyannak kell venni őket, amilyenek, ki kell javítani gyengeségeiket és hibáikat. Pártjainkban kiáltó példáját látjuk annak, hogy helytelenül használnak ki jó, becsületes kommunistákat, akik komoly hasznot tudnának hozni, ha számukra megfelelőbb munkára állították volna őket.

Negyedszer: *a kádereket helyesen kell elosztani.* Mindenekelőtt szükséges, hogy a mozgalom alapláncszemeiben kemény emberek legyenek, akiknek kapcsolatuk van a tömegekkel, akik a tömegek mélyéből jöttek, tudnak kezdeményezni és szilárdak; szükséges, hogy a legfontosabb központi helyeken megfelelő

számú ilyen aktivista legyen. A kapitalista országokban nem könnyű dolog a káderekneк egyik helyről a másikra való áthelyezése. Ez a feladat ott sok akadályba és nehézségbe ütközik, beleértve az anyagi, családi jellegű, stb. nehézségeket is. Ezeket a nehézségeket tekintetbe kell venni és megfelelő módon elhárítani, ami nálunk rendszerint egyáltalában nem történik meg.

Ötödször: *rendszeresen segíteni kell a kádereket.* Ennek a segítségnek gondos kitanításból, elvtársi ellenőrzésből, a hiányok és hibák kijavításából, a káderek mindennapos, konkrét vezetéséből kell állania.

Hatodszor: *gondoskodni kell a káderek megőrzéséről.* Idejében kell a kádereket a mögöttes területre vinni, újakkal felcserélni, ha a körülmények így kívánják. Meg kell követelnünk, különösen az illegális pártokban, hogy a vezetőség a legnagyobb felelősséggel tartozzék a káderek megőrzéséért. *(Taps.)* A káderek helyes megőrzése azt is megköveteli, hogy a pártokban a konspirációt a legkomolyabban vegyék. Egyes pártjainkban sok elvtárs azt gondolja, hogy a pártok már fel vannak készülve az illegalitásra azáltal, hogy séma szerint, formálisan átépítették soraikat. Drágán kellett megfizetnünk azért, hogy a tényleges átépítés csak az illegalitásba való átmenet után, közvetlenül az ellenség súlyos csapásai alatt kezdődött meg. Gondoljanak arra, hogy milyen sokba került a német kommunista pártnak az illegalitásba való átmenete. Ez a tanulság komoly figyelmeztetésül szolgáljon azoknak a pártoknak, amelyek ma még legálisak, de holnap elveszíthetik legalitásukat.

Csakis a helyes káderpolitika adja meg a lehetőséget

pártjainknak arra, hogy maximálisan kifejlesszék és felhasználják a meglévő káderek erejét s a tömegmozgalom hatalmas medencéjéből állandóan új és igen jó aktív elemeket merítsenek.

Milyen *alapvető ismertető jelek* vezessenek bennünket a káderek kiválasztásánál?

Először: *a legnagyobb odaadás* a munkásosztály ügye iránt, *párthűség,* amely a harcokban, a börtönökben, a bíróságon: az osztályellenség előtt kiállta a próbát.

Másodszor: a legszorosabb *kapcsolat a tömegekkel;* ismerni a tömegek érdekeit, érezni a tömegek érverését, hangulatait és követeléseit. Pártszervezeteink vezetőinek tekintélye mindenekelőtt azon kell, hogy alapuljon, hogy a tömegek bennük látják vezéreiket, a saját tapasztalataikon győződnek meg azok vezéri képességeiről, a harcban való elszántságukról és önfeláldozásukról.

Harmadszor: az a képesség, hogy tudjanak *önállóan eligazodni minden helyzetben* és ne féljenek a *határozatokért való felelősségtől.* Nem vezető az, aki fél a felelősséget magára vállalni. Nem bolsevik az, akinek nincs kezdeményező képessége, aki így gondolkodik: „Csak azt teljesítem, amit nekem mondanak." Csak az az igazi bolsevik vezető, aki nem veszti el a fejét a vereség pillanataiban, aki nem bízza el magát a siker pillanataiban, aki megdönthetetlen szilárdságot tanúsít a határozatok végrehajtásában. Akkor fejlődnek és nőnek a káderek a legjobban, ha önállóan kell konkrét harci feladatokat megoldaniok és érzik ezért a teljes felelősséget.

Negyedszer: *fegyelmezettség és bolsevik edzettség,* mind az osztályellenség elleni harcban, mind a bolsevik irányvonaltól való összes elhajlások iránt megnyilvánuló engesztelhetetlenségben.

Annyival is erősebben kell hangsúlyoznunk, elvtársak, a káderek helyes kiválasztásának ezeket a feltételeit, mert a gyakorlatban igen gyakran olyan elvtársat részesítenek előnyben, aki például tud irodalmi nyelven írni, szépen beszélni, de nem a gyakorlat embere és nem alkalmas a harcra, egy másik elvtárssal szemben, aki talán nem tud olyan szépen írni és felszólalni, azonban szilárd, tud kezdeményezni, kapcsolatban van a tömegekkel, tud harcolni és másokat is harcba vinni. *(Taps.)* Ritka vajjon az olyan eset, amikor egy szektárius, egy tudákos, egy okoskodó kiszorítja az önfeláldozó tömegembert, az igazi munkásvezért?

Vezető kádereinknek annak a tudását, hogy *mit* kell tenniök, össze kell egyeztetniök magukban a *bolsevik kitartással, a forradalmi jellemmel és a végrehajtáshoz szükséges szilárd akarattal.*

A káderek kérdésével kapcsolatban engedjétek meg, elvtársak, hogy néhány szóval arra az óriási szerepre is kitérjek, amelyet a Vörös Segély hivatott betölteni a munkásmozgalom káderei tekintetében. Az az anyagi és erkölcsi támogatás, amelyet a VS szervezetei nyujtanak a bebörtönzötteknek és családjaiknak, a politikai emigránsoknak, az üldözött forradalmároknak és antifasisztáknak — a munkásosztály sokezer igen értékes harcosának mentette meg az életét, őrizte meg az erejét és harci képességét a különböző országokban. Aki közülünk ült börtönben, köz-

vetlenül érezhette a VS működésének óriási jelentőségét. *(Taps.)*

A VS működésével kivívta magának a proletárok, a parasztság és az értelmiség forradalmi elemei százezreinek szeretetét, ragaszkodását és háláját.

A jelenlegi körülmények között, a növekedő burzsoá reakció, a dühöngő fasizmus, az osztályharc kiélesedésének körülményei között a VS szerepe rendkívüli módon növekszik. A VS most az előtt a feladat előtt áll, hogy az összes kapitalista országokban, a fasiszta országokban is (de ott ezeknek az országoknak különleges viszonyaihoz alkalmazkodva) a dolgozók igazi tömegszervezetévé váljék. A proletariátus egységfrontjának és az antifasiszta népfrontnak, hogy úgy mondjuk, bizonyos fajtájú „Vöröskereszt"-jévé kell válnia, amely a dolgozók millióit fogja át — a dolgozó osztályok fasizmus ellen, a békéért és a szocializmusért harcoló hadseregének „Vöröskereszt"-jévé. Hogy a VS ezt a szerepét sikerrel tudja betölteni, a saját aktivistái ezreit kell kiképeznie, nagyszámú saját káderekét kell teremtenie, amelyek jellemüknél és képességeiknél fogva hivatottak e rendkívül fontos szervezet feladatait megvalósítani.

És itt a legélesebben és leghatározottabban ki kell jelenteni: ha a *bürokratizmus,* az emberekhez való lélektelen viszony a munkásmozgalomban általában utálatos dolog, akkor a VS működése terén olyan hiba, amely a bűntettel határos. *(Taps.)* A munkásosztály harcosai, a reakció és a fasizmus áldozatai, akik tömlöcökben és koncentrációs táborokban sínylődnek, a politikai emigránsok és családjaik — a VS szerveze-

tek és funkcionáriusok részéről a legnagyobb tapintatot és gondoskodást kell, hogy élvezzék. *(Hosszantartó taps.)* A VS-nek még jobban meg kell értenie és teljesítenie kötelességét a proletár és antifasiszta mozgalom harcosainak segítése, s nevezetesen a munkásmozgalom kádereinek fizikai és erkölcsi megőrzése terén. A VS szervezeteiben dolgozó kommunisták és forradalmi munkások minden lépésüknél érezzék azt az óriási felelősséget a munkásosztály előtt és a Kommunista Internacionálé előtt, amelyet a VS szerepének és feladatainak sikeres teljesítéséért viselnek. *(Taps.)*

Elvtársak, mint ismeretes, a káderek legjobb nevelése *a harc folyamán,* a nehézségek és a megpróbáltatások leküzdésében, valamint *pozitív* és *negatív* példákon jut érvényre. Száz és száz példáját látjuk a mintaszerű viselkedésnek sztrájkok idején, tüntetéseken, börtönökben, tárgyalásokon. Sokezer hősünk van, de sajnos, nem kevés a kishitűség, az ingatagság, sőt a dezertálás esete sem. És gyakran elfelejtik, mind az előbbinek, mind az utóbbinak a példáit, nem használják fel nevelésre, nem mutatják meg, hogy mit kell utánozni és mit elvetni. Tanulmányozni kell az elvtársaknak és a munkás aktivistáknak a viselkedését az osztályösszeütközések alatt, a rendőrségi kihallgatásoknál, a börtönökben és a koncentrációs táborokban, a bíróság előtt, stb. Ezekből a példákból ki kell választani azt, ami nem bolsevik, ami kispolgári. A lipcsei pör óta számos elvtársunk olyan magatartást tanúsított a burzsoá és a fasiszta bíróság előtt, hogy ezzel megmutatta, mily nagyszámú olyan káder nő fel nálunk, amely kitűnően érti, mit jelent a bolsevik viselkedés a bíróság előtt

De vajjon ismerik-e még sokan közületek, kongresszusi küldöttek közül is a román vasutasok pörének, a fasiszták által Németországban lefejezett Fiete Schulze pörének, Itikáva, a hős japán elvtárs pörének, a bolgár forradalmi katonák pörének és sok más pörnek a részleteit, ahol a proletár hősiesség legméltóbb mintaképeit láthattuk? *(Viharos taps, mindenki felál.)*

A proletár hősiesség ilyen legméltóbb mintaképeit népszerűsíteni kell, szembe kell állítani a sorainkban és a munkásosztály soraiban fellépő kishitűséggel, nyárspolgáriassággal, mindenféle rothadtsággal és gyengeségekkel. Ezeket a példákat a legszélesebb keretekben fel kell használni a munkásmozgalom kádereinek a nevelésére.

Elvtársak! A pártvezetők nálunk gyakran panaszkodnak, hogy *nincsenek emberek,* nincs elegendő ember az agitációra és a propagandára, nincs elegendő az újság számára, nincs elegendő a szakszervezetek számára, nincs elegendő az ifjúság és a nők közötti munkára. Nincs elegendő, nincs elegendő, nincsenek emberek. Erre mi Lenin elvtárs régi, de örökké új szavaival felelhetnénk:

„... nincs ember és — rengeteg az ember. Rengeteg az ember, mert mind a munkásosztály, mind a társadalomnak egyre különfélébb rétegei évről-évre mind több és több olyan embert választanak ki, akik elégedetlenek, tiltakozni akarnak... És ugyanakkor nincs ember, mert ... nincsenek szervező tehetségek, akik meg tudnák alapozni azt a széles és egyúttal egy-

séges és rendszeres munkát, amely felhasználna minden, mégoly csekély erőt is."*

Leninnek ezeket a szavait pártjainknak alaposan el kell sajátítaniok és mint mindennapra szóló utasítást megvalósítaniok. Ember van sok, csak fel kell őket fedezni a saját szervezeteinkben, a sztrájkok és tüntetések idején, a különböző munkás-tömegszervezetekben, az egységfrontszervben: támogatni kell őket abban, hogy a munka és a harc folyamán nőjjenek; olyan helyzetet kell számukra teremteni, hogy a munkásosztály ügyének tényleg hasznot hajtsanak.

Elvtársak, mi kommunisták — a tett emberei vagyunk. A feladat, amely előttünk áll: tényleges harc a tőke offenzívája ellen, a fasizmus és az imperialista háború veszélye ellen, harc a kapitalizmus megdöntéséért. Éppen ez a *gyakorlati* feladat követeli meg a kommunista káderektől, hogy okvetlenül felfegyverkezzenek *forradalmi* elmélettel, mert mint *Sztálin*, a forradalmi cselekvésnek ez a hatalmas mestere tanít bennünket, az elmélet adja meg a gyakorlat embereinek az eligazodásra való képességet, a perspektíva világosságát, a munka biztonságát, az ügyünk győzelmébe vetett hitet.

Azonban a valódi forradalmi elmélet engesztelhetetlen ellensége minden tartalmatlan teoretizálásnak, minden meddő játéknak elvont meghatározásokkal. *A mi elméletünk nem dogma, hanem a cselekvés vezérfonala* — mondotta nem egyszer Lenin. *Ilyen* elmélet kell kádereinknek, kell, mint a mindennapi kenyér, mint a levegő, mint a víz.

* *Lenin:* Válogatott Művek Szikra kiadás, 1949. I. kötet 290—91 old.

Aki tényleg ki akarja űzni munkánkból a holt sémaszerűséget, a káros iskolaszerű bölcselkedést, annak izzó vassal kell kiégetnie ezeket — mind a *gyakorlati* cselekvő harcban, a tömegekkel együtt és a tömegek élén, mind *fáradhatatlan munkával,* Marx, Engels, Lenin, Sztálin tanításainak hatalmas, termékeny, mindent legyőző bolsevik elméletének az elsajátítása útján. *(Taps.)*

Ezzel kapcsolatban különösen szükségesnek tartom figyelmeteket *pártiskoláink* munkájára irányítani. Nem szobatudósokat, bölcselkedőket és az idézetek mestereit kell iskoláinknak kiképezniök. A munkásosztály ügyéért az első sorokban küzdő, gyakorlati harcosoknak kell ezeknek az iskoláknak a falai közül kikerülniök. Élenjáró harcosoknak kell lenniök nemcsak bátorságuk és önfeláldozásuk alapján, hanem abban az értelemben is, hogy távolabb látnak és az egyszerű munkásoknál jobban ismerik a dolgozók felszabadításához vezető utat. A Kommunista Internacionále összes szekcióinak — minden huza-vona nélkül — komolyan kell foglalkozniok a pártiskolák kérdésével, hogy ilyen harcos káderek *kovácsműhelyeivé* változtassák át őket.

Pártiskoláink alapfeladata szerintem az, hogy megtanítsák az ott tanuló párttagokat és kommunista ifjúmunkásokat a marxi-lenini módszer alkalmazására az adott ország konkrét helyzetében, az adott körülmények között, hogy megtanítsák őket harcra, nem „általában" az ellenség ellen, hanem az adott, konkrét ellenség ellen. E célból nem a leninizmus betűit, hanem annak eleven, forradalmi szellemét kell megtanulni

Kétféleképpen lehet pártiskolánkban káderekét képezni.

Az első mód: az embereket elvontan, elméletileg nevelik, igyekeznek nekik lehetőleg minél nagyobb mennyiségű száraz tudást beadni, teletömik a fejüket, hogy tudjanak irodalmi formában irányelveket és határozati javaslatokat írni és csak mellékesen, csak amúgy kutyafuttában érintik az illető ország, az illető munkásmozgalom, annak történelme, hagyományai és az illető kommunista párt tapasztalatainak problémáit.

A második mód: olyan elméleti tanítás, melynek segítségével a hallgató a marxizmus-leninizmus alapelveit azoknak az alapvető kérdéseknek a gyakorlati tanulmányozása alapján sajátítja el, melyek a saját országa proletariátusának harcában felmerülnek, azért, hogy ha majd ismét visszatér a gyakorlati munkára, el tudjon önállóan igazodni, *tudjon önálló gyakorlati szervező, vezető lenni, tudja a tömegeket az osztályellenség ellen harcba vinni.*

Nem mindenki felel meg feladatainak, aki pártiskoláinkból kikerült. Sok a frázis, az elvontság, a könyvszerűség, a felületes tudálékosság. Nekünk pedig igazi, valóban bolsevik tömegszervezőkre és vezetőkre van szükségünk. Ma erre égető szükségünk van. Inkább ne tudjon az ilyen hallgató esetleg jó tézisekét írni, bár erre is nagy szükségünk van, de tudjon szervezni és vezetni, ne ijedjen meg a nehézségektől, el tudja azokat hárítani.

A forradalmi elmélet a forradalmi mozgalom általánosított, *összegezett tapasztalata;* a kommunistáknak országukban gondosan fel kell használniok nem

csak a mult tapasztalatait, hanem a nemzetközi munkásmozgalom többi osztagainak jelenlegi harci tapasztalatait is. A tapasztalatok helyes felhasználása azonban egyáltalában nem jelenti azt, hogy *mechanikusan viggyük át* a harc kész formáit és módszereit egyik helyzetről a másikra, egyik országból a másikba, ami gyakran előfordul pártjainkban. Még a Szovjetunió Kommunista Pártja munkamódszereinek és formáinak puszta utánzása, egyszerű lemásolása is, azokban az országokban, ahol még a kapitalizmus az úr, minden jóakarat ellenére is nemcsak hasznot nem hajt, de kárt okozhat, mint ahogy ez nem ritkán fordult elő a valóságban. Éppen az orosz bolsevikok tapasztalatain kell megtanulnunk, hogyan kell elevenen és konkrétan minden egyes ország sajátosságaihoz alkalmazni az *egységes nemzetközi irányvonalat* a tőke elleni harcban, megtanulni, hogyan kell kíméletlenül kiirtani, megszégyeníteni, általános nevetség tárgyává tenni a *frázist, a sablónt, a vaskalaposságot és a tudákosságot.*

Tanulni kell, elvtársak, tanulni állandóan, minden lépésnél, a harc folyamán, szabadon és börtönben egyaránt. Tanulni és harcolni — harcolni és tanulni. Tudni kell összeegyeztetni Marx, Engels, Lenin és Sztálin nagy tanítását a *sztálini keménységgel* a munkában és harcban, *a sztálini elvi engesztelhetetlenséggel* az osztályellenséggel és a bolsevizmus irányvonaláról letérőkkel szemben, a *sztálini rettenthetetlenséggel a nehézségekkel szemben, a sztálini forradalmi realizmussal. (Taps.)*

*

Elvtársak! Soha, a kommunisták egyetlen nemzetközi kongresszusával szemben sem mutatott a világ közvéleménye olyan élénk érdeklődést, mint amilyet most látunk a mi kongresszusunk iránt. Minden túlzás nélkül azt lehet mondani, hogy nincsen egyetlen komoly újság, egyetlen politikai párt, egyetlen csak valamennyire is komoly politikus vagy társadalmi tényező, aki ne követné feszült figyelemmel a kongresszus menetét.

A munkások, parasztok, városi kisemberek, alkalmazottak és értelmiségiek, a gyarmati népek és az elnyomott nemzetiségek millióinak tekintete függ Moszkván, a nemzetközi proletariátus *első*, de nem *utolsó* államának nagy fővárosán. *(Taps.)* Ebben a tényben megerősítését látjuk a kongresszuson tárgyalt kérdések és a kongresszuson elfogadott határozatok óriási fontosságának és aktuális voltának.

Valamennyi ország fasisztáinak, de különösen a tajtékzó német fasizmusnak veszett üvöltése csak azt bizonyítja, hogy határozataink tényleg a célba találtak. *(Taps.)*

A burzsoá reakció és a fasizmus sötét éjtszakájában, amelyben a kapitalista országok dolgozó tömegeit igyekszik tartani az osztályellenség, a Kommunista Internacionále — a bolsevikok nemzetközi pártja — világítótoronyként emelkedik ki, amely az egész emberiségnek mutatja az egyetlen igazi szabadulás útját a tőke igája alól, a fasiszta barbárságból és az imperialista háborúból.

A munkásosztály akcióegységének a megteremtése *döntő* szakasz ezen az úton. Igen, a munkásosztály mindenféle irányzatú szervezeteinek akcióegysége,

erejének tömörítése működésének minden területén és osztályharcának minden szakaszán.

A munkásosztálynak el kell érnie *szakszervezeti egységét.* Hiába igyekeznek egyes reformista szakszervezeti vezetők azzal rémítgetni a munkásokat, hogy a kommunista pártnak az egyesült szakszervezetek ügyeibe való beavatkozása, a szakszervezeteken belüli kommunista frakciók létezése meg fogja semmisíteni a szakszervezeti demokráciát. Minket, kommunistákat, a szakszervezeti demokrácia ellenségeiként tüntetni fel — ez a legnagyobb badarság. Mi védelmezzük és következetesen síkra szállunk a szakszervezetek ama joga mellett, hogy maguk döntsék el a saját kérdéseiket. Mi még a szakszervezeteken belüli kommunista frakciók alakításáról is készek vagyunk lemondani, ha erre a szakszervezeti egység érdekében szükség van. Mi készek vagyunk az egyesített szakszervezeteknek az összes politikai pártoktól való függetlenségéről is tárgyalni. De határozottan ellene vagyunk annak, hogy a szakszervezetek bármilyen *függő helyzetben* legyenek a burzsoáziától, s nem mondunk le arról az elvi álláspontunkról, amely szerint megengedhetetlen a szakszervezetek semlegessége a proletariátus és a burzsoázia között folyó osztályharcban.

A munkásosztálynak törekednie kell a munkásifjúság minden erejének és az antifasiszta ifjúság összes szervezeteinek az *egyesítésére,* arra, hogy magához hódítsa a dolgozó ifjúságnak azt a részét is, amely a fasizmus és a nép egyéb ellenségeinek züllesztő befolyása alá került.

A munkásosztálynak el kell érnie és el is fogja érni az akcióegységet a munkásmozgalom minden te-

rületén. És ez annál gyorsabban következik majd be, minél határozottabban és keményebben alkalmazzuk majd a gyakorlatban mi, kommunisták s az összes kapitalista országok forradalmi munkásai, a kongresszus által elfogadott új taktikai irányvonalat a nemzetközi munkásmozgalom legfontosabb aktuális kérdéseiben.

Mi tudjuk, hogy sok nehézség áll utunkban. A mi utunk nem aszfaltozott út, a mi utunk nincs rózsákkal behintve. A munkásosztálynak nem kevés akadályt kell leküzdenie, akadályokat a saját soraiban is; mindenekelőtt végleg ártalmatlanná kell tennie a szociáldemokrácia reakciós elemeinek egységbontó szerepét. Igen sok áldozat vár rá a burzsoá reakció és a fasizmus csapásai alatt. Forradalmi hajójának rengeteg zátony között kell keresztülsiklania, hogy elérje a megváltást jelentő partokat.

De a munkásosztály a kapitalista országokban most már nem az, ami 1914-ben, az imperialista háború kezdetén volt és nem is az, ami 1918-ban, a háború végén volt. A munkásosztálynak gazdag, húszéves harci tapasztalatai vannak, a forradalmak próbáin ment át, keserű tanulságokat szűrt le több vereségből, például azokból, amelyeket Németországban, Ausztriában, Spanyolországban szenvedett.

A munkásosztály előtt ott áll a Szovjetuniónak, a győztes szocializmus országának lelkesítő példája, annak a példája, hogy hogyan lehet legyőzni az osztályellenséget, megteremteni a munkásosztály hatalmát és felépíteni a szocialista társadalmat.

A burzsoázia már nem uralkodik *osztatlanul* az egész világon. A föld egyhatod részén a *győztes mun-*

kásosztály kormányoz. Kína óriási területének hatalmas részén szovjetek kormányoznak.

A munkásosztálynak van erős, tömör forradalmi élcsapata — a Kommunista Internacionále. Kipróbált és elismert, nagy és bölcs vezére van: *Sztálin. (Tapsvihar, a teremben mindenki felál, az összes delegációk soraiból üdvözlő kiáltások hallatszanak.)*

A munkásosztály javára működik a történelmi fejlődés egész menete, elvtársak. Hiábavaló a reakciósoknak, mindenféle fajtájú fasisztáknak, az egész világ burzsoáziájának minden erőfeszítése, hogy visszafelé fordítsák a történelem kerekét. Nem, ez a kerék forog és forogni fog: a szocialista szovjetköztársaságok világszövetsége felé, a szocializmus végleges győzelméig az egész világon. *(Viharos, hosszantartó taps.)*

Még csak egy hiányzik a kapitalista országok munkásosztályának: saját sorainak az egysége.

Annál erősebben hangozzék hát erről az emelvényről az egész világ hallatára a Kommunista Internacionále harci felhívása, Marx, Engels, Lenin és Sztálin felhívása:

Világ proletárjai egyesüljetek!

(Viharos, hosszantartó taps. Lelkesedés tölti be az egész termet. „Hurrá!", „Rot Front!", „Banzáj!" kiáltások. Valamennyien felállnak és az „Internacionálét" éneklik.

A német delegáció háromszoros „Rot Front" kiáltása.

Különböző nyelveken felkiáltások hangzanak: „Éljen Sztálin elvtárs!" Az egyes országok delegációi harci dalaikat éneklik.)

(Amikor egy pillanatra elcsendesül a lelkes ünneplés, Manuilszki elvtárs közbekiált: „Éljen a nagy Sztálin hű, kipróbált harcostársa, a Kommunista Internacionále kormányosa, Dimitrov elvtárs!“

Viharos, szűnni nem akaró taps. „Hurrá!“ kiáltások, amelyek 15—20 percig tartó további lelkes ünneplésbe mennek át.)

A KAPITALISTA ORSZÁGOK JELENLEGI URAI CSAK IDEIGLENESEK — A VILÁG IGAZI GAZDÁJA A PROLETARIÁTUS

DIMITROV ELVTÁRS BESZÉDE A KOMMUNISTA INTERNACIONÁLE VII. VILÁGKONGRESSZUSÁNAK BEFEJEZÉSEKOR, 1935 AUGUSZTUS 20-ÁN

NEGYVENHARMADIK ÜLÉS

23. nap 1935 augusztus 20.

Elnök Thorez Maurice elvtárs.

Thorez: Dimitrov elvtársé a szó. (A szónoki emelvényen megjelenő Dimitrov elvtársat az egész terem viharos ünneplléssel fogadja. A delegátusok felállnak és lelkesen tapsolnak. Üdvözlő kiáltások: «Rot Front!», «Banzáj!», «Hurrá!», «Éljen Dimitrov elvtárs!» A lelkes ünneplés percekig tart.)

Elvtársak!

Kommunista Internacionále VII. világkongresszusa, a világ minden országa és minden földrésze kommunistáinak kongresszusa, munkájának végéhez ért

Mik az eredményei, mit jelent a kongresszus mozgalmunk számára, a világ munkásosztálya, valamennyi ország dolgozói számára?

Ez a kongresszus *a Szovjetunió, a győztes szocializmus országának proletariátusa és a kapitalista igа alatt nyögő világ felszabadulásáért harcoló proletariátusa közötti egység teljes győzelmének a kongresszusa volt.* A szocializmus győzelme a Szovjetunióban, ez a világtörténelmi jelentőségű győzelem a szocializmusért harcoló hatalmas mozgalmat vált ki valamennyi kapitalista országban. Ez a győzelem megszilárdítja a népek közötti béke ügyét, növeli a Szovjetunió nemzetközi súlyát és a Szovjetuniónak, mint a dolgozók hatalmas támaszának szerepét ezeknek a dolgozóknak a tőke, a reakció és a fasizmus elleni harcában. Megerősíti a Szovjetuniót, mint a proletár vi-

lágforradalom bázisát. Mozgásba hozza az egész világon nemcsak a munkásokat, akik egyre inkább a kommunizmus felé fordulnak, hanem a parasztok millióit, a városi dolgozó kisembereket, az intelligencia jelentékeny részét és a gyarmatok elnyomott népeit is, harcra lelkesíti őket, növeli ragaszkodásukat az összes dolgozók nagy hazájához, erősíti bennük az elhatározást, hogy összes ellenségei ellen támogassák és megvédelmezzék a proletárállamot.

A szocializmusnak ez a győzelme emeli a nemzetközi proletariátusnak a saját erejébe és a saját győzelme reális lehetőségébe vetett hitét, és ez a hit maga hatalmas cselekvőerővé válik a burzsoázia uralma elleni harcban.

A Szovjetunió proletariátusa erejének a kapitalista országok proletariátusa és dolgozó tömegei harcos erejével való egyesítésében rejlik a kapitalizmus közelgő bukásának nagy perspektívája és a szocializmus nemzetközi győzelmének biztosítéka.

*

Kongresszusunk *az összes dolgozók erejének a kapitalizmus ellen való olyan széles mozgósítását alapozta meg, amilyen a munkásosztály harcának történetében még soha ezelőtt nem fordult elő.*

Kongresszusunk a nemzetközi proletariátus legfontosabb és legközelebbi feladatául erejének politikai és szervezeti tömörítését tűzte ki és azt, hogy végetvessen annak az elszigeteltségnek, amelyhez a burzsoáziával való osztályegyüttműködés szociáldemokrata politikája vezette, hogy széles népfrontba tömörítse a dolgozókat a munkásosztály köré a tőke és a reakció

offenzívája ellen, a fasizmus ellen és a háború veszélye ellen, minden egyes országban és nemzetközi méretekben.

Ezt a feladatot mi nem a levegőből szedtük. Magának a nemzetközi munkásmozgalomnak a tapasztalatai és mindenekelőtt *Franciaország* proletariátusának a tapasztalatai vetették fel. A francia kommunista párt érdeme, hogy megértette, mit kell tenni *ma,* nem hallgatott a szektáriusokra, akik visszafelé rángatták a pártot és akadályozták a fasizmus elleni harc egységfrontjának a megvalósítását, hanem bátran, bolsevik módra, a szocialista párttal való közös akciókra kötött megegyezéssel, készítette elő a proletariátus egységfrontját, mint a kialakulóban lévő antifasiszta népfront alapját. *(Taps.)* Ezzel a tettel, amely megfelelt az összes dolgozók érdekeinek, a francia munkások, kommunisták és szocialisták, újra az első, a *vezető helyre* viszik előre a francia munkásmozgalmat a kapitalista Európában, megmutatják, hogy méltó utódai a kommunároknak és letéteményesei a Párizsi Kommün dicsőséges hagyományainak. *(Viharos taps. Mindenki feláll. Hurrá-kiáltások. Dimitrov elvtárs az elnökség felé fordul és az összes delegátusokkal együtt tapsol Thorez elvtársnak és az elnökségben ülő többi francia elvtársaknak.)*

A francia kommunista pártté és a francia proletariátusé az érdem, hogy a fasizmus elleni proletáregységfront gyakorlati harcával segített kongresszusunk határozatainak előkészítésében, amelyeknek olyan óriási jelentőségük van az összes országok munkásai számára. De az, ami Franciaországban történt, még csak a kezdet. Kongresszusunk, amely a legközelebbi

évekre kijelölte taktikai irányvonalunkat, nem szorítkozhatott csupán arra, hogy egyszerűen feljegyezze ezeket a tapasztalatokat, hanem ennél tovább ment.

Mi, kommunisták, osztálypárt, proletárpárt vagyunk. De mint a proletariátus élcsapata, készek vagyunk közös akciókat indítani a proletariátus és más dolgozó osztályok részvételével, amelyek érdekelve vannak a fasizmus elleni harcban. Mi, kommunisták, forradalmi párt vagyunk. De készek vagyunk közös akcióba lépni más pártokkal, amelyek a fasizmus ellen harcolnak

Nekünk, kommunistáknak, más a végcélunk, mint ezeké az osztályoké és pártoké. De amikor céljainkért harcolunk, egyszersmind készek vagyunk közös harcot vívni olyan legközelebbi feladatokért, amelyeknek megvalósítása gyengíti a fasizmus és erősíti a proletariátus hadállásait

Nekünk, kommunistáknak, mások a harci módszereink, mint a többi pártoknak. De a kommunisták, akik saját módszereikkel harcolnak a fasizmus ellen, támogatják más pártok még oly hiányos harci módszereit is, ha ezek a módszerek tényleg a fasizmus ellen irányulnak.

Azért vagyunk minderre hajlandók, mert a polgári demokrácia országaiban el akarjuk torlaszolni a reakció és a tőke offenzívájának, valamint a fasizmusnak az útját, meg akarjuk akadályozni a polgári demokratikus szabadságjogok megszüntetését, elejét akarjuk venni annak, hogy a fasizmus terrorja elbánjék a proletariátussal, a parasztság és az értelmiség forradalmi részével, meg akarjuk menteni a fiatal nemzedéket a fizikai és szellemi elkorcsosulástól.

Azért vagyunk minderre hajlandók, mert elő akarjuk készíteni és meg akarjuk gyorsítani a fasiszta országokban a fasiszta diktatúra megdöntését.

Azért vagyunk minderre hajlandók, *mert meg akarjuk menteni a világot a fasiszta barbárságtól és az imperialista háború rémségeitől.*

(A szónoki emelvényen megjelenik a német kommunista párt egyik kiküldöttje, Weber elvtárs és Dimitrov elvtársnak egy albumot ad át. Weber elvtárs a következőket mondja: „Dimitrov elvtárs, a Kommunisták Németországi Pártja küldötteinek nevében átnyujtom neked ezt a könyvet, a németországi forradalmi harcosok hőstetteinek a könyvét. Te voltál az, aki a lipcsei pörben magatartásoddal és egész későbbi tevékenységeddel példát mutattál a Kommunisták Németországi Pártjának, a németországi antifasisztáknak az ő harcaikban. Fogadd el ezt a könyvet, a németországi proletárharcosok hőstetteinek ezt a könyvét, azoknak a harcosoknak, akiknek te vagy a mintaképe s akik szabadságukat, egészségüket és életüket adják oda a forradalom ügyéért!" Dimitrov elvtárs átveszi az albumot és forrón megöleli Weber elvtársat. Viharos taps, éljenzés, a küldöttek lelkes üdvözlő kiáltásai.)

Kongresszusunk a *béke megőrzéséért, az imperialista háború veszélye ellen vívott harc kongresszusa.*

Ennek a harcnak a kérdését most *új módon* vetjük fel. Kongresszusunk határozottan elveti azt a fatalista álláspontot az imperialista háborúkkal szemben, amely régi szociáldemokrata elképzelések bélyegét viseli magán.

Igaz ugyan, hogy az imperialista háborúk a kapita-

lizmus termékei, hogy csak a kapitalizmus megdöntése vet véget minden háborúnak, de az is igaz, hogy a dolgozó tömegek harcos akcióikkal gátat vethetnek az imperialista háborúnak.

A világ ma nem az, ami 1914-ben volt.

Ma a föld egyhatod részén hatalmas proletárállam áll, amely a győztes szocializmus anyagi erejére támaszkodik. A Szovjetunió bölcs sztálini békepolitikájával nem egyszer hiúsította meg a háborús úszítók támadó terveit. *(Taps.)*

Ma a világ proletariátusa a háború elleni harcban nemcsak a tömegakció fegyverével rendelkezik, mint 1914-ben. Ma a nemzetközi munkásosztály háborúellenes tömegharca egybe van kapcsolva a Szovjetunió államhatalmi ténykedésével, hatalmas Vörös Hadseregével, a béke legfontosabb őrével. *(Viharos taps.)*

Ma a nemzetközi munkásosztály nem a burzsoáziával paktáló szociáldemokrácia befolyása alatt áll, mint ahogy ez 1914-ben volt. Ma van egy kommunista világpárt, a Kommunista Internacionále. *(Taps.)* Ma a szociáldemokrata munkások tömegei a Szovjetunió felé, a Szovjetunio békepolitikája felé fordulnak.

Ma a gyarmatok és félgyarmatok népei nem tekintik reménytelennek felszabadításuk ügyét. Ellenkezőleg, egyre inkább lépnek elszánt harcba imperialista leigázóik ellen. Legjobb tanúbizonyságai ennek a *kínai szovjetforradalom* és a *kínai nép vörös hadseregének hőstettei. (Viharos taps, a delegátusok felállnak, lelkes közbekiáltások.)*

A népek gyűlölete a háború ellen egyre mélyebb és lángolóbb lesz. A burzsoázia, amely a dolgozókat az imperialista háború örvényébe taszítja, a fejével ját-

szik. Most a béke megőrzésének ügyéért nemcsak a munkásosztály, a parasztság és a többi dolgozók szállnak síkra, hanem az elnyomott nemzetek és a gyengébb népek is, amelyeknek függetlenségét veszélyeztetik az új háborúk. Sőt egyes nagy kapitalista államok is, amelyek attól félnek, hogy a világ új felosztása következtében veszteségek érhetik őket, *ezidőszerint* érdekelve vannak abban, hogy elkerüljék a háborút. Ez teszi lehetővé azt, hogy az imperialista háború veszélyével szemben a munkásosztályra, az összes dolgozókra és egész népekre kiterjedő, igen széles egységfront alakuljon ki. A Szovjetunió békepolitikájára és a dolgozók millióinak és millióinak békevágyára támaszkodva, kongresszusunk nemcsak a kommunista élcsapat, hanem az egész nemzetközi munkásosztály és valamennyi ország népei előtt egy széles, háborúellenes front kifejlesztésének a perspektíváját nyitotta meg. Hogy mily mértékben jön létre ez az egész világra kiterjedő front és fejti ki akcióit — ettől függ az, hogy a fasiszta és imperialista háborús úszítóknak sikerül-e a közeljövőben az új imperialista háborút lángralobbantaniok, vagy pedig a hatalmas háborúellenes front ökle sújt le rájuk és hiúsítja meg gaz szándékukat. *(Taps.)*

*

Kongresszusunk *a munkásosztály egységének* kongresszusa, a proletár egységfrontért folytatott harc kongresszusa.

Mi nem ringatjuk magunkat illúziókban azokkal a nehézségekkel szemben, amelyeket a szociáldemokrata vezérek reakciós része fog támasztani a proletár

egységfront megvalósításával szemben. De nem félünk ezektől a nehézségektől, mert mi a munkások milliói-nak akaratát testesítjük meg, mert azzal, hogy az egységfrontért harcolunk, legjobban szolgáljuk a proletariátus érdekeit, mert a proletár egységfront a legbiztosabb út a fasizmus és a kapitalista rendszer megdöntéséhez, az imperialista háborúk megakadályozásához.

Mi fennen hordoztuk ezen a kongresszuson a *szakszervezeti egység* zászlaját. A kommunisták nem ragaszkodnak mindenáron az önálló vörös szakszervezetekhez. A kommunisták azonban az osztályharc alapján álló szakszervezeti egységet akarják, s azt, hogy egyszer és mindenkorra szűnjék meg az a helyzet, amikor a szakszervezeti egység és az osztályharc legkövetkezetesebb és leghatározottabb harcosait kizárják az amszterdami Internacionále szakszervezeteiből. *(Taps.)*

Mi tudjuk azt, hogy a Vörös Szakszervezeti Internacionálehoz csatlakozott szakszervezeteknek még nem minden funkcionáriusa értette meg és sajátította el a kongresszusnak ezt a vonalát. Még megvannak a szektaszerű önteltségnek a maradványai, amelyeket le kell küzdenünk ezek között a szakszervezeti funkcionáriusok között, hogy megingathatatlanul keresztülvihessük a kongreszus irányvonalát. Azonban ezt a vonalat mindenáron keresztülvisszük és meg fogjuk találni a közös nyelvet osztálytestvéreinkkel, harcos társainkkal, azokkal a munkásokkal, akik jelenleg az amszterdami szakszervezeti szövetséghez tartoznak. *(Erős taps.)*

Ezen a kongresszuson arra vettük az irányt, hogy

megteremtsük *a munkásosztály egységes politikai tömegpártját,* hogy megszüntessük a proletariátuson belül a politikai szakadást, amely a szociáldemokrácia osztályegyüttműködő politikája következtében jött létre. A munkásosztály politikai egysége nekünk *nem manőver,* hanem az egész munkásmozgalom jövendő sorsának a kérdése. Ha akadnának közöttünk olyanok, akik manővernek tekintenék a munkásosztály politikai egységének a kérdését, akkor harcolnánk ellenük, mert kárt okoznak a munkásosztálynak. És minthogy mi azzal a legmélyebb komolysággal és legnagyobb őszinteséggel fogjuk fel ezt a kérdést, amint ezt a proletariátus érdekei követelik, éppen azért kötöttük ezt az egységet bizonyos elvi feltételekhez. Ezeket az elvi feltételeket nem mi gondoltuk ki, hanem harca folyamán a proletariátus vajudta ki őket. Ezek az elvi feltételek megfelelnek a szociáldemokrata munkások milliói akaratának, amely az elszenvedett vereségek tanulságaiból fakad. Ezeket az elvi feltételeket az egész forradalmi munkásmozgalom tapasztalatai igazolják. *(Taps.)*

És minthogy kongresszusunk a proletáregység jegyében folyt le, nemcsak a kommunista élcsapat kongresszusa volt, hanem az egész nemzetközi munkásosztályé, amely szakszervezeti és politikai harci egységre vágyik. *(Taps.)*

Habár kongresszusunkon nem voltak jelen szociáldemokrata munkások küldöttei, nem voltak itt pártonkívüli küldöttek, nem voltak képviselve azok a munkások, akiket a fasiszta szervezetekbe kergettek be, a kongresszus mégsem csak kommunistákhoz, hanem a munkások eme millióihoz is szólott és a munkás-

osztály túlnyomó többségének gondolatait és érzéseit tolmácsolta. *(Taps.)* És ha a különböző irányú munkásszervezetek valóban szabadon szerveznék meg az egész világ proletárjai között határozataink megvitatását, akkor — semmi kétségünk sincs eziránt — a munkások támogatnák azokat a határozatokat amelyeket ti, elvtársak, oly egyöntetűséggel szavaztatok meg. De ez annál inkább kötelez bennünket, kommunistákat, arra, hogy kongresszusunk határozatait tényleg az egész munkásosztály közös tulajdonává tegyük. Nem elég megszavazni ezeket a határozatokat. Nem elég népszerűsíteni őket a kommunista pártok tagjai között. Mi azt akarjuk, hogy azok a munkások, akik a II. Internacionále pártjaihoz és az amszterdami szakszervezeti szövetséghez tartoznak, valamint azok a munkások is, akik más politikai irányú szervezetekhez tartoznak, velünk együtt tárgyalják meg ezeket a határozatokat, gyakorlati indítványokat és kiegészítéseket ajánljanak hozzá, velünk együtt gondolkozzanak azon, hogyan lehetne minél jobban végrehajtani ezeket a határozatokat és velünk vállvetve küzdjenek megvalósításukért.

*

Kongresszusunk a *Kommunista Internacionále új taktikai irányelvének* a kongresszusa volt.

Kongresszusunk a *marxizmus-leninizmus* megingathatatlan álláspontján állott, amelyet a nemzetközi munkásmozgalom összes tapasztalatai és mindenekelőtt a nagy Októberi Forradalom győzelmei igazoltak. Éppen az *eleven marxizmus-leninizmus* szellemében és módszerének segítségével vizsgálta felül kongresz-

szusunk — a változott világhelyzetnek megfelelően — a Kommunista Internacionále taktikai álláspontját.

A kongresszus határozatában szilárdan hangsúlyozza, hogy az egységfront taktikáját *új módon* kell alkalmazni. A kongresszus állhatatosan követeli azt, hogy a kommunisták ne elégedjenek meg csupán a proletárdiktatúra és a szovjethatalom általános jelszavainak propagandájával, hanem konkrét, aktív bolsevik politikát folytassanak az ország minden belés külpolitikai kérdésében, minden aktuális kérdésben, amely a munkásosztály, saját népük és a nemzetközi munkásmozgalom életérdekeit érinti. A kongresszus a leghatározottabban követeli, hogy a pártok minden taktikai lépésének a konkrét valóság józan elemzése, az osztályerőviszonyok és a legszélesebb tömegek politikai színvonalának tekintetbevétele legyen az alapja. A kongresszus azt követeli, hogy a kommunista mozgalom gyakorlatából teljesen irtsák ki a *szektáriusság* minden maradványát, mert a jelen pillanatban a szektáriusság gátolja leginkább a kommunista pártok valóban bolsevik tömegpolitikájának a megvalósítását.

A kongresszust e taktikai irányvonal keresztülvitelének szilárd elhatározása és az a meggyőződés vezérli, hogy ezen az úton pártjaink nagy sikerekhez jutnak el. Egyszersmind azonban azzal is számol a kongresszus, hogy ennek a bolsevik irányvonalnak a keresztülvitele a gyakorlatban nem történik majd mindig simán, hibák nélkül, egyes jobbra vagy „balra" való elhajlások nélkül, nem történik majd mindig elhajlások nélkül, vagy az *alkalmazkodó uszálypolitika* irányába, vagy a *szektaszerű önelszigetelődés irá-*

nyába. Hogy ezek közül a veszélyek közül „általában" melyik a főveszély, erről csak iskolás bölcselkedők vitatkozhatnak. Nagyobb és rosszabb az a veszély, amely az adott pillanatban, az adott országban erősebben gátolja kongresszusunk vonalának a keresztülvitelét, a kommunista pártok helyes tömegpolitikájának a kifejlesztését. *(Taps.)*

A kommunizmus ügyének érdekében nem elvont, hanem *konkrét harcot kell folytatni az irányvonalunktól való elhajlások ellen,* idejében és határozottan kell lesujtani a fellépő káros irányzatokra, idejében kell kijavítani a hibákat. Az elhajlások ellen szükséges konkrét harcból úgyszólván sportot csinálni, *vadászni* az állítólagos elhajlásokra vagy elhajlókra: megengedhetetlen, káros túlhajtás. Mindenképpen elő kell segíteni gyakorlati pártmunkánkban a kezdeményezés fejlesztését az új kérdések felvetése terén, elő kell mozdítani, hogy a párt működésének kérdéseit minden oldalról tárgyalják meg s ne minősítsék már eleve elhajlásnak, ha pártunk valamely tagja a mozgalom gyakorlati feladatainak kérdésében kétségeit juttatja kifejezésre, vagy kritikai megjegyzést tesz. Arra kell törekednünk, hogy ha egy elvtárs hibát követett el, ezt a hibát valóban ki is javíthassa és *csak azok ellen kell könyörtelenül eljárni, akik ragaszkodnak hibájukhoz, vagy akik dezorganizálják a pártot.*

Amikor a munkásosztály egységéért szállunk sikra, még nagyobb erővel és még engesztelhetetlenebbül fogunk harcolni *pártjaink belső egységéért.* Soraink ban nem lehet helye frakcióknak, frakciós törekvéseknek. Aki megkísérli soraink vasegységének megbontását valamilyen frakciózás útján, az saját magán pró-

bálja majd ki, hogy mit jelent az a bolsevik fegyelem, amelyre Lenin és Sztálin tanított mindig bennünket. *(Taps.)* Figyelmeztetésül szolgáljon ez azoknak az elemeknek egyes pártokban, amelyek azt hiszik, hogy pártjuk nehézségeit, a vereségokozta sebeket és a dühöngő ellenség csapásait kihasználhatják saját frakciós terveik végrehajtására, csoportérdekeik keresztülvitelére. *(Taps.) A párt mindenek felett! (Erős taps.) Úgy őrizni a párt bolsevik egységét, mint a szemünkfényét, ez a bolsevizmus legelső és legfőbb törvénye.*

Kongresszusunk *a bolsevik önkritika és a Kommunista Internacionále és szekciói vezetése megerősítésének* kongresszusa.

Mi nem félünk nyiltan rámutatni a sorainkban előforduló hibákra, gyengeségekre és hiányokra, mert mi forradalmi párt vagyunk, amely tudja, hogy csak akkor fejlődhet, nőhet és teljesítheti feladatait, ha félredob mindent, ami gátolja forradalmi pártként való fejlődését.

És azt a munkát, amelyet a kongresszus végzett, amikor könyörtelen kritikát gyakorolt az öntelt szektáriusság, a sematizmus, a sablonizálás, a gondolatrenyheség, a tömegvezetés módszereinek a pártvezetés módszereivel való felcserélése felett, — ezt a munkát az összes pártokban mindenütt, mozgalmunk összes láncszemeiben megfelelő módon folytatni kell, mert ez az egyik leglényegesebb előfeltétele annak, hogy a kongresszus határozatait helyesen hajtsuk végre. *(Taps.)*

A kongresszus a Végrehajtó Bizottság beszámolójához elfogadott határozatában úgy döntött, hogy mozgalmunk *operatív vezetését* magukban a szekciókban

kell összpontosítani. Ez arra kötelez bennünket, hogy minden erőnkkel fokozzuk a munkát a káderek teremtése és nevelése terén, hogy igazi bolsevik vezetőkkel erősítsük meg a kommunista pártokat, hogy a pártok képesek legyenek a Kommunista Internacionále kongresszusainak és a Végrehajtó Bizottság plénumainak határozatai alapján az események éles fordulata idején gyorsan és önállóan megoldani a kommunista mozgalom politikai és taktikai feladatait. A kongresszus a vezető szervek megválasztásánál arra törekedett, hogy a Kommunista Internacionále vezetését olyan emberekből állítsa össze, akik nem fegyelemérzésből, hanem mély meggyőződésből teszik magukévá, készek és képesek szilárdan végrehajtani a kongresszus új irányvonalát és határozatait. *(Taps.)*

Biztosítani kell ugyancsak minden országban azt, hogy helyesen alkalmazzák a kongresszuson elfogadott határozatokat, ami elsősorban attól függ majd, hogy megfelelő módon ellenőrizzék, helyezzék el és irányítsák a kádereket. Tudjuk, hogy ez a feladat nem könnyű. Tekintetbe kell venni, hogy kádereink egy része nem a bolsevik tömegpolitika tapasztalatain nevelkedett fel, hanem túlnyomó részben általános propaganda alapján. Minden erőnkkel elő kell segítenünk kádereink átépítését, átnevelését, új szellemben, a kongresszus határozatainak szellemében. De ott, ahol kiderül, hogy *a régi hordó* nem alkalmas *az új bor* számára, ott megfelelő következtetéseket kell levonni: nem az *új* bort kell kiönteni, avagy elrontani a *régi* hordóban, hanem a *régi* hordót kell *újjal* felcserélni. *(Mozgás, taps.)*

Elvtársak! Mi szándékosan küszöböltünk ki mind

a beszámolókból, mind a kongresszus határozataiból minden *nagyhangú* frázist a forradalmi perspektívákról. De nem azért, mintha okunk volna arra, hogy a forradalmi fejlődés sebességét kevésbbé optimista módon ítéljük meg, mint azelőtt, hanem azért, mert meg akarjuk szabadítani pártjainkat minden hajlandóságtól arra, hogy a bolsevik cselekvést forradalmi frázisokkal, vagy a perspektíva megítéléséről folytatott meddő vitákkal cseréljék fel. Amikor elszánt harcot folytatunk minden oly törekvés ellen, amely az ösztönösségre épít, a forradalom fejlődésének folyamatát nem mint megfigyelők, hanem mint ennek a folyamatnak aktív részesei ítéljük meg. Ha mi a forradalmi tett pártjaként a mozgalom minden szakaszán teljesítjük azokat a forradalmi feladatainkat, amelyek megfelelnek az illető szakasz konkrét feladatainak és józanul vesszük számításba a széles dolgozó tömegek politikai színvonalát, akkor mindennél jobban meggyorsítjuk a proletárforradalom *győzelméhez* szükséges szubjektív előfeltételek megteremtését. *(Taps.)*

„A dolgokat úgy kell venni, mint amilyenek", mondotta Marx, *„vagyis a forradalom érdekeiért olyan módon kell síkra szállni, amely megfelel a megváltozott viszonyoknak."** Ez a dolog lényege. Ezt sohasem szabad elfelejteni.

*

Elvtársak! *A világkongresszus határozatait be kell vinni a tömegek közé, meg kell magyarázni a tömegeknek, alkalmazni kell, mint a cselekvés vezérfonalát,*

---

* *Marx* levele Kugelmannhoz, 1866 augusztus 23.

egyszóval ezeket a határozatokat a dolgozó milliók húsává és vérévé kell változtatnunk!

Mindenütt a legerősebben kell fokozni a *munkások kezdeményezését*, a kommunista pártok és a munkásmozgalom *alsó szervezeteinek* a kezdeményezését e határozatok végrehajtásánál.

A forradalmi proletariátus képviselőinek, amikor hazatérnek innen, azt a szilárd meggyőződést kell magukkal vinniök országaikba, hogy mi, kommunisták, a munkásosztály, a munkásmozgalom sorsáért, népünk sorsáért, az egész dolgozó emberiség sorsáért felelősek vagyunk.

Ez a világ, amelyet munkáskezek építettek fel, a miénk, a munkásoké, nem pedig a társadalmon élősködőké és a naplopóké. A kapitalista világ jelenlegi urai — csak *ideiglenesek*.

A proletariátus az *igazi*, a *holnapi* ura a világnak. *(Viharos taps.)* És a proletariátusnak történelmi jogaiba kell lépnie, kezébe kell vennie minden országban, az egész világon a kormányzat gyeplőit. *(Taps.)*

Mi Marx és Engels, Lenin és Sztálin tanítványai vagyunk. Méltóknak kell lennünk nagy tanítómestereinkhez. (Taps.)

Sokmilliós politikai hadseregünk, Sztálinnal az élén, leküzdve az összes nehézségeket, bátran keresztülgázolva az összes akadályokon, le kell hogy rombolja és le is fogja rombolni a kapitalizmus várát, — ki kell, hogy vívja és ki is fogja vívni a szocializmus győzelmét az egész világon. (Viharos taps.)

Éljen a munkásosztály egysége!

Éljen a Kommunista Internacionále VII. világkongresszusa!

(Viharos taps, amely lelkes ünneplésig fokozódik. A delegátusok a zenekar kíséretével az „Internacionálét" éneklik. Az egyes delegációk kiáltásai hallatszanak: „Éljen Sztálin!", „Éljen Dimitrov!", „Hurrá!", háromszoros „Rot Front!", a francia delegáció a „Carmagnole"-t énekli, a cseh delegáció a „Vörös Lobogót", a kínai delegáció „A kínai vörös hadsereg indulóját", az olasz delegáció a „Bandiera Rossa"-t, a német delegáció a „Vörös Wedding"-et. A delegációk soraiból kiáltások hallatszanak: „Éljen a Kommunista Internacionále kormányosa, Dimitrov elvtárs!" „Hurrá!" Taps. Thorez: „Éljen a Bolsevik Párt és vezére, Sztálin elvtárs!" Éljenzés. „Éljen a Komintern és kormányosa, Dimitrov elvtárs!" Újabb éljenzés. A zenekar az „Internacionálét" játssza.)

TARTALOM

A fasizmus offenzivája és a Kommunista Internacionálé feladatai a munkásosztály egységéért, a fasizmus ellen folytatott harcban 3

I. A fasizmus és a munkásosztály 5

A fasizmus osztályjellege 7

Mit hoz a fasizmus a tömegeknek, ha győz? 13

Elkerülhetetlen-e a fasizmus győzelme? 18

A fasizmus kegyetlen, de nem szilárd hatalom 28

II. A munkásosztály egységfrontja a fasizmus ellen 35

Az egységfront jelentősége 35

Az egységfront ellenzőinek fő érveiről 37

Az egységfront tartalma és formái 42

Az antifasiszta népfrontról 46

Az egységfront alapvető kérdései az egyes országokban 49

a) Amerikai Egyesült Államok 49

b) Anglia 52

c) Franciaország 54

Az egységfront és a fasiszta tömegszervezetek 57

Az egységfront azokban az országokban, ahol szociáldemokraták vannak a kormányban 65

Harc a szakszervezeti egységért 73

Az egységfront és az ifjúság 80

Az egységfront és a nők 84

Antiimperialista egységfront 85

Az egységfront kormányáról 88

A fasizmus elleni ideológiai harcról 97

III. A kommunista pártok megerősítése és a proletariátus politikai egységéért folyt harc 105
A kommunista pártok megerősítése 105
A munkásosztály politikai egysége 111
Végkövetkeztetések 118
A munkásosztály egységéért — a fasizmus ellen 123
A fasizmus elleni harcnak konkrétnak kell lennie .. 129
A proletáregységfront — antifasiszta népfront 134
A szociáldemokrácia szerepéről és a proletariátus egységfrontjához való viszonyáról 138
Az egységfront-kormányról 142
A polgári demokráciához való viszonyról 145
A helyes irányvonal még nem elegendő 149
A káderekről 155
A kapitalista országok jelenlegi urai csak ideiglenesek — a világ igazi gazdája a proletariátus 175

LÖTVÖS EÖTVÖS MÚZEUM
RÉGÉSZETI KÖNYVTÁR
Sel. 441 duarx

MARXISTA ISMERETEK KIS KÖNYVTÁRA

E sorozat kötetei a marxizmus—leninizmus alkalmazásával adnak tudományos feleletet — egyszerű és világos előadásban — napjaink időszerű kérdéseire.

1. A. J. Zisz:	A kommunista erkölcs	1.80 Ft
2. M. P. Sztjepánov:	Lenin „Egy lépés előre, két lépés hátra" c. könyvéről	1.80 „
3. V. V. Danilevszkij:	Orosz feltalálók	1.50 „
4. M. T. Jovcsuk:	A leninizmus és a XIX. század haladószellemű orosz műveltsége	2.— „
5. L. A. Leontjev:	A szocializmus politikai gazdaságtana Lenin és Sztálin műveiben	2.— „
6. L. A. Leontjev:	A politikai gazdaságtan tárgya és módszere	4.— „
7. P. Fedoszéjev:	Az osztályok és az osztályharc marxi elmélete	1.50 „
8. B. V. Alpersz:	A szovjet színház fejlődése	2.— „
9. A. I. Szoboljev:	A lenini tükröződési elmélet és a művészet	2.— „
10. L. I. German:	A harcos egyház filozófiája	1.50 „
11. A. P. Koszuljnjikov:	Lenin „A szociáldemokrácia két taktikája a demokratikus forradalomban" c. könyvéről	2.— „
12. M. A. Leonov:	A marxista-leninista világnézet . .	2.— „
13. V. L. Bilsaj—Pilipenko:	A szovjet demokrácia és a nők egyenjogúsága a Szovjetunióban	2.50 „
14. M. M. Rozental:	A Nagy Októberi Szocialista Forradalom és az új ember kialakulása	2.— „
15. A. G. Grigorjenko:	Lenin „Mi a teendő" c. könyvéről	2.— „
16. A. V. Vosztrikov:	Lenin és Sztálin harca a marxista filozófia pártszerűségéért	2.— „
17. A. M. Jegolin:	A szovjet irodalom harminc éve . .	2.— „
18. G. Dimitrov:	Bulgária a szocializmus útján . .	4.— „
19. Marcel Cachin:	Tudomány és vallás	1.50 „

20. V. G. Childe:	A szerszámok története	2.— Ft
21. G. V. Alexandrov:	Polgári film a reakció szolgálatában	2.— „
22. I. D. Laptyev:	A kolhózrendszer ereje és életrevalósága	1.50 „
23. G. A. Kurszánov:	A gondolkodás logikai törvénye	1.— „
24. B. M. Tjeplov:	A szovjet pszichológia harminc éve	2.50 „
25. F. V. Konsztantinov:	Haladó eszmék szerepe a társadalmi fejlődésben	2.— „
26. K. M. Zavadszkij:	I. V. Micsurin, a természet átformálója	1.50 „
27. B. G. Ananjev:	A szovjet lélektan sikerei	1.50 „
28. V. N. Sztoletov:	A micsurini biológia alapjai	2.— „
29. G. Alexandrov:	A polgári társadalomtudomány csődje	2.— „
30. I. M. Lemin:	A Szovjetunió külpolitikája a Nagy Honvédő Háború idején	2.— „
31. B. E. Bihovszkij:	Az amerikai perszonalizmus a tudomány és a társadalmi haladás elleni harcban	1.50 „
32. I. M. Lemin:	A Szovjetunió — a demokratikus tábor vezető ereje	2.— „
33. D. Bahsijev:	A bolsevik párt centralizmusa és demokratizmusa	3.50 „
34. B. A. Csagin:	A filozófia pártszerűsége és a polgári objektivizmus elleni harc	2.— „
35. V. A. Obrucsjev:	A hegyek és a szárazföldek keletkezése	1.50 „
36. G. F. Alexandrov:	A társadalom fejlődéséről szóló tanítások története	2.— „
37. M. A. Leonov:	Kritika és önkritika	2.— „
38. I. Sz. Zvávics:	Faji „elméletek" és faji megkülönböztetés az angolszász országokban	1.50 „
39. B. E. Bihovszkij:	A modern polgári filozófia zsákutcája	1.50 „
40. Hewlett Johnson:	Egyéniség és marxizmus	2.— „
41. Mao-Ce-Tung:	A kínai nép forradalmi háborújáról	1.— „
42. M. Leonov:	A marxizmus—leninizmus a tudományos előrelátásról	3.— „
43. Aragon:	Ember és kultúra	2.50 „
44. Maxim Gorkij:	Kivel tartanak Önök?	1.50 „
45. V. Abramov:	Gép- és traktorállomások a szovjet mezőgazdaságban	2.— „
46. N. A. Vinográdov—I. D. Sztrasun:	A Szovjetunió dolgozóinak egészségvédelme	3.— „

.— Ft

47. G. Sz. Gurvics:	Az amerikai demokrácia a valóságban	3.50 Ft
48. L. Alter:	Az USA burzsoá közgazdászai az imperialista reakció szolgálatában	6.— „
49. B. Sztyepanov:	A vezető kolhózkáderek nevelése	3.50 „
50. L. A. Lunc:	Az Egyesült Államok bírósága a monopolitőke szolgálatában	2.— „
51. P. Vüsinszkij—J. Francev:	Kozmopolitizmus, idealizmus, nacionalizmus	1.50 „
52. K. Abroszenko:	A parasztság szocialista nevelése	5.— „
53. Pozner—Makárov—Makszimov:	Lenin: „Materializmus és empiriokriticizmus" c. könyvéről	4.— „
54. Albert Soboul:	Az 1848-as francia forradalom	2.50 „
55. Gh. Gheorghiu-Dej:	A román munkáspárt a mezőgazdaság szocialista átalakításáért	3.— „
56. Kruzskov—Mityin:	Sztálin elvtárs „Anarchizmus vagy szocializmus" c. művéről	2.50 „
57. L. G. Berri:	Munkamegosztás a szocialista társadalomban	1.50 „
58. V. B. Luckij:	Az angol és amerikai imperializmus a Közel-Keleten	1.50 „
59. M. Prenant—J. Lévy:	Állásfoglalás a Lüszenko-vitában	1.50 „
60. Klement Gottwald:	Előre a szocializmus felépítéséért	1.50 „
61. A. P. Koszuljnyikov:	Sztálin elvtárs műveinek első kötete	1.50 „
62. Liu Szao-csi:	Internacionalizmus és nacionalizmus	1.50 „
63. T. D. Lüszenko:	Az élő szervezet és a környezet	1.50 „
64. A. M. Jegolin:	Gorkij és az orosz irodalom	1.50 „
65. G. M. Dimitrov:	A munkásosztály a fasizmus ellen	6.— „
66. A. Bolgov:	Sztálin elvtárs „A Szovjetunió agrárpolitikájának kérdéseihez" c. munkájáról	2.— „
67. Sz. P. Bücskov:	L. N. Tolsztoj nagy nemzeti eposza a „Háború és béke"	2.— „

SZIKRA